

Załącznik nr 1
do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Kłodzku
z dnia ..... r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA KŁODZKA
[WRAZ ZE ZMIANĄ STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA KŁODZKA]¹**

KŁODZKO 2023

---

^[1] Zmiana Studium

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA KŁODZKA OPRACOWAŁA FIRMA**

ZESPÓŁ AUTORSKI

Główny projektant:

mgr inż. Joanna Świtlińska-Robotka
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 3 i 4 uopizp

mgr inż. Paweł Niemiec
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 ust. 3 i 4 uopizp
upr. urb 1685

Projektant:

mgr inż. Kamil Czarny

mgr inż. Anna Skiba

mgr inż. Aleksandra Karbowska

mgr inż. Patrycja Wieleba

mgr inż. Marta Wieczorek

**[ZMIANĘ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA KŁODZKA OPRACOWAŁA FIRMA**

ZESPÓŁ AUTORSKI

Główny projektant:

mgr inż. Joanna Świtlińska-Robotka
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp

mgr inż. Paweł Niemiec
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
upr. urb 1685

Projektant:

mgr inż. Iwona Gaj
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
mgr inż. Anna Skiba
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
mgr inż. Kamil Czarny
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
mgr Oliwia Makuch
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
mgr inż. Magdalena Balcerzak
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp
mgr inż. Zofia Nikrewicz
uprawnienia do projektowanie zg. z art. 5 pkt 3 i 4 uopizp]¹

[¹ Zmiana Studium

część I

Wstęp

Spis treści:

1. Wprowadzenie	- 2 -
2. Podstawa prawna opracowania.....	- 3 -
3. Cele przyjętego dokumentu	- 5 -
4. Ogólna charakterystyka gminy.....	- 6 -

1. Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy i koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sporządzenie niniejszego dokumentu wynika ze zmiany polityki przestrzennej gminy, która jest wynikiem zmian w potrzebach mieszkańców oraz warunków ekonomiczno-gospodarczych. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o pierwotną wersję „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka”, przyjętego uchwałą nr IV/47/2011 Rady Miejskiej w Kłodzku dnia 27 stycznia 2011 r.,

Zmieniające się uwarunkowania formalne i przestrzenne jak również zmiany w przepisach odrębnych wpłynęły na potrzebę zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka, wypełniając tym samym dyspozycje zawarte w uchwale nr VII/81/2011 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 28 kwietnia 2011 r. Ze względu na ilość zmian, niezbędną do wprowadzenia do dokumentu oraz konieczność sporządzenia nowych załączników graficznych (zmianie uległy zarówno część dotycząca uwarunkowań jak i kierunków na obszarze całej gminy), dokument opracowano jako nowe studium.

Niniejsze Studium, zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, składa się z części tekstowej i graficznej.

Część tekstowa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka składa się z czterech części:

- część I – Wprowadzenie zawiera informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli i prawnej podstawie sporządzenia oraz podstawowych celach ;
- część II – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- część III – Kierunki rozwoju przestrzennego,
- część IV – Synteza i uzasadnienie, zawierające kompleksową syntezę ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka oraz uzasadnienie objaśniające przyjęte w Studium rozwiązania.

Część graficzna Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka składa się z dwóch rysunków:

- Uwarunkowania rozwoju przestrzennego,
- Kierunki rozwoju przestrzennego,

które zostały opracowane na kopii mapy topograficznej w skali 1:10 000.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- Zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030", przyjętej uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P.2012.252),
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przyjętego Uchwałą Nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.,
- ustalenia strategii "Kłodzko 2030 ", przyjętej uchwałą nr LIII/402/2018 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Kłodzka,
- ustalenia „Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016-2020”, przyjętej uchwałą nr II/16/2016 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016-2020”.

[Niniejsze opracowanie stanowi zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka uchwalonego uchwałą nr LXI/475/2018 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 15 listopada 2018 r., opracowaną na podstawie uchwały nr LVIII/521/2023 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka”.]¹

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawą formalną sporządzenia niniejszego studium jest uchwała VII/81/2011 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 28 kwietnia 2011 r. r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka. Jak wskazano powyżej ze względu ilość zmian, niezbędną do wprowadzenia w dokumencie, w zakresie przeznaczeń jak i zmian wynikających z przepisów odrębnych, dokument opracowano jako nowe studium.

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowią:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) w nawiązaniu do art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie

---

[¹ Zmiana Studium

ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688),] ¹

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.),] ¹
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody [~~(j.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1336),] ¹
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.),] ¹
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.),] ¹
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 2126)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 633),] ¹
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach [~~(j.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 21 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.),] ¹
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [~~(j.t.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1789 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2020 r. poz. 2187),] ¹
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1289 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1469),] ¹
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1436),] ¹
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami [~~(j.t.: Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 344),] ¹
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 328 z późn. zm.)~~], (j.t.: Dz. U. z 2023 r. poz. 537 z późn. zm.),] ¹

[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium
[¹] Zmiana Studium

- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [~~(j.t.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1161)~~; (j.t.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2409),] ¹
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 z późn. zm.),
- [~~Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233)~~] ¹

[Zmiana Studium została sporządzona zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2021 r. poz. 2405) oraz ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), w nawiązaniu do art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), dla terenów oznaczonych na załączniku graficznym do uchwały nr LVIII/521/2023 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 marca 2023 r.]¹

3. Cele przyjętego dokumentu

Głównym celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kłodzka jest poprzez rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy.

W tym celu określono:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,

---

¹ Zmiana Studium
¹ Zmiana Studium
¹ Zmiana Studium

- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszary zdegradowane,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie,
- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

4. Ogólna charakterystyka gminy

Miasto Kłodzko znajduje się w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w centrum Kotliny Kłodzkiej. Stanowi część powiatu kłodzkiego w jego północnej części. Powierzchnia zajmowana przez miasto wynosi prawie 25 km². W jego administracyjnych granicach znajduje się zwarty zespół zabudowy Kłodzka oraz oddalone jednostki osadnicze, przyłączone do miasta tj.: Zagórze w części południowej, Leszczyny w części zachodniej i Ustronie w części północnej. Liczba mieszkańców wg danych Głównego

Urzędu Statystycznego wynosi 27 656 osób (stan na dzień 31.12.2015 r.). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 1 106 osób/km.

Zdecydowaną większość obszaru Kłodzka stanowią tereny rolne (grunty orne, łąki, pastwiska i sady) ok. 62% powierzchni miasta, grunty zabudowane ok. 36 % powierzchni miasta, pozostałe tereny to lasy ok. 2%. Na terenach zurbanizowanych dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dalej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi, tereny zabudowy przemysłowo-składowej oraz pozostałe.

Główny schemat komunikacyjny opiera się na drodze krajowej nr 8 przebiegającej ul. J. Piłsudskiego, drodze krajowej nr 33 przebiegającej przez ulice: Warty, Podgrodzie, Korfantego, Witosa, Łużycka rondo oraz Wyspiańskiego, drodze krajowej nr 46 (ul. A. Mickiewicza) oraz drodze wojewódzkiej nr DW 381. Oddanie obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46 spowoduje zmianę układu dróg krajowych. Docelowo odcinek obecnej drogi krajowej nr 33 od DK 8 do planowanego łącznika, tj. ul. Warty, Podgrodzie, Korfantego, Witosa, Łużycka i części ul. Wyspiańskiego zostanie pozbawiona kategorii drogi krajowej. Ponadto istniejący odcinek drogi krajowej nr 46 tj. część ul. Mickiewicza (od DK 33 do planowanego odcinka drogi) zostanie zastąpiony przez nowo wybudowany odcinek drogi (od obecnej DK 6 do obecnej DK 33- tzw. łącznik) oraz odcinek DK 33 na terenie gminy Kłodzko (od projektowanego ronda do połączenia obecnej i nowej drogi DK 33) – zostanie pozbawiony na mocy ustawy o drogach publicznych, kategorii drogi krajowej.

Przez teren miasta przebiegają trzy linie kolejowe: istniejąca linia kolejowa nr 276, czynna częściowo dwutorowa, znaczenia państwowego o długości ok. 136 km, na całej jej długości, łącząca Wrocław Główny z Międzyzlesiem, gdzie znajduje się ostatnia stacja po polskiej stronie, z Międzyzlesia tor prowadzi na południe do punktu granicznego i stacji Lichkov, gdzie linia kolejowa nr 276 łączy się z czeską linią kolejową nr 024. Linia kolejowa nr 286 relacji Kłodzko Główny - Wałbrzych Główny czynna częściowo dwutorowa o długości 52 km oraz linia kolejowa nr 309 relacji Kłodzko Nowe – Kudowa Zdrój znaczenia miejscowego.

część II

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Uwarunkowania zewnętrzne	- 5 -
1.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030	- 5 -
2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowania i uzbrojenia terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	- 6 -
2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	- 8 -
2.2. Stan ładu przestrzennego	- 12 -
2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	- 13 -
2.4. [Uwarunkowania wynikające diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.....	- 14 -
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 15 -
3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej	- 15 -
3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	- 17 -
3.3. Warunki klimatyczne.....	- 17 -
3.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy	- 18 -
3.5. Jakość powietrza atmosferycznego.....	- 20 -
3.6. Jakość klimatu akustycznego.....	- 21 -
3.7. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	- 22 -
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	- 23 -
4.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony. -	56 -
	-
5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych.....	- 56 -
6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	- 57 -
6.1. Ludność.....	- 57 -
6.2. Gospodarka mieszkaniowa.....	- 58 -
6.3. Struktura wieku budynków	- 58 -
6.4. Polityka poszczególnych państw Unii Europejskiej.....	- 59 -
6.5. Polityka państwa.....	- 59 -
6.6. Polityka samorządów	- 59 -
6.7. Migracje.....	- 59 -
6.8. Struktura gospodarki	- 60 -

6.9.	<i>Bezrobocie.....</i>	- 60 -
6.10.	<i>Edukacja .....</i>	- 62 -
6.11.	<i>Opieka medyczna.....</i>	- 63 -
6.12.	<i>Opieka socjalna.....</i>	- 65 -
6.13.	<i>Kultura i sport.....</i>	- 65 -
6.14.	<i>Turystyka.....</i>	- 65 -
7.	Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	- 66 -
8.	Potrzeby i możliwości rozwoju miasta Kłodzko	- 67 -
8.1.	<i>Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.....</i>	- 69 -
8.1.1.	<i>Analizy ekonomiczne .....</i>	- 69 -
8.1.2.	<i>Analizy środowiskowe .....</i>	- 72 -
	<i>Analizy społeczne.....</i>	- 73 -
8.2.	<i>Prognozy demograficzne.....</i>	- 75 -
8.3.	<i>Możliwość finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy.....</i>	- 78 -
8.4.	<i>Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę .....</i>	- 80 -
8.4.1.	<i>Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.....</i>	- 80 -
8.4.2.	<i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej .....</i>	- 84 -
8.4.3.	<i>Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie .....</i>	- 85 -
8.4.4.	<i>Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3.....</i>	- 86 -
8.4.5.	<i>Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społeczne, służących realizacji zadań własnych gminy .....</i>	- 87 -
8.4.6.	<i>Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy.....</i>	- 87 -
9.	Stan prawny gruntów	- 88 -
10.	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	- 89 -
10.1.	<i>Ochrona gatunkowa - siedlisko przyrodnicze i stanowiska.....</i>	- 89 -
10.2.	<i>Pomniki przyrody.....</i>	- 89 -
10.3.	<i>Lasy ochronne .....</i>	- 90 -
10.4.	<i>Urządzenia pomiarowe Państwowej Służby Hydrogeologiczno-Meteorologicznej .....</i>	- 90 -
11.	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	- 91 -
12.	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.....	- 91 -
12.1.	<i>Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych. ...</i>	<i>91 -</i>
12.2.	<i>Wody powierzchniowe .....</i>	- 92 -

12.3.	<i>Jednolite Części Wód Powierzchniowych oraz Jednolite Części Wód Podziemnych</i>	- 93 -
12.4.	<i>Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla</i>	- 94 -
12.5.	<i>Wody podziemne</i>	- 94 -

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami ..... - 98 -

13.1.	<i>Stan systemu komunikacji</i>	- 98 -
13.1.1.	<i>Sieć drogowa</i>	- 98 -
13.1.2.	<i>Kolej</i>	- 100 -
13.1.3.	<i>Transport publiczny</i>	- 101 -
13.1.4.	<i>Ścieżki rowerowe i komunikacja piesza</i>	- 101 -
13.2.	<i>Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego</i>	- 102 -
13.2.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	- 102 -
13.2.2.	<i>Odprowadzanie ścieków</i>	- 103 -
13.2.3.	<i>System elektroenergetyczny</i>	- 104 -
13.2.4.	<i>System energetyki wodnej</i>	- 105 -
13.2.5.	<i>Gospodarowanie odpadami</i>	- 105 -
13.2.6.	<i>System gazowniczy</i>	- 106 -
13.2.7.	<i>Ciepłownictwo</i>	- 106 -
13.2.8.	<i>Dolnośląska Sieć Serokopasmowa (DSS)</i>	- 107 -

14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ..... - 107 -

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej..... - 109 -

Spis tabel:

Tabela 1	Zestawienie obowiązujących planów miejscowych	- 8 -
Tabela 2	Uchwały podjęte w sprawie zmian MPZP	- 10 -
Tabela 3	Wyniki pomiarów wskaźników powietrza ze stacji przy ul. Szkolnej za 2016 rok - 21	- 21 -
	-	
Tabela 4	Wykaz zabytków – miasto Kłodzko	- 25 -
Tabela 5	Wykaz obszarów zabytkowych – miasto Kłodzko.....	- 49 -
Tabela 6	Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze miasta Kłodzko („Kłodzko - Studium Wartości Kulturowych” oraz opracowanie własne)	- 54 -
Tabela 7	Dane dotyczące ludności miasta Kłodzka w latach 2012- 2015	- 57 -
Tabela 8	Zestawienie liczby mieszkańców, przyrostu naturalnego i salda migracji na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS	- 75 -
Tabela 9	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy.....	- 84 -

Tabela 10 Istniejąca powierzchnia użytkowa terenów położonych w zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz ich chłonność.....	- 85 -
Tabela 11 Chłonność terenów wyznaczonych w planach miejscowych innych niż położone w zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej.....	- 86 -
Tabela 12 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3.....	- 86 -
Tabela 13 Zestawienie dróg powiatowych	- 99 -
Tabela 14 Wartość wskaźników zanieczyszczenia ścieków oczyszczonych.....	- 104 -

Spis wykresów:

Wykres 1 Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stan na 2015 r.	- 11 -
Wykres 2 Struktura bezrobocia w latach 2010-2015.....	- 60 -
Wykres 3 Prognoza wydatków i dochodów gminy miejskiej Kłodzko na lata 2016 – 2025-	71 -
Wykres 4. Prognoza demograficzna dla gminy miejskiej Kłodzko na lata 2014-2049.....	- 76 -

Spis rysunków:

Rysunek 1 Powiązania komunikacyjne miasta Kłodzka	- 100 -
---	---------

1. Uwarunkowania zewnętrzne

1.1. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030

Warunki zagospodarowania województwa determinuje polityka przestrzenna państwa odnosząca się do obszaru województwa i jego otoczenia którą formułuje dokument rządowy „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” opierający się na uniwersalnych zasadach:

- 1) umiarkowanego, policentrycznego rozwoju wielostronnie zrównoważonego między strefą rynkową, społeczną i ekologiczną;
- 2) minimalizacji problemów funkcjonalno-przestrzennych;
- 3) dostosowania przestrzeni do standardów rynkowych (otwarcie, konkurencyjność, efektywność, czystość ekologiczna, innowacyjność i zróżnicowanie funkcjonalne).

Planowana rozbudowa infrastruktury transportowej umożliwi oddziaływanie najsilniejszych obszarów wzrostu na inne ośrodki, co ma duże znaczenie dla zwiększania konkurencyjności polskich regionów jako spójnych jednostek terytorialnych. Dla wykorzystania różnych potencjałów rozwojowych polskiej przestrzeni niezbędne jest kształtowanie sieci transportowych. Szczególne działania dedykowane będą regionom takim jak Pomorze Środkowe, Mazury Północne, Bieszczady i Kotlina Kłodzka. Natomiast w zakresie zachowania bogactwa walorów dziedzictwa przyrodniczego, na granicy wewnętrznej Unii Europejskiej obszary węzłowe sieci koncentrują się wzdłuż doliny Odry i na nizinach sasko-łużyckich, obejmując parki krajobrazowe i parki narodowe po polskiej stronie granicy oraz w przyrodniczo cennych obszarach Sudetów i Przedgórze Sudeckiego (Góry Izerskie, Sudety Wałbrzyskie, Góry Stołowe – Kotlina Kłodzka), przechodząc następnie w kierunku Karpat. Połączenie tych dwóch kierunków działania czyli zwiększenia dostępności komunikacyjnej oraz jednocześnie ochrona istniejących zasobów przyrodniczych może stać się szansą dla tych terenów.

Wśród przyjętych priorytetów realizacyjnych województwa pewien aspekt przestrzenny w odniesieniu do miasta posiadają następujące zadania rozwoju:

- 1) tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych,
- 1) ochrona dziedzictwa kulturowego,
- 2) poprawa drożności i stworzenie spójnego układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej,
- 3) zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych.

[Na mocy art. 33 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378),

dla obszaru zmiany studium, uwarunkowania zewnętrzne wynikające z KPZK 2030 nie obowiązują.]¹

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowania i uzbrojenia terenu oraz stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Miasto Kłodzko znajduje się w południowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w centrum Kotliny Kłodzkiej. Otoczone jest wyłącznie terenami wiejskiej gminy Kłodzko. Miasto jest przede wszystkim ośrodkiem administracyjnym, siedzibą władz powiatu oraz dwóch gmin. Położone jest na trasie historycznego bursztynowego szlaku handlowego prowadzącego przez Nachod, Kudowę Zdrój i Kłodzko z odnogą na Międzylesie do Wrocławia, Kalisza oraz nad Bałtyk.

Stanowi część powiatu kłodzkiego w jego północnej części. W jego granicach administracyjnych znajduje się zwarty zespół zabudowy Kłodzka oraz oddalone jednostki osadnicze, przyłączone do miasta tj.: Zagórze w części południowej, Leszczyna w części zachodniej i Ustronie w części północnej. W całej gminie miejskiej Kłodzko, mieszka 27 656 osób a powierzchnia miasta wynosi prawie 25 km² .¹

Według faktycznego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej zdecydowaną większość obszaru Kłodzka stanowią tereny "otwarte", niezurbanizowane (trwale lub czasowo - do czasu zagospodarowania ich zgodnie z planem). Przeważają tereny rolne (grunty orne, łąki, pastwiska i sady) ok. 62% powierzchni miasta, grunty zabudowane ok. 36 % powierzchni miasta, pozostałe tereny to lasy ok. 2% powierzchni miasta. Na terenach zurbanizowanych dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna dalej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi, tereny zabudowy przemysłowo-składowej oraz pozostałe. W terenach otwartych najwięcej jest gruntów ornych, dalej łąki i pastwiska, sady, tereny ogródków działkowych i inne tereny zielone.

Faktyczny stan użytkowania odpowiada zasadniczo sytuacji prawnej - podziałowi według ewidencji gruntów na użytki gruntowe.

Struktura zagospodarowania gruntów obejmuje:

- 1) użytki rolne 1546 ha,
- 2) grunty leśne oraz zadrzewione 50 ha,
- 3) grunty zabudowane 748 ha,

[¹ Zmiana Studium

¹ wg danych GUS na koniec roku 2015

- 4) grunty pod wodami płynącymi 54 ha,
- 5) nieużytki 18 ha,
- 6) tereny różne 68 ha.

W strukturze ewidencyjnej zagospodarowania terenu miasta, uwagę zwraca duży udział gruntów ornych, co potwierdziła także inwentaryzacja urbanistyczna. Ten typ zagospodarowania w strukturze górskiej może nieść za sobą potencjalne zagrożenia, m.in. erozje powierzchniowa czy zanieczyszczenia środkami chemicznymi.

Kłodzko ze względu na swoją lokalizację jest centralnym ośrodkiem Kotliny Kłodzkiej, zarówno administracyjnym jak i usługowym funkcjonującym jako ośrodek gminny i powiatowy. Na terenie miasta funkcjonuje Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna podstrefa Kłodzko "Invest Park", powierzchnia obszaru podstrefy wynosi 45,6 ha i obejmuje tereny inwestycyjne na terenie miasta Kłodzko oraz na terenie gminy Kłodzko. Już na początku lat 60 władze formułowały myśl, że miasto to powinno być centrum "usługowo-handlowo-przemysłowym z wybitnymi walorami turystycznymi". Raport o stanie miasta z 1990 roku wskazuje Kłodzko jako "regionalny ośrodek usług z dopełniającymi się funkcjami w zakresie komunikacji i przemysłu", z kolei strategia rozwoju z 1999 r. wskazuje "usługi turystyczne" jako główny czynnik rozwoju Kłodzka - miasto miało oferować m.in. zaawansowane usługi medyczne, atrakcje kulturalne i rozrywkę. Niestety znaczenie turystyczne Kłodzka spada, na rzecz leżącej po sąsiedzku Polanicy Zdrój. Strategia rozwoju „Kłodzko 2030” wskazuje przede wszystkim na potrzebę wzmocnienia roli Kłodzka jako subregionalnego ośrodka usługowo - handlowego, któremu jednocześnie towarzyszyć ma rozwój potencjału turystycznego miasta.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego w strukturze istniejących powiązań w regionie, jako ośrodek metropolitalny wyróżniono Wrocław, natomiast, jako regionalny ośrodek równoważenia rozwoju wyznaczono Kłodzko. W Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016- 2020 wyznaczono następujące cele strategiczne: podniesienie poziomu życia mieszkańców powiatu kłodzkiego, zrównoważony rozwój gospodarczy powiatu oraz powiat kłodzki jako subregion wypoczynkowy, turystyczny, uzdrowiskowy o wysokim standardzie usług.

Zauważa się istniejące bariery rozwoju przestrzennego w postaci koryta rzeki Nysy Kłodzkiej oraz stref zalewowych, obszaru Twierdzy Głównej a także bardzo zróżnicowanej rzeźby terenu o niejednokrotnie wysokim stopniu nachylenia, które to bariery determinują w wysokim stopniu rozwój miasta i jego kształt urbanistyczny.

Dotychczasową politykę przestrzenną miasta określa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka przyjęte Uchwałą Nr XXXIV/209/2000 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 21 września 2000 r. z późniejszymi zmianami (jednolity tekst

i rysunek uchwalony Uchwałą nr XLI/331/2005 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 25 sierpnia 2005r., ujednoczony tekst i rysunek uchwalony Uchwałą nr IV/47/2011 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 27 stycznia 2011r.). Ostatnia zmiana studium odnosiła się do niewielkiej części terenów przeznaczonych pod wielkopowierzchniowy obiekt handlowy. Uchwałą nr VII/81/2011 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka Rada Miejska w Kłodzku przyjęła w dniu 28 kwietnia 2011 r.

2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie miasta obowiązuje 30 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących swoim zakresem przeważającą część miasta, którą warunki przyrodniczo-geologiczne predysponują do zainwestowania.

Tabela 1 Zestawienie obowiązujących planów miejscowych²

LP.	NR UCHWAŁY	NAZWA MPZP	DZIENNIK URZĘDOWY
1.	Uchwała nr XLIX/362/98 z dnia 29 kwietnia 1998 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowo – mieszkaniowej przy ul. Dusznickiej 3 – 9 w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Wałbrzyskiego nr 22, z dnia 15 lipca 1998 r., poz. 150
2.	Uchwała nr XLIX/363/98 z dnia 29 kwietnia 1998 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowo - usługowej przy ul. Dusznickiej 38 – 42 w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Wałbrzyskiego nr 22, z dnia 15 lipca 1998 r., poz. 151
3.	Uchwała nr XLIX/364/98 z dnia 29 kwietnia 1998 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej przy ul. Korytowskiej w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Wałbrzyskiego nr 22, z dnia 15 lipca 1998 r., poz. 152
4.	Uchwała nr XLIX/366/98 z dnia 29 kwietnia 1998 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru przy ul. Wyspiańskiego w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Wałbrzyskiego nr 22, z dnia 15 lipca 1998 r., poz. 153
5.	Uchwała nr XXIX/168/00 z dnia 27 kwietnia 2000 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla budownictwa mieszkaniowego przy ul. Nowy Świat w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 32, z dnia 8 września 2000 r., poz. 543
6.	Uchwała nr XXXVI/221/2000 z dnia 23 listopada 2000 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu po zlikwidowanej kopalni kamienia drogowego przy ul. Wielisławskiej w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 17, z dnia 8 marca 2001 r., poz. 162
7.	Uchwała nr LXIV/392/2002 z dnia 10 października 2002 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo-zachodniej części miasta Kłodzka” (os. Kruczkowskiego i teren bezpośrednio przyległy)	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 266, z dnia 31 grudnia 2002 r., poz. 4481
8.	Uchwała nr XIV/97/2003 z dnia 28 sierpnia 2003 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru przemysłowo-składowego, położonego w północno-zachodniej części miasta Kłodzka”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 203, z dnia 28 października 2003 r., poz. 2860
9.	Uchwała nr XXIX/232/2004 z dnia 29 października 2004 r.	„Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru przy ulicy Wyspiańskiego w Kłodzku w zakresie terenów położonych przy ulicach Myśliwskiej i Śnieżnej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 262, z dnia 27 grudnia 2004 r., poz. 4638

² wg danych UM Kłodzko na styczeń 2017 r.

10.	Uchwała nr XXXVII/297/2005 z dnia 2 czerwca 2005 r.	„Zmiana w planie miejscowym zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo- zachodniej części miasta Kłodzka dla terenu położonego przy ul. Korczaka”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 133 z dnia 22 lipca 2005 r., poz. 2694
11.	Uchwała nr XLI/330/2005 z dnia 25 sierpnia 2005 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego staromiejskiej dzielnicy miasta Kłodzka położonej między ulicami: Kościuszki, Zawiszy Czarnego, Nad Kanalem, terenami położonymi poniżej ulicy Łukaszyńskiego, ulicą Kolejową, Rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Skośną, Półwiejską, Nowy Świat i Noworudzka”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 216, z dnia 17 października 2005 r., poz. 3456
12.	Uchwała nr XLI/329/2005 z dnia 25 sierpnia 2005 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między ulicami: Kościuszki, Rzeką Nysą Kłodzką, terenami wodonośnymi, ulicą Korczaka i ulicą Bohaterów Getta w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 231, z dnia 10 listopada 2005 r., poz. 3588
13.	Uchwała nr XLIX/407/2006 z dnia 30 marca 2006 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między: Rzeką Nysą, ul. Śląską, terenami kolei, ul. Korfantego, Rzeką Nysą, ul. Podgrodzie, granicami fortu Owcza Góra, zabudową przy ul. Śląskiej, ul. Karola Miarki, ul. Sienkiewicza, ul. Kwiatową, potokiem Jawornik, granicami miasta, terenami wojskowymi i ul. Wyspiańskiego w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 150, z dnia 25 lipca 2006 r., poz. 2379
14.	Uchwała nr LIII/434/2006 z dnia 29 czerwca 2006 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego między ul. Piłsudskiego, Rzeką Nysą Kłodzką, ul. Podgrodzie i ul. Warty w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 169, z dnia 18 sierpnia 2006 r., poz. 2651
15.	Uchwała nr LVI/448/2006 z dnia 31 sierpnia 2006 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy staromiejskiej miasta Kłodzka Wyspa – Piasek dla obszaru położonego między: ul. Wita Stwosza, ul. Matejki, ul. Zofii Stryjeńskiej i Nad Kanalem”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 230, z dnia 30 września 2006 r., poz. 3318
16.	Uchwała nr LX/460/2006 z dnia 26 października 2006 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między ulicami: Śląską, Karola Miarki, Sienkiewicza, Kwiatową, potokiem Jawornik, granicami miasta i ul. Mariańską w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 18, z dnia 23 stycznia 2007 r., poz. 203
17.	Uchwała nr LX/461/2006 z dnia 26 października 2006 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zabudowy mieszkaniowej obszaru osiedla Owcza Góra w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 18, z dnia 23 stycznia 2007 r., poz. 204
18.	Uchwała nr V/33/2007 z dnia 25 stycznia 2007 r.	„Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w północno - zachodniej części miasta Kłodzka przy ul. Zajęcej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 71, z dnia 15 marca 2007 r., poz. 751
19.	Uchwała nr XII/100/2007 z dnia 30 sierpnia 2007 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru południowo – wschodniej części miasta Kłodzka obejmującego osiedle przy ul. Wyspiańskiego, tereny wodonośne i tereny rolniczo - rekreacyjne nad Rzeką Nysą Kłodzką w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 253, z dnia 15 października 2007 r., poz. 2904
20.	Uchwała nr XV/122/2007 z dnia 25 października 2007 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu prawobrzeżnego przedmieścia miasta Kłodzka w rejonie ulic: J. Chelmońskiego i Śląskiej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 8, z dnia 15 stycznia 2008 r., poz. 106
21.	Uchwała nr XLII/414/2009 z dnia 24 września 2009 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przemysłowo - składowego w Kłodzku w rejonie ulic: Piłsudskiego, Noworudzkiej i Półwiejskiej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 202, z dnia 25 listopada 2009 r., poz. 3592
22.	Uchwała nr XLVII/487/2010 z dnia 28 stycznia 2010 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Kłodzku w kwartale ulic: Rodzinnej, Łąkowej, Objazdowej, Spółdzielczej i Przyjaciół Dzieci”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 48, z dnia 16 marca 2010 r., poz. 721

23.	Uchwała nr XLIX/503/2010 z dnia 18 marca 2010 r.	Zmiana części „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego staromiejskiej dzielnicy miasta Kłodzka położonej między ulicami: Kościuszki, Zawiszy Czarnego, Nad Kanałem, terenami położonymi poniżej ulicy Łukasieńskiego, ulicą Kolejową, rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Skośną, Półwiejską, Nowy Świat i Noworudzką oraz części Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między rzeką Nysą Kłodzką, ul. Śląską, terenami kolei, ul. Wojciecha Korfanteo, rzeką Nysą Kłodzką, ul. Podgrodzie, granicami Fortu Owcza Góra, zabudową przy ul. Śląskiej, ul. Karola Miarki, ul. Sienkiewicza, ul. Kwiatową, potokiem Jawornik, granicami miasta, terenami wojskowymi i ul. Wyspiańskiego w Kłodzku w zakresie zmiany przeznaczenia terenów bezpośrednio związanych z budową kolei linowej łączącej Twierdzę Główną z Fortem Owcza Góra w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 94, z dnia 18 maja 2010 r., poz. 1433
24.	Uchwała nr XLVIII/497/2010 z dnia 25 lutego 2010 r.	„Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy staromiejskiej miasta Kłodzko Wyspa – Piasek”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 94, z dnia 18 maja 2010 r., poz. 1432
25.	Uchwała nr LVII/574/2010 z dnia 30 września 2010 r.	„Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między: Rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Śląską, terenami kolei, ulicą Wojciecha Korfanteo, Rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Podgrodzie, granicami fortu Owcza Góra, zabudową przy ulicy Śląskiej, ulicą Karola Miarki, ulicą Henryka Sienkiewicza, ulicą Kwiatową, potokiem Jawornik, granicami miasta, terenami wojskowymi i ulicą Stanisława Wyspiańskiego w Kłodzku” w zakresie zmiany przeznaczenia terenów bezpośrednio przyległych do fortu Owcza Góra”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego nr 242, z dnia 21 grudnia 2010 r., poz. 4090
26.	Uchwała nr XVI/183/2011 z dnia 29 grudnia 2011 r.	Zmiana „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej obszaru osiedla „Owcz Góra” w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego, z dnia 17 lutego 2012 r., poz. 681
27.	Uchwała nr XXII/236/2012 z dnia 31 maja 2012 r.	Zmiana części „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między: Rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Śląską, terenami kolei, ulicą Wojciecha Korfanteo, Rzeką Nysą Kłodzką, ulicą Podgrodzie, granicami fortu Owcz Góra, zabudową przy ulicy Śląskiej, ulicą Karola Miarki, ulicą Henryka Sienkiewicza, ulicą Kwiatową, potokiem Jawornik, granicami miasta, terenami wojskowymi i ulicą Stanisława Wyspiańskiego w Kłodzku” oraz części „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej obszaru osiedla „Owcz Góra” w Kłodzku” w zakresie zmiany przeznaczenia terenów bezpośrednio przyległych do fortu Owcz Góra oraz terenów przy ulicy Śląskiej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego, z dnia 20 września 2012 r., poz. 3197
28.	Uchwała nr IV/18/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ul. Rąjskiej w Kłodzku”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego, z dnia 12 stycznia 2015 r., poz. 98
29.	Uchwała nr XXX/231/2016 z dnia 29 września 2016 r.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu wielkopowierzchniowego obiektu handlowego, o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² , położonego w Kłodzku przy ul. Spółdzielczej i ul. Dusznickiej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego, z dnia 7 listopada 2016 r., poz. 4934
30.	Uchwała nr XXXVII/269/2017	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy rzece Nysie Kłodzkiej”	Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego, z dnia 1 lutego 2017 r., poz. 482

Ponadto Rada Miejska w Kłodzku podjęła również 8 uchwał w sprawie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

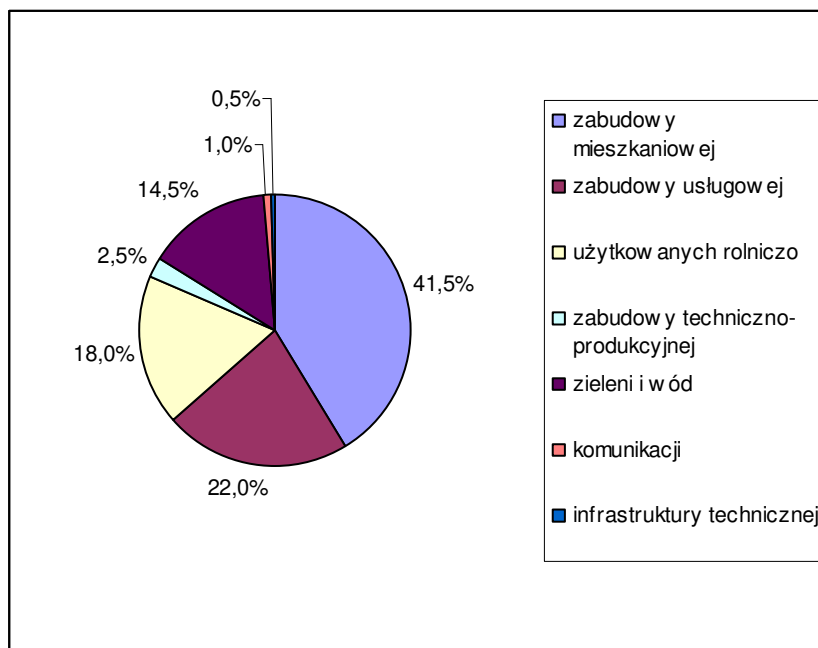
Tabela 2 Uchwały podjęte w sprawie zmian MPZP

LP.	NR UCHWAŁY	UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ W KŁODZKU W SPRAWIE:
-----	------------	---

1.	Uchwała nr XXIV/275/2012 z dnia 30 sierpnia 2012 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Noworudzkiej, Półwiejskiej i Nowy Świat w Kłodzku”
2.	Uchwała nr XLV/483/2014 z dnia 27 lutego 2014 r.	zmiany załącznika graficznego do uchwały nr XXIV/275/2012 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Noworudzkiej, Półwiejskiej i Nowy Świat w Kłodzku”
3.	Uchwała nr V/29/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r.	zmiany Uchwały nr XXIV/275/2012 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Noworudzkiej, Półwiejskiej i Nowy Świat w Kłodzku”
4.	Uchwała nr L/531/2014 z dnia 28 sierpnia 2014 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między ulicami Piłsudskiego, Zajęczą, Objazdową i Dusznicką w Kłodzku”
5.	Uchwała nr XIII/95/2015 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 24 września 2015 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami Dusznicką, Objazdową, Wielisławską i granicami miasta Kłodzka”
6.	Uchwała nr XVIII/137/2015 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 29 grudnia 2015 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego między ulicami Dusznicką, Tadeusza Kościuszki, Bohaterów Getta, dr Janusza Korczaka, Wielisławską i Objazdową, oraz terenami zabudowanymi przy ulicy dr Janusza Korczaka w Kłodzku”
7.	Uchwała nr XXXVI/264/2016 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 22 grudnia 2016 r.	zmiany uchwały nr XXIV/275/2012 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Noworudzkiej, Półwiejskiej i Nowy Świat w Kłodzku”
8.	Uchwała nr XLVII/346/2017 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 21 września 2017 r.	zmiany uchwały nr XXIV/275/2012 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic Noworudzkiej, Półwiejskiej i Nowy Świat w Kłodzku”
9.	Uchwała nr L/374/2017 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 21 grudnia 2017 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicą Zawiszy Czarnego i Kanałem Młynówki
10.	Uchwała nr LI/383/2018 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 25 stycznia 2018 r.	przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Piłsudskiego, Noworudzkiej, Objazdowej i Półwiejskiej w Kłodzku

Zdecydowana większość uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych do 2015 r. obejmowała tereny zabudowy mieszkaniowej (41 % z czego 15,5% stanowi zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna), zabudowy usługowej (22% z czego 4% to usługi publiczne) oraz tereny użytkowane rolniczo (18% z czego 2% to tereny zabudowy zagrodowej). Najmniejsze powierzchnie obejmowały tereny komunikacji oraz infrastruktury technicznej.

Wykres 1 Łączna powierzchnia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stan na 2015 r.

Inwestycje poza terenami objętymi obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego lokalizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu których zostało wydanych w roku 2016 – 18, natomiast w 2015 r. – 5. Znacząca część wydanych decyzji dotyczyła funkcji usługowej.

2.2. Stan ładu przestrzennego

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne”. W skład sieci osadniczej gminy miejskiej wchodzi miasto Kłodzko, z zachowanym oryginalnym układem urbanistycznym o charakterze średniowiecznym. Miasto w całości otoczone jest wyłącznie terenami wiejskiej Gminy Kłodzko i nie posiada wspólnej granicy z żadną inną gminą. Początkowy układ przestrzenny Kłodzka opierał się na istniejącym grodzie i podgrodziu położonym w kierunku południowym. W następnych wiekach osada zaczęła przybierać kształt miasta. Zwartą zabudowę tworzy centralna część tj. Rynek wraz z uliczkami odchodzącymi we wszystkich kierunkach. Dalsza rozbudowa przedmieść przebiegała szczególnie w kierunku południowym i wschodnim. Aktualnie układ uliczny w Kłodzku ma w przeważającej mierze kształt promienisty, a obecne tendencje zabudowy miasta podążają w kierunku wschodnim i zachodnio – północnym. Z uwagi na swoją lokalizację Kłodzko jest centralnym ośrodkiem Kotliny Kłodzkiej, zarówno administracyjnym (siedziba powiatu oraz Euroregionu Glancensis), jak i ośrodkiem usług

o charakterze publicznym (edukacja, ochrona zdrowia, ośrodki życia kulturalnego, węzeł komunikacyjny). Usługi zlokalizowane są w wielofunkcyjnym obszarze śródmieścia, głównie mieszkaniowo – usługowym oraz w rejonie centrum (dzielnica staromiejska), w którym występuje maksymalne nasycenie usługami, w tym o charakterze miejskim i ponadlokalnym.

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej można wyodrębnić obszary związane z poszczególnymi funkcjami wiodącymi miasta oraz funkcjami uzupełniającymi. Miasto Kłodzko jest jednym z ośrodków turystycznych Kotliny Kłodzkiej, dzięki m.in. zabudowie starego miasta, terenu Twierdzy Głównej i zespołu fortów „Owcza Góra”. Wiodąca funkcja mieszkaniowa obejmuje centrum miasta oraz wschodnie i południowe tereny. Dzięki funkcjonowaniu Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz licznym terenom produkcyjnym i składowym miasto jest również znaczącym ośrodkiem przemysłowym regionu. Obszary objęte tą funkcją zlokalizowane są głównie w północno – zachodniej części miasta (dzielnice Ustronie i Leszczyna) oraz w rejonie ul. Wyspiańskiego (wschodnia część miasta) i zgrupowane są w większości poza zabudową mieszkaniową. Drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i miejskie oraz linie kolejowe tworzą istotny w regionie węzeł komunikacyjny. Przebieg głównych tras przez obszar silnie zurbanizowany oraz brak możliwości poszerzenia jezdni warunkują jednak ogromne trudności przepustowe. Szansą na zmianę tej sytuacji jest aktualnie prowadzona budowa obwodnicy miejskiej (zakończenie robót szacuje się na 2018 r.). Uzupełniająca w gminie jest funkcja rolnicza, zlokalizowana na obszarach użytków rolnych w zachodniej i południowej części miasta.

2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

W celu polepszenia ładu przestrzennego na terenie miasta Kłodzka niezbędne jest:

- tworzenie zwartych kompleksów zabudowy w nawiązaniu do istniejących zespołów zabudowy,
- ochrona walorów krajobrazowych i widokowych miasta,
- w historycznej części miasta zachowanie historycznego układu przestrzennego, w tym układu drogowego oraz przebiegu linii zabudowy,
- w historycznej części miasta dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej,
- usunięcie obiektów dysharmonizujących lub ich całkowita przebudowa, mająca na celu dostosowanie obiektów do ich otoczenia, zwłaszcza obiektów występujących w historycznym centrum,
- uwzględnienie istniejących elementów architektonicznych w celu utworzenia spójności w zagospodarowaniu przestrzennym,

- ograniczenie powstawania zabudowy w rozproszeniu, w pierwszej kolejności powinny być zabudowywane tereny już zurbanizowane,
- koncentrowanie zabudowy produkcyjnej i usługowej na terenach predestynowanych do rozwoju tych funkcji w tym mających odpowiednie skomunikowanie.

2.4. [Uwarunkowania wynikające diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy

Art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wskazuje konieczność przeprowadzenia w zakresie strategii rozwoju gminy diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Dla obszaru zmiany studium obowiązuje „Strategia Kłodzko 2030” uchwalona uchwałą nr LIII/402/2018 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 29 marca 2018 r. Uwarunkowaniami wynikającymi z tej diagnozy są:

- położenie w rejonie pasa pogranicza polsko – czeskiego,
- bogactwo regionu w złoża wód mineralnych,
- spadek gęstości zaludnienia – o 4,1% w ciągu 13 lat oraz zmiany w strukturze demograficznej miasta – malejąca liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wraz z jednoczesnym wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym,
- wysoki poziom zagrożenia powodziowego wynikający z położenia miasta w kotlinie oraz przebiegu przez miasto rzeki Nysa Kłodzka,
- położenie miasta na szlaku ważnych tras o znaczeniu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym tj. m.in.:
  - drodze krajowej nr 8 – stanowiącej główne połączenie Ziemi Kłodzkiej z Wrocławiem oraz z Czechami,
  - drogi krajowej nr 33 – będąca połączeniem dróg krajowych nr 8 i 46, a także połączeniem z przejściem granicznym w Boboszowie,
  - droga krajowa nr 46 – łącząca miasto z Częstochową oraz Opolem,
  - droga wojewódzka nr 381 – łącząca Kłodzko z Nową Rudą i Wałbrzychem,
- słaba integracja systemów transportowych,
- lokalizacja w podstrefie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park” jako potencjał przemysłowy dla miasta,
- brak silnej marki turystycznej miasta co obniża jego atrakcyjność dla turystów,
- wysokie walory kulturowe miasta, w tym Twierdza Kłodzka i Fort Owcza Góra czy podziemna trasa turystyczna,

- ciągle rozwijająca się infrastruktura turystyczna,
- duży udział terenów zielonych w strukturze funkcjonalno- przestrzennej miasta.]]¹

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Miejska Kłodzko mimo miejskiego charakteru posiada duży udział powierzchni rolnych, które zajmują 1 546 ha, co stanowi 62 % ogólnej powierzchni. Do warunków kształtujących rolniczą przestrzeń produkcyjną gminy należą: gleby, klimat, rzeźba terenu oraz warunki wodne. Obszary upraw polowych i użytków zielonych obejmują część miasta: zachodnią (Ustronie, Leszczyna), południowo - zachodnią (Zagórze) i wschodnią (Jurandów). Obecnie z pracy w rolnictwie utrzymuje się niespełna 3% ludności czynnej zawodowo. Ponadto rozwinięte jest zaplecze techniczne rolnictwa.

Na w/w obszarach występują trzy rodzaje gleb: gleby górskie, wyżynne i nizinne oraz dolinne.

- gleby górskie – gleby brunatno – kwaśne wylugowane o składzie mechanicznym glin lekkich i średnich pylastych, przeważają gleby płytkie V i VI klasy kompleksu owsiano – ziemniaczanego górskiego, lub owsiano – pastewnego górskiego. Część gleb to gleby głębokie i średnio – głębokie zaliczane do IVa –IVb klasy jako kompleksy zbożowo górskie,
- gleby wyżynne i nizinne – gleby biellicowe brunatne i czarne ziemie żyzne, zaliczane do klas bonitacyjnych II – IIb, miejscami IVa. Należą do kompleksu pszennego dobrego i bardzo dobrego. Nadają się pod sadownictwo i warzywnictwo,
- gleby dolinne – o składzie mechanicznym glin lekkich i średnich pylastych oraz pyłów ilastych to: mady płytkie, mady średniogłębokie i głębokie.

Pod względem właściwości rolniczej, na terenie miasta przeważają gleby II i III klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie 81,5% gruntów ornych oraz 89,3% użytków zielonych, natomiast gleby najlepsze – I klasy nie występują. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych zgody na przeznaczenie gruntów na cele nierolnicze nie wymagają grunty rolne położone w granicach administracyjnych miast.

]]¹ Zmiana Studium

W granicach administracyjnych miasta o powierzchni ogólnej 2484 ha, podstawowe formy użytkowania terenu obejmują:

- 1) użytki rolne 1546 ha:
  - a) grunty orne 1075 ha,
  - b) sady 21 ha,
  - c) łąki 235 ha,
  - d) pastwiska 172 ha,
  - e) grunty rolne zabudowane 28 ha,
  - f) grunty pod stawami 4 ha,
  - g) grunty pod rowami 11 ha;
- 2) grunty leśne oraz zadrzewione 50 ha:
  - a) lasy 37 ha,
  - b) grunty zadrzewione 13 ha;
- 3) grunty zabudowane 748 ha:
  - a) tereny mieszkalne 177 ha,
  - b) tereny przemysłowe 87 ha,
  - c) zabudowane inne 125 ha,
  - d) zurbanizowane niezabudowane 35 ha,
  - e) rekreacyjne 78 ha,
  - f) drogi 187 ha,
  - g) tereny kolejowe 45 ha,
  - h) użytki kopalne 10 ha;
- 4) grunty pod wodami płynącymi 54 ha,
- 5) nieużytki 18 ha,
- 6) tereny różne 68 ha;

Według podziału fizyczno geograficznego Polski (Kondracki 1994) obszar miasta Kłodzka znajduje się w obrębie mezoregionu Kotliny Kłodzkiej. W krajobrazie miasta wyróżnić możemy trzy podstawowe jednostki: dolina Nisy Kłodzkiej, wzniesienia Fortecznej Góry oraz wzniesienie Owczej Góry, po przeciwległych brzegach Nisy Kłodzkiej, która tworzy pomiędzy nimi wąski odcinek. Obecnie widoczne ukształtowanie jest wynikiem procesów rzeźbotwórczych zachodzących u schyłku trzeciorzędu i czwartorzędu.

Budowa geologiczna obszaru miasta jest dość zróżnicowana. Na powierzchni odślaniają się sporadycznie formacje skalne należące do metamorfiku kłodzkiego i w części do struktury bardzkiej, w ujściu Ścinawki znajduje się odsłonięcie osadów wieku plioceńskiego, na wysoczyźnie i w dnie doliny występują różnej genezy utwory czwartorzędowe.

Budowa geologiczna, która warunkuje rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uzależniona jest głównie od ukształtowanych jednostek morfologicznych:

- łupki szarogłazowe, ilaste, mułowce – fragment bocznego grzbietu Gór Bardzkich (tj. wschodnie wzgórze położone na wysokości 440 m n.p.m.),
- utwory czwartorzędowe lessopodobne tj. gliny pylaste i morenowe – wysoczyzna poligenetyczna (część zachodnia i centralna miasta), zajmują największą powierzchnię na terenie miasta,
- mady gliniaste, żwiry i piaskowce, tworzące system kilku teras z których najwyższa ma powierzchnie na wysokości 15- 20 m nad poziomem koryta, na najniższej terasie zalega cienka (< 1 m) pokrywa utworów powodziowych – tzw. mad – doliny rzeczne (głębokie obniżenie rzeki Nysy Kłodzkiej, Bystrzycy Dusznickiej, Jaszkówki, Jodłownika, Jawornika i Dębinki).

3.2. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Powierzchnia gruntów leśnych w gminie miejskiej Kłodzko wynosi 50 ha, z czego powierzchnia lasów wynosi 37 ha, w tym lasy publiczne 21,40 ha, a będące własnością gminy 17 ha. Lesistość gminy miejskiej Kłodzko kształtuje się na poziomie ok. 2%, co jest jednym z najniższych wskaźników w kraju. Średnia lesistość w Polsce kształtuje się na poziomie 29,4%³. Lasy na obszarze miasta zachowały się tylko w kilkunastu miejscach w formie niewielkich wyizolowanych kompleksów położonych na jego obrzeżach. Największe zespoły leśne, występują w rejonach:

- wschodniej części miasta na południe od cieku Jodłownik,
- okolicy dzielnicy Zagórze,
- obszaru Twierdzy Głównej i Owczej Góry.

Powyższe zespoły leśne użytkowane są jako parki. Tworzą również kompleksy lasów ochronnych I grupy. Zespoły leśne administrowane są głównie przez Nadleśnictwo Bardo. Występujące drzewostany tworzone są głównie przez sosnę, świerk i dąb, które znajdują się w III klasie wieku. Niewielkie zalesienia są zjawiskiem bardzo negatywnym na terenie gminy. Oprócz lasów w mieście występują tereny zieleni (parki miejskie). Kłodzkie parki są niewielkie zajmują ok. 25 ha.

3.3. Warunki klimatyczne⁴

Pod względem klimatycznym miasto jest zaliczane do regionu klimatów górskich i podgórskich o znacznych kontrastach klimatów lokalnych. Rejon Kłodzka (Woś, 1995) zaliczany jest do obszarów górskich o bardzo dużej zmienności występowania

³ wg danych GUS na rok 2015

⁴ Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego miasto Kłodzko, Wrocław 2002

poszczególnych typów pogody. Wyróżnia się dużą liczbą dni, z pogodą pochmurną (194 dni) i z dużym zachmurzeniem (133 dni), spośród których średnio 161 dni odznacza się opadem atmosferycznym. Dni z pogodą ciepłą występują średnio w roku około 246 razy, (w tym 135 dni bez opadu), natomiast dni słonecznych lub z niewielkim zachmurzeniem (< 2) jest 39. Warunki klimatyczne i pogodowe kształtowane są pod wpływem mas powietrza polarno - morskiego i polarno - kontynentalnego, napływających z kierunku zachodniego i wschodniego. Pod względem anemologicznym Kotlina Kłodzka, podobnie do wielu innych form wklęsłych, charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami. Dominują wiatry południowe (16,5 %) i zachodnie (13,1 %), silnie modyfikowane przez ukształtowanie terenu. Rejon ten jest słabo przewietrzany; cisze stanowią 33,4 % a łącznie z wiatrami słabymi do 2 m/s – 68,2 % ogólnej liczby przypadków (ma to znaczący wpływ na stan powietrza atmosferycznego – szczególnie zimą). Wiatry o prędkościach powyżej 7 m/s występują rzadko (7,5 %) i w większości związane są z występowaniem wiatrów fenowych. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,4 °C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec (16,9 °C), a najzimniejszym styczeń (-2,4 °C). Okres wegetacyjny trwa 214 dni, a lato termiczne 70 dni. Roczne sumy opadów atmosferycznych sięgają 600 mm, a maksimum ich przypada w lipcu.

3.4. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Roślinność i świat zwierząt miasta Kłodzka różnią się od w dużym stopniu od potencjalnej roślinności na tym terenie, przekształconej w wyniku antropopresji. Pozostałe zbiorowiska w postaci zubożałej zdominowane są przez gatunki towarzyszące człowiekowi.

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się siedlisko przyrodnicze o kodzie 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Na terenie miasta Kłodzka zanotowano 4 gatunki roślin objętych częściową ochroną prawną, wśród których wyróżnić można:⁵

- dziewięciśli bezłodygowy (*carlina acaulis*),
- centuria pospolita (*centaurium erythraea*),
- naparstnica zwyczajna (*digitalis grandiflora*),
- pierwiosnek wyniosły (*primula elatior*);

Warunki przyrodnicze sprawiają, że na terenie miasta Kłodzka świat zwierzęcy jest mało zróżnicowany. Inwentaryzacja przyrodnicza dla województwa dolnośląskiego, miasto Kłodzko, Wrocław 2002, wykazała występowanie na jej terenie 20 gatunków ssaków z których 9 podlega ochronie gatunkowej. Ssaki objęte ochroną gatunkową: jeż zachodni, kret,

---

⁵ Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego miasto Kłodzko, Wrocław 2002

ryjówka aksamitna, rzęsorek rzeczek, zębiełek karliczek, wiewiórka oraz łasica łąska.

Na obszarze gminy stwierdzono występowanie 79 gatunków ptaków, w tym 76 lęgowych oraz trzy uznane za niełęgowe. Wśród ptaków lęgowych 75 gatunków objętych jest ochroną gatunkową, a cztery podlegają ochronie częściowej jako ptaki łowne (krzyżówka, bażant, kuropatwa i grzywacz):

- Czapla siwa ,
- Jastrząb,
- Krogulec,
- Myszołów,
- Pustułka,
- Kuropatwa,
- Bażant,
- Przepiórka,
- Łyska,
- Sieweczka rzeczna,
- Śmieszka,
- Grzywacz,
- Sierpówka,
- Turkawka,
- Kukułka,
- Puszczyk,
- Jerzyk,
- Zimorodek,
- Krętogłów,
- Dzięcioł duży,
- Dzięciołek,
- Skowronek,
- Dymówka
- Oknówka,
- Brzegówka,
- Świergotek drzewny,
- Pliszka żółta,
- Pliszka górska,
- Pliszka siwa,
- Strzyżyk,
- Pokrzywnica,
- Rudzik,
- Kopciuszek,
- Pleszka,
- Pokląskwa,
- Kos,
- Kwiczoł,
- Drozd,
- Świerszczak,
- Strumieniówka
- Zaganiacz,
- Łozówka,
- Cierniówka,
- Piegża,
- Gajówka,
- Kapturka,
- Świstunka,
- Pierwiosnek,
- Piecuszek,
- Mysikrólik,
- Mucholówka szara,
- Mucholówka żałobna,
- Raniuszek,
- Sikora uboga,
- Czarnogłówka,
- Modraszka,
- Bogatka,
- Kowalik,
- Pełzacz leśny,
- Pełzacz ogrodowy,
- Remiz
- Wilga,
- Srokosz,
- Gąsiorek,
- Sójka,
- Sroka,
- Wrona,
- Szpak,
- Wróbel,
- Mazurek,
- Zięba,
- Kulczyk,
- Dzwoniec,
- Szczygieł,
- Makolągwa,
- Dziwonia,
- Grubodziób,
- Trznadel,
- Potrzeszcz,
- Bocian biały,
- Krzyżówka;

W obrębie miasta i gminy odnotowano występowanie 6 gatunków płazów i 4 gadów. Na terenie gminy występuje także 1 gatunek ryb: strzebli potokowej. Wśród płazów wyróżnić można takie gatunki jak:

- Salamandra plamista,
- Traszka zwyczajna,
- Ropucha szara,
- Rzekotka drzewna,
- Żaba wodna,
- Żaba trawna;

Wśród gadów wyróżnić można takie gatunki jak:

- Jaszczurka zwinka,
- Padalec zwyczajny,
- Zaskroniec zwyczajny,
- Żmija zygzakowata;

Na terenie Kłodzka występują również następujące gatunki nietoperzy:

- Nocek rudy – rzeka Nysa i rzeka Młynówka,
- Nocek wąsatek – Kłodzko,
- Nocek Brandta – Kłodzko park i okolice Twierdzy,
- Mroczek późny – Kłodzko park, Kłodzko Zagórze,
- Mroczek posrebrzany - Kłodzko okolice Twierdzy,
- Karlik malutki – Kłodzko ul. Mariańska, amfiteatr, park, rzeka Nysa.

3.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych, alarmowe oraz poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu. Podział kraju na strefy ochrony powietrza został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, obszar gminy miejskiej Kłodzko znajduje się w strefie dolnośląskiej o kodzie PL0204. Badania jakości powietrza na terenie województwa

dolnośląskiego prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Znaczne ilości zanieczyszczeń na terenie miasta Kłodzka, pochodzą z lokalnych źródeł emisji niskiej (paleniska domowe, lokalne kotłownie) oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

Ze względu na swoje położenie teren miasta jest słabo przewietrzany. Jakość powietrza jest kontrolowana w systemie Państwowego Monitoringu Środowiska, w czerwcu 2009 roku na terenie Kłodzka została uruchomiona automatyczna stacja monitoringu jakości powietrza zlokalizowana przy ul. Szkolnej.

Tabela 3 Wyniki pomiarów wskaźników powietrza ze stacji przy ul. Szkolnej za 2016 rok⁶

CZAS	SO ₂ Dwutlenek siarki ³⁾	NO ₂ Dwutlenek azotu	NO _x Tlenki azotu	NO Tlenek azotu	O ₃ Ozon	O ₃ Ozon 8h ²⁾	PM10 Pył zawieszony PM10
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Styczeń	22,7	25	44	13	32	63	73
Luty	13,2	19	31	7	48	71	41
Marzec	12,9	22	33	7	43	95	50
Kwiecień	8,1	17	25	6	57	113	37
Maj	5	15	19	3	65	136	27
Czerwiec	2,4	11	14	2	57	125	18
Lipiec	2,5	10	13	2	57	129	15
Sierpień	2,2	12	16	2	51	124	15
Wrzesień	3,9	18	26	6	44	140	25
Październik	6,3	15	24	6	27	99	28
Listopad	8,4	18	29	7	31	63	37
Grudzień	16,1	22	44	14	27	74	60
wartość średnia	8,6 (poz. dop.: 20 µg/m ³)	17 (poz. dop.: 40 µg/m ³)	27 (poz. dop.: 30 µg/m ³)	6	45	-	36 (poz. dop.: 40 µg/m ³)
minimum	2,2	10	13	2	27	63	15
maksimum	22,7	25	44	14	65	140	73

3.6. Jakość klimatu akustycznego

Klimat akustyczny środowiska jest to zespół zjawisk akustycznych występujących na danym obszarze, niezależnie od źródeł je wywołujących. Klimat ten, zwłaszcza w warunkach lokalnych, cechuje się silnymi zmianami w czasie i przestrzeni. Zależy on w głównej mierze od:

- stopnia nasycenia danego środowiska urządzeniami i pojazdami,
- układu urbanistycznego cechującego dane lokalne środowisko i rozplanowania w nim osiedli mieszkaniowych wraz z terenami zieleni, układu komunikacyjnego, obiektów handlowo-usługowych, zakładów produkcji.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub

⁶ wg air.wroclaw.pios.gov.pl z dnia 12.01.2017 r.

co najmniej na tym poziomie, jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Do głównych źródeł akustycznych zaburzeń środowiska na terenie Kłodzka należy:

- hałas komunikacyjny (drogowy i kolejowy),
- w mniejszym stopniu hałas przemysłowy (związany z zakładami produkcyjnymi, usługowymi, rzemieślniczymi, terenami budowy, liniami elektromagnetycznymi).

Hałas komunikacyjny jest aktualnie podstawowym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego środowiska na terenie gminy miejskiej Kłodzko. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje kilka czynników: natężenie ruchu pojazdów, udział pojazdów ciężarowych, prędkość pojazdów, stan techniczny pojazdów, płynność ruchu, stan nawierzchni dróg, położenie dróg, ich parametry, ukształtowanie powierzchni terenu, przez który przebiega droga, rodzaj sąsiadującej z drogą zabudowy oraz odległość zabudowy od drogi. Specyficzne położenie na skrzyżowaniu kilku dróg krajowych, niestety mocno odbija się na poziomie hałasu. Ostatnie badania monitoringowe przeprowadzone w 2012 roku wykazały w kilku punktach zlokalizowanych na granicy terenów chronionych przekroczenie norm dopuszczalnych, w tym w punkcie pomiarowym ul. Podgrodzie 1 o wartości 70dB, czyli bardzo uciążliwej.

Innym elementem hałasu przyczyniającego się do dyskomfortu akustycznego mieszkańców są zakłady produkcyjne i obiekty usługowe.

3.7. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego dla obszaru Kłodzka niezbędne wydaje się ponadto :

- zachowanie zrównoważonego rozwoju,
- konieczność ochrony areału gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- dolesianie,
- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- uzupełnianie zadrzewień oraz pasów zieleni ochronnej w celu poprawy różnorodności biologicznej gminy i wzbogacenia jej krajobrazu,
- ograniczenie emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości

związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,

- przeciwdziałanie niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska, wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej,
- prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego,
- prowadzenie produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenie edukacji ekologicznej, propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- zachowanie właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,
- ochrona cennych przyrodniczo obszarów na których występują chronione gatunki flory, fauny, nietoperzy oraz ochrony przed zainwestowaniem lub ograniczonego zainwestowania wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny,
- ochrona walorów krajobrazowych i widokowych miasta,
- podjęcie działań, które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- respektowanie zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej oraz na obszarach i w otoczeniu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- respektowanie prawnych ograniczeń w zagospodarowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości miasta.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Średniowieczny rodowód osadnictwa na terenie miasta, powoduje, iż znajdują się na tym obszarze znaczne ilości zabytków będących pod ochroną konserwatorską jak również zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Miasto może poszczycić się bardzo dużą ilością obiektów zabytkowych: w wojewódzkiej ewidencji jest ich 866 w tym wpisanych do rejestru zabytków aż 102 obiekty.

Do najcenniejszych pamiątek świetnej przeszłości Kłodzka należą:

- Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owca Góra”, która jest unikalnym zabytkiem architektury militarnej. Pierwsze budowle obronne istniały na Górze Fortecznej już w IX w,
- Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny - jego budowę rozpoczęli joannici w połowie XIV stulecia. Jest często określany jako największy zabytek na Ziemi Kłodzkiej;
- Kościół Matki Boskiej Różańcowej - wybudowany w obecnej formie w I połowie XVII w. Szczególnie wartościowa jest znajdująca się w nim polichromia, wykonana najprawdopodobniej przez Schefflera;
- Średniowieczny most gotycki, swą formą i wystrojem rzeźbiarskim przypomina Most Karola w Pradze;
- Ratusz - siedziba władz samorządowych. Prawdopodobnie pierwszą budowlę wzniesiono jeszcze w XIV w. Dzisiejszy wygląd ratusz zawdzięcza przebudowie w XIX stuleciu;
- Kamienice dzielnicy staromiejskiej, gdzie skupia się większość zabytkowych budowli miasta;
- Podziemna Trasa Turystyczna im. Tysiąclecia Państwa Polskiego, którą utworzono w trakcie prac zabezpieczających Stare Miasto przed katastrofą, jaka mu zagrażała w wyniku działania wód gruntowych, a także z powodu nieodpowiednich fundamentów i zawałających się korytarzy;
- Muzeum Ziemi Kłodzkiej, które mieści się w siedzibie dawnego konwiktów jezuickiego. Placówka, znajdująca się w stylowych i nastrojowych wnętrzach gromadzi wiele unikatowych eksponatów, prezentowanych na wystawach stałych i czasowych;

Polityka regionalna w zakresie ochrony dóbr kultury jest konsekwencją powszechnie obowiązujących w kraju aktów prawnych, w tym szczególnie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na terenie miasta Kłodzko zlokalizowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. W poniższych tabelach zestawione zostały obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (stan na listopad 2017 r.).

Najliczniejszą grupę spośród obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości na terenie miasta, stanowią domy mieszkalne i mieszkalno-gospodarcze. Liczną grupę stanowią także obiekty kultury religijnej.

Tabela 4 Wykaz zabytków – miasto Kłodzko ⁷

MIASTO	RODZAJ OBIEKTU	OBIEKT/ ZESPÓŁ	ULICA	NR	NR REJESTRU	DATA WPISU
Kłodzko	kościół	kościół Joannitów, nast. Jezuitów, ob. parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	Kościelny pl.		A/1675/89	29.03.1949
Kłodzko	klasztor	d.kolegium jezuitów, klasztor, plebania LO	Kościelny pl. i Wojska Polskiego		A/4327/1014	09.01.1964
Kłodzko	szkoła	sala gimnastyczna	Wojska Polskiego	11		
Kłodzko	brama	brama z grupą rzeźbiarską św. Jezuitów	Kościelny pl.		A/4336/1073/Wł	03.12.1984
Kłodzko	publiczne	toalety	Kościelny pl.			
Kłodzko	klasztor	konwikt jezuitów ob. Muzeum Ziemi Kłodzkiej	Łukasiewicza	4	A/4323/994/Wł	03.04.1984
Kłodzko	ogród	ogród przy Muzeum Ziemi Kłodzkiej	Łukasiewicza	4	A/4324/1334/Wł	07.05.1991
Kłodzko	kościół	kościół klasztorny Minorytów, nast. Franciszkanów, ob. parafialny p.w. MB Różańcowej	Franciszkański pl.		A/1754/1107	25.05.1964
Kłodzko	klasztor	klasztor Minorytów, ob. Franciszkanów	Franciszkański pl.		A/1754/1107	25.05.1964
Kłodzko	mur	mur przy kościele- łącznik	Grotgera			
Kłodzko	mur	mur ogrodzenia terenu klasztornego	Daszyńskiego			
Kłodzko	kościół	kościół klasztorny franciszkanek p.w. św. Jerzego i Wojciecha	Łukasińskiego	36	A/4325/690	10-05-1960
Kłodzko	klasztor	klasztor Franciszkanek nast. Bernardynów, ob. SS.Klarysek	Łukasińskiego	34	A/4326/1467	29.11.1965
Kłodzko	mur	mur ogrodzenia klasztoru	Łukasińskiego			
Kłodzko	kaplica	kapliczka w murze ogrodzenia klasztoru	Łukasińskiego			
Kłodzko	mur	mur ogrodu klasztoru	Łukasińskiego			
Kłodzko	ogród	teren ogrodu klasztoru z cmentarzem	Łukasińskiego			
Kłodzko	kościół	kaplica mszalna p.w. Macierzyństwa NMP	Zagórze			
Kłodzko	kaplica	kaplica rzym. - kat. p.w. św. Ignacego	Korczaka	14a		
Kłodzko	kaplica	Kaplica Matki Boskiej Pocieszenia Strapionych	Mariańska Górka			
Kłodzko	kaplica	Pustelnia	Mariańska Górka	14		
Kłodzko	kaplica	kaplica, p.w. św. I.Loyoli	Półwiejska			
Kłodzko	dom mieszkalny	klasztor, więzienie, szkoła ewangelicka, ob.nieużytkowany	Czeska	36	1065/Wł	03.12.1984
Kłodzko	plebania	budynek parafii ewangelicko-augsburskiej	Kolejowa	2		

⁷ wg danych WUOZ Wrocław stan na listopad 2017

Kłodzko	publiczne	d. budynek gminy ewangelickiej, ob. Dom Kultury	Okrzei	14		
Kłodzko	kapliczka	kapliczka przydrożna	Dusznicka	przy nr 42		
Kłodzko	kaplica	kapliczka przydrożna koło	Korczaka	36		
Kłodzko	kaplica	kapliczka przydrożna	Korytowa			
Kłodzko	kapliczka	kapliczka przydrożna	Podgórna	3		
Kłodzko	kaplica	kapliczka przydrożna	Podwiejska	2		
Kłodzko	kaplica	kapliczka przydrożna	Wielisławska			
Kłodzko	cmentarz	cmentarz komunalny, z mogiłą jeniecką	Dusznicka / Korytowska			
Kłodzko	kaplica	kaplica cmentarna - teren cmentarza komunalnego	Dusznicka / Korytowska			
Kłodzko	kaplica	kaplica cmentarna	Dusznicka / Korytowska			
Kłodzko	kapliczka	kapliczka domkowa - teren cmentarza komunalnego	Dusznicka / Korytowska			
Kłodzko	cmentarz	d. cmentarz katolicki, ob. Park Młodzieży "Pod Pergolą"	Kościuszki			
Kłodzko	cmentarz	cmentarz garnizonowy i ewangelicki, ob. park Św. Wojciecha	Noworudzka			
Kłodzko	cmentarz	cmentarz żydowski (nieczynny), kirkut	Bohaterów Getta	18	A/740	22.03.2006
Kłodzko	pałac	pałac Wallisów, ob. dom biurowo - handlowy	Czeska	30	A/4378/1108	25.05.1964
Kłodzko	zespół	zespół dworski	Sierpowa	5		
Kłodzko	dwór	dwór	Sierpowa	5		
Kłodzko	oficyna	oficyna mieszkalna	Sierpowa	5		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy	Sierpowa	5		
Kłodzko	gospodarczy	obora	Sierpowa	5		
Kłodzko	brama	brama	Sierpowa	5		
Kłodzko	ratusz	ratusz	Bolesława Chrobrego pl.	1	A/4349/776/Wł	14.05.1981
Kłodzko	ratusz	wieża ratuszowa	Bolesława Chrobrego pl.	1	A/4348/738	13.09.1960
Kłodzko	inne	kolumna z figurą MB	Bolesława Chrobrego pl.		143	24.03.1950
Kłodzko	mury obronne	mury obronne			A/4345/688	10.05.1960
Kłodzko	brama	pozostałości Bramy Ząbkowickiej	Łukasińskiego / Nadrzeczna			
Kłodzko	inne	podziemna trasa turystyczna			A/4347/650/Wł	03.01.1977
Kłodzko	fortyfikacje	Twierdza Główna Kłodzko			A/4346/691	10.05.1960
Kłodzko	fortyfikacje	zespół fortów "Owca Góra"			143/A/02/1-17	02.01.2003
Kłodzko	fortyfikacje	budynek forteczny ujęcia wody	Stryjeńskiej	11	475/A/05	17.01.2005
Kłodzko	fortyfikacje	szaniec nr 10	Piastowska	6		
Kłodzko	fortyfikacje	szaniec na Polu Wenera	Śląska	26b		
Kłodzko	fortyfikacje	szaniec nr 9 na Górze Puchacza - teren koszar	Wyspiańskiego			
Kłodzko	publiczne	podcień - galeria	Nad Kanałem			
Kłodzko	publiczne	hotel, ob. Kłodzki Ośrodek Kultury	Władysława Jagiełły pl.	1		

Kłodzko	publiczne	hotel	Jedności pl.	7		
Kłodzko	zajazd	zajazd "Pod Lwem"	Gierymskich Braci	14	A/4365/1059/Wł	30.11.1984
Kłodzko	zajazd	zajazd, ob. dom mieszkalny z restauracją "Wilcza Jama"	Grottgera	5	A/4366/1635/Wł	01.12.1998
Kłodzko	zajazd	zajazd, ob. budynek Państwowego Domu Dziecka	Korczaka	1		
Kłodzko	zajazd	zajazd, ob. dom mieszkalny	Korczaka	8		
Kłodzko	zajazd	zajazd, ob. dom mieszkalny	Lutycka	3 / 3a		
Kłodzko	zajazd	zajazd, ob. dom mieszkalny	Półwiejska	12		
Kłodzko	publiczne	dom towarowy	Armii Krajowej	7		
Kłodzko	publiczne	dom handlowy	Bolesława Chrobrego pl.	19	736/A/06	17.02.2006
Kłodzko	publiczne	poczta	Władysława Jagiełły pl.	2	A/4391/1082/Wł	03.12.1984
Kłodzko	gospodarczy	garaże w zespole poczty	Władysława Jagiełły pl.	2		
Kłodzko	publiczne	budynek administracyjny, ob. Starostwo	Okrzei	1		
Kłodzko	publiczne	budynek administracyjny	Okrzei	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	bank, ob. dom mieszkalno - usługowy	Bolesława Chrobrego pl.	4	A/4350/1071/Wł	03.12.1984
Kłodzko	publiczne	bank	Jedności pl.	4		
Kłodzko	publiczne	bank	Kościuszki	7		
Kłodzko	publiczne	Sąd	Bohaterów Getta	15		
Kłodzko	publiczne	więzienie śledcze	Bohaterów Getta	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. budynek nadzorców więziennych, ob. dom mieszkalny	Hołdu Pruskiego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. portiernia więzienia śledczego, ob. dom mieszkalny	Hołdu Pruskiego	4 i 6		
Kłodzko	koszary	koszary, ob. dom mieszkalny	Kolejowa	1		
Kłodzko	koszary	latryna koszar, obecnie oficyna gospodarcza	Kolejowa	1a		
Kłodzko	baszta	baszta, koszary oficerów	Łukasińskiego	24		
Kłodzko	fortyfikacje	furta forteczna	Łukasińskiego	24		
Kłodzko	koszary	koszary, ob. dom mieszkalny	Łukasińskiego	26	4374//1049/Wł	30.11.1984
Kłodzko	koszary	latryny	Łukasińskiego	26a		
Kłodzko	koszary	magazyn wojskowy, ob. dom handlowo - usługowy	Łukasińskiego	28	A/4375/1050/Wł	30.11.1984
Kłodzko	koszary	magazyn wojskowy, ob. magazyn	Łukasińskiego	30	A/4376/1051/Wł	03.12.1984
Kłodzko	koszary	d. koszary, ob. szkoła	Szkolna	8		
Kłodzko	publiczne	sala gimnastyczna w zespole	Szkolna	8		
Kłodzko	koszary	zespół koszar z murem okalającym	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	budynek koszarowy, ob. zespół szkół	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	budynek koszarowy, ob. zespół szkół	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	2		

Kłodzko	koszary	komendantura	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	budynek administracyjny	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	kuchnia koszarowa	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	hotel	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	izba chorych	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	budynki gospodarcze - (trzy obiekty)	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	magazyn	Wyspiańskiego	2		
Kłodzko	koszary	areszt koszarowy, budynek nieużytkowany	Wyspiańskiego	2a		
Kłodzko	koszary	hala ćwiczeń, ob. sala gimnastyczna	Wyspiańskiego			
Kłodzko	koszary	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	12a		
Kłodzko	koszary	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	12b		
Kłodzko	publiczne	d. sierociniec i zakład wychowawczy, ob. zespół szkół	Bohaterów Getta	6		
Kłodzko	publiczne	budynek szkolny "B"	Bohaterów Getta	6		
Kłodzko	publiczne	oficyna "E"	Bohaterów Getta	6		
Kłodzko	szkoła	szkoła, ob. ZSZ	Krasickiego	8		
Kłodzko	szkoła	szkoła, ob. internat	Łukasińskiego	32		
Kłodzko	szkoła	szkoła	Traugutta	1a		
Kłodzko	szkoła	szkoła, ob. zawodowa	Warty	70		
Kłodzko	szkoła	szkoła - zespół	Zawiszy Czarnego	3 i 5		
Kłodzko	szkoła	budynek szkoły	Zawiszy Czarnego	3 i 5		
Kłodzko	szkoła	sala gimnastyczna	Zawiszy Czarnego	3 i 5		
Kłodzko	publiczne	budynki pomocnicze zamykające dziedziniec	Zawiszy Czarnego	3 i 5		
Kłodzko	publiczne	schronisko, ob. Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	Rajska	1		
Kłodzko	publiczne	szpital z kaplicą	Łukasińskiego	32		
Kłodzko	publiczne	Szpital Miejski	Niska	4		
Kłodzko	gospodarczy	d. pralnia w zespole szpitala	Niska	4a		
Kłodzko	publiczne	zespół szpitalny - kaplica ob. kościół paraf.	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. główny w zespole szpitalnym	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. oddz. wewn. w zespole szpitalnym	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. chor. płuc w zespole szpitalnym	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. laboratorium	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. oddz. neurol. w zespole szpitalnym	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	bud. admin. w zespole szpitalnym	Szpitalna	1	A/4396/1368/Wł	28.04.1992
Kłodzko	publiczne	kapliczka w zespole szpitalnym	Szpitalna	1		

Kłodzko	publiczne	budynek Zakładu Pielęgnacyjno Opiekuńczego	Szpitalna	1		
Kłodzko	publiczne	Oddz. dziecięcy	Szpitalna	1		
Kłodzko	gospodarczy	dwa budynki gospodarcze, ob. magazynowe	Szpitalna	1		
Kłodzko	cmentarz	cmentarz przyszpitalny	Szpitalna	1		
Kłodzko	mur	mur ogrodzeniowy	Szpitalna	1		
Kłodzko	przemysłowe	nastawnia KG 1 (przy ul. Szpitalnej)	Szpitalna			
Kłodzko	klasztor	klasztor franciszkanek	Szpitalna	2		
Kłodzko	publiczne	Łaźnia Miejska	Floriana Szarego	4	A/4383/1629/Wł	01.10.1998
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	28		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	29		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	31		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walecznych	33		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Aleja Walczyńskich	35		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	1	A/4343/1074/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	2	A/4342/1075/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	5	A/4341/1076/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	6	A/4338/1061/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	11	A/4344/1012	09.01.1964
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	18		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	23		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	29	A/4337/1225/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	31	A/4339/1078/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	33	A/4340/1079/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Armii Krajowej	13		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice z przyziemiem	przyziemie, piwnice	Armii Krajowej	20		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice z przyziemiem	przyziemie, piwnice	Armii Krajowej	22		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice z przyziemiem	przyziemie, piwnice	Armii Krajowej	24		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice z przyziemiem	przyziemie, piwnice	Armii Krajowej	26		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny - oficyna	Armii Krajowej	5a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	3	A/5817	29.03.2012
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	7		

Kłodzko	dom mieszkalny	willa, ob. siedziba WKU	Bohaterów Getta	7] ¹		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	8		
Kłodzko	publiczne	ob. przedszkole	Bohaterów Getta	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	20		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	23		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	24		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	26		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bohaterów Getta	23a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny-oficyna,	Bohaterów Getta	5a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	5	A/4351/1072/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	6	A/1074/1-3	11.07.2008
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl. / Nad Kanałem	5a/9	A/1074/1-3	11.07.2008
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl. / Nad Kanałem	6a/9	A/1074/1-3	11.07.2008
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	7	633/A/05/1-2	20.10.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl.	7a	633/A/05/1-2	20.10.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	8	A/4352/1554/Wł	13.03.1997
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl.	8a	A/1062	23.05.2008
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	9	A/4353/1080/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl. / Nad Kanałem	9a		

[]¹ Zmiana Studium

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	11	552/A/05/1-2	11.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Bolesława Chrobrego pl. / Nad Kanalem	11a	552/A/05/1-2	11.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	12	550/1-2/A/05	02.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	12a	550/1-2/A/05	02.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	13	A/4354/1081/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	14	551/A/05	02.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	14a	551/A/05	02.08.2005
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	15	A/4355/1640	12.04.1966
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	32	A/4357/1067/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	34	A/4358/1068/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	35	A/4359/1069/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Bolesława Chrobrego pl.	36	A/4360/1070/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Browarna	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Browarna	1a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Chopina pl.	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Chopina pl.	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Chopina pl.	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	29		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	32	A/1085	03.10.2008
Kłodzko	dom mieszkalny	dom baronów von Fitschen, ob.dom mieszkalny	Czeska	34	A/4379/1062/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	38	A/4381/1064/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	39		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	40	A/4382/1063/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Czeska	42		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Czeska	34a		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Czeska	30a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Daszyńskiego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Daszyńskiego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Daszyńskiego	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Daszyńskiego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Daszyńskiego	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny z zespołu folwarku	Dusznicka	5a		

Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalno - gospodarczy z zespołu folwarku	Dusznicka	5		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski	Dusznicka	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Dusznicka	38		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy I	Dusznicka	38		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Dusznicka	40		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy - obora	Dusznicka	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole folwarcznym	Dusznicka	42		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski z zespołu folwarku	Dusznicka	42		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy - stodoła	Dusznicka	40		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia z wozownią	Dusznicka	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Floriana Szarego	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Floriana Szarego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Floriana Szarego	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Forteczna	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Forteczna	7, 9 i 11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Gieryskich Braci	6	A/4361/1055/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Gieryskich Braci	8	A/4362/1013	09.01.1964
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Gieryskich Braci	10	A/4363/1057/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Gieryskich Braci	12	A/4364/1058/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Gieryskich Braci	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Gieryskich Braci	1	1635/Wł	01.12.1998
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grottgera	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny-oficyna	Grottgera	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	willa, ob. przedszkole	Grunwaldzka	4-6	A/4384/1624/Wł	05.06.1998
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	5		
Kłodzko	gospodarczy	d. stajnia z wozownią	Grunwaldzka	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	11		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	18		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	23		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Grunwaldzka	27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Harcerzy	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Harcerzy	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Harcerzy	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jana Pawła II	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jana Pawła II	305		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jana Pawła II	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Jana Pawła II	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, dawny nr 13	Korczaka	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, dawny nr 15	Korczaka	17		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Korczaka	15-17		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski, ob. sklep	Korczaka	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	15		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Korczaka	23 i 25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	23		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Korczaka	23-25		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Korczaka	25a, 27, 29		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	27		
Kłodzko	gospodarczy	obora, ob. budynek mieszkalno - handlowy	Korczaka	25a		
Kłodzko	gospodarczy	chlewnia, ob. dom mieszkalny	Korczaka	29		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Korczaka			
Kłodzko	brama	brama z furką	Korczaka	25a i 27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	33		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	35		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Korczaka	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny z pomieszczeniem d. stajni	Korczaka	40		
Kłodzko	gospodarczy	wozownia w zespole	Korczaka	40		
Kłodzko	gospodarczy	obora dla krów, ob. warsztat	Korczaka	40		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Korczaka	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny	Korczaka	47/49		

Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Korczaka	55		
[Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korczaka	55		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	obora ze spichlerzem	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	obora ze spichlerzem w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	Gospodarczy	wozownia z częścią inwentarską	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	wozownia z częścią inwentarską w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Korczaka	55		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	brama	dwie bramy wjazdowe	Korczaka	55		
Kłodzko	brama	brama wjazdowa w zespole folwarcznym	Korczaka	55		
Kłodzko	brama	Brama wjazdowa z furtą w zespole folwarcznym	Korczaka	55] ¹		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	willa	Korfantego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Korfantego	11		
Kłodzko	mur	mur oporowy	Korfantego			
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	1	A/4385/1220/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	3	A/4386/1219/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	4	A/4387/1227/Wł	16.06.1986
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	5	A/4388/1060/Wł	03.12.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelna	6	A/4389/1226/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościelny pl.	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuski	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuski	4		

[¹] Zmiana Studium

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	12a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	12b		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kościuszki	15a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kowalska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Krakusa	2		
Kłodzko	inne	garaże	Krakusa	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kraśnińskiego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kraśnińskiego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kraśnińskiego	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kraśnińskiego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Kraśnińskiego	11		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Lisia	4, 6 i 8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lisia	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. biura	Lisia	6		
Kłodzko	gospodarczy	obora I	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	obora II	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Lisia			
Kłodzko	brama	brama wjazdowa	Lisia			
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lisia	8		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny, ob. gospodarstwo rolne Książówka	Lisia	7		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny „Wallishof”, ob. Gospodarstwo Rolno-Handlowe „Książówka”	Lisia	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lisia	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole folwarcznym	Lisia	7		
Kłodzko	gospodarczy	obora, ob. warsztat w zespole	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole folwarcznym, ob. warsztat	Lisia	7		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole folwarcznym	Lisia	7		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole folwarcznym	Lisia	7		
Kłodzko	gospodarczy	owczarnia I w zespole	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	owczarnia I w zespole folwarcznym	Lisia	7		

Kłodzko	gospodarczy	owczarnia II w zespole	Lisia			
Kłodzko	gospodarczy	owczarnia II w zespole folwarcznym	Lisia	7] ¹		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, szkoła, ob. nieużytkowany	Łąkowa	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	kamienica	Lutycka	11	A/5820	17.04.2012
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Lutycka	29-31		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łąkowa	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasiewicza	2	A/4377/1222/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	13		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice	piwnice budynku mieszkalnego	Łukasińskiego	14		
Kłodzko	dom mieszkalny- piwnice	piwnice budynku mieszkalnego	Łukasińskiego	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	29		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	31		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	33		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	35		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	37		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	39		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	41		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	43		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Łukasińskiego	51		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	63		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	65		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	67		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	69		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	71		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	73		

[1] Zmiana Studium

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	75		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	77		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	79		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łukasińskiego	57/59		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	7 i 9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	9a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	8 i 10 i 12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Łużycka	11a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Malczewskiego	3b		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Malczewskiego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Marconiego	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Marconiego	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mariańska	2		
Kłodzko	zespół	zabudowania gospodarcze: dwie obory i stodoła	Mariańska	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mariańska	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mariańska	28		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	1 / 1a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	3	4370/1052/WŁ	03.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	5	A/4372/1639/Wł	14.12.1998
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	7	A/4371/1223/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	9	A/4373/1637/Wł	01.12.1998
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	11	A/4369/1053/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Matejki	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Miarki Karola	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Miarki Karola	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Miarki Karola	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	2 i 4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	6 i 8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	9a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	10 i 12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Mickiewicza	19		

Kłodzko	dom mieszkalny	willa	Mickiewicza	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Moniuszki	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Moniuszki	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Moniuszki	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Morcinka	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Morcinka	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek w zespole dawnych koszar, ob. dom mieszkalny	Morcinka	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Muzealna	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Muzealna	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nad Kanałem	1		
Kłodzko	gospodarczy	d. blokhauz, ob. garaż	Nadrzeczna	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Nadrzeczna	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Niska	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Niska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	20	A/4390/1348/Wł	31.07.1991
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Okrzei	15a		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Okrzei	16b		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. oficyna, ob. dom mieszkalny	Okrzei	22a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Okrzei	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Piastowska	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela i oficyna, ob. dom mieszkalny	Piastowska	14 i 14a		
Kłodzko	pawilon	pawilon ogrodowy	Piastowska	14 a		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalno - gospodarczy	Piastowska	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	3		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	9 i 11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgórna	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgrodzie	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgrodzie	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Podgrodzie	18		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	1a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	18		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	28		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	30		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Połabska	32		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole folwarku	Półwiejska	2		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Półwiejska	2		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Półwiejska	2		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Półwiejska	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela folwarku ze stajnią i domem wycużnym i bramą	Półwiejska	3		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Półwiejska	3		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Półwiejska	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny ze stajnią w zespole	Półwiejska	5		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Półwiejska	5		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole	Półwiejska	5		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarsko - gospodarczy w zespole	Półwiejska	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela ze stajnią w zespole	Półwiejska	6		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Półwiejska	6		
Kłodzko	gospodarczy	wozownia w zespole	Półwiejska	6		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Półwiejska	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	7		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny ze stajnią	Półwiejska	14		
Kłodzko	gospodarczy	dwie stodoły w zespole	Półwiejska	14		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski w zespole	Półwiejska	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom gospodarczy	Półwiejska	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole	Półwiejska	23		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom i warsztat stolarski, ob. dom mieszkalny	Półwiejska	25		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Półwiejska	27		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	3-9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	11-15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Przerwy - Tetmajera	17-23		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Rajska	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Reymonta	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Reymonta	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Reymonta	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Reymonta	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Reymonta	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Rzepichy	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	32		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	34		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	36		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	42		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	12 i 14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	18 i 20		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	24		
kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	6 i 8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sienkiewicza	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Skośna	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Skośna	7 i 9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Skośna	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Skośna	11 i 13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Skośna	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny w zespole folwarku	Skośna	21		
Kłodzko	gospodarczy	obory w zespole	Skośna	21		
Kłodzko	gospodarczy	spichlerz w zespole	Skośna	21		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Skośna	21		
Kłodzko	gospodarczy	wozownia w zespole	Skośna	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowackiego	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowackiego	19		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Słowiańska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Spadzista Chrobrego	14a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Sportowa	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Stryjeńskiej	3-5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Stryjeńskiej	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Stryjeńskiej	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Stryjeńskiej	13		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Szkolna	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Szkolna	11		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	20		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	26		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalno - gospodarczy	Śląska	26		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	28		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	30		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	31		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	32		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	33		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	35		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	37		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	38		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	40		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	41		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	43		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Śląska	15a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Traugutta	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Tumska Armii Krajowej	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wandy	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wandy	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wandy	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wandy	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wandy	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Warty	2a		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Wielisławska	3, 3a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wielisławska	3		
Kłodzko	gospodarczy	obora z częścią mieszkalną	Wielisławska	3a		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski w zespole	Wielisławska			
Kłodzko	gospodarczy	wozownia w zespole	Wielisławska			
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Wielisławska			
Kłodzko	brama	brama wjazdowa	Wielisławska			
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wielisławska	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wielisławska	4a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wielisławska	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Władysława Jagielly pl.	3	A/4392/1218/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Władysława Jagielly pl.	4	A/4393/1217/Wł	16.06.1987
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Władysława Jagielly pl.	5 i 6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wolności	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Więźniów Politycznych	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Więźniów Politycznych	3		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Więźniów Politycznych	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Więźniów Politycznych	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	4 i 6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Willowa	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wita Stwosza	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wita Stwosza	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wita Stwosza	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wita Stwosza	5		
Kłodzko	oficina mieszkalna	oficina mieszkalna	Wodna	1	A/5882	12.07.2013
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wodna	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wodna	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wodna	10	A/4394/1594/Wł	31.12.1997
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wodna	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wodna	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	1	A/4367/1054/Wł	30.11.1984
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	6		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	16	A/4368/1362/Wł	05.02.1992
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	18		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	18a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	20		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	20a		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wojska Polskiego	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	22		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	24		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	25		
Kłodzko	przemysłowe	d. budynek biurowy tartaku,	Wyspiańskiego	26		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	31		
Kłodzko	zespół	zespół folwarczny	Wyspiańskiego	71		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	71		
Kłodzko	gospodarczy	budynek magazynowo - gospodarczy z gołębnikiem	Wyspiańskiego	71		
Kłodzko	gospodarczy	obora, ob. stajnia w zespole	Wyspiańskiego	71		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	73		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	75		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Wyspiańskiego	81		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. St. Hodowli i Unasienniania	Wyspiańskiego			
Kłodzko	zespół	zespół mieszkalno - gospodarczy	Zagórze	1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	1		
Kłodzko	gospodarczy	trzy budynki gospodarcze	Zagórze	1		
Kłodzko	mur	mur ogrodzeniowy		1		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	3		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	5		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny z częścią gospodarczą	Zagórze	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny z częścią gospodarczą	Zagórze	9		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny z częścią gospodarczą	Zagórze	13		
Kłodzko	zespół	zespół mieszkalno - gospodarczy	Zagórze	15		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	15		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Zagórze	15		
Kłodzko	gospodarczy	budynek suszarni i wozowni	Zagórze	15		
Kłodzko	zespół	zespół mieszkalno - gospodarczy	Zagórze	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zagórze	17		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole	Zagórze	17		
Kłodzko	gospodarczy	budynek inwentarski	Zagórze	17		
Kłodzko	gospodarczy	budynek wozowni ze spichlerzem	Zagórze	17		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Zagórze	17		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Zagórze	17		

Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela/zarządcy w zespole folwarku	Zajęcza	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	oficyna mieszkalna	Zajęcza	5		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Zajęcza	5		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Zajęcza	5		
Kłodzko	brama	brama wjazdowa	Zajęcza	5		
~~Kłodzko~~	~~dom mieszkalny~~	~~dom właściciela w zespole folwarku~~	~~Zajęcza~~	~~8~~		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela w zespole folwarcznym, ob. hurtownia	Zajęcza	8,10		
~~Kłodzko~~	~~gospodarczy~~	~~stajnia w zespole, ob. magazynu~~	~~Zajęcza~~	~~8~~		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole folwarcznym, ob. magazyn	Zajęcza	8,10] ¹		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom właściciela w zespole folwarku	Zajęcza	9		
Kłodzko	gospodarczy	budynek serowni i wozowni	Zajęcza	9		
~~Kłodzko~~	~~dom mieszkalny~~	~~dom mieszkalny~~	~~Zajęcza~~	~~13~~		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny dla pracowników folwarku lub cegielni, ob. dom mieszkalny	Zajęcza	13		
~~Kłodzko~~	~~dom mieszkalny~~	~~dom mieszkalny~~	~~Zajęcza~~	~~14~~		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny dyrektora cegielni, ob. dom mieszkalny	Zajęcza	14		
~~Kłodzko~~	~~dom mieszkalny~~	~~dom mieszkalny w zespole cegielni~~	~~Zajęcza~~	~~15~~		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny dla pracowników cegielni w zespole cegielni, ob. dom mieszkalny	Zajęcza	15] ¹		
Kłodzko	zespół	zespół mieszkalno - gospodarczy	Zajęcza	16		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zajęcza	18		
~~Kłodzko~~	~~budynek mieszkalno-gospodarczy~~	~~budynek mieszkalno – gospodarczy w zespole cegielni, ob. mieszkalno - magazynowy~~	~~Zajęcza~~	~~19]¹~~		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zajęcza	20		
Kłodzko	gospodarczy	stajnia w zespole	Zajęcza	20		
Kłodzko	brama	brama wjazdowa w zespole	Zajęcza	20		
~~Kłodzko~~	~~budynek~~	~~budynek w zespole cegielni, ob. dom mieszkalny~~	~~Zajęcza~~	~~21~~		
Kłodzko	hala	hala główna cegielni z kominem	Zajęcza	21] ¹		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zamiejska	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zamiejska	17		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zamiejska	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zamiejska	52		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny, ob. Pogotowie Ratunkowe	Zawiszy Czarnego	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Zawiszy Czarnego	4		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	1		

¹ Zmiana Studium
¹ Zmiana Studium
¹ Zmiana Studium
¹ Zmiana Studium

Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	7		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	8		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	12		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	14		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny	Żeromskiego	16		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy	Żeromskiego	16		
Kłodzko	browar	d. browar, ob. mieszkalno - usługowy	Czeska	21	A/923	09.10.2006
Kłodzko	browar	bud. d. browaru z częścią mieszkalną	Stryjeńskiej	2	11/A/00	10.03.2000
Kłodzko	przemysłowe	hala główna cegielni z piecami Hoffmana z kominami	Zajęcza	21		
Kłodzko	przemysłowe	budynek w zespole cegielni, ob. mieszkalno - magazynowy	Zajęcza	21		
Kłodzko	dom mieszkalny	budynek mieszkalny dyrektora cegielni	Zajęcza	14		
Kłodzko	przemysłowe	budynek w zespole cegielni, ob. mieszkalny	Zajęcza	21		
Kłodzko	przemysłowe	budynek administracyjny w zespole rzeźni	Półwiejska	29		
Kłodzko	przemysłowe	budynek portierni i sklepu firmowego	Półwiejska	29		
Kłodzko	przemysłowe	hala ubojni	Półwiejska	29		
Kłodzko	przemysłowe	komin przy budynkach hali	Półwiejska	29		
Kłodzko	przemysłowe	budynek produkcyjny przetwórstwa	Półwiejska	29		
Kłodzko	przemysłowe	budynki technologiczne	Półwiejska	29		
Kłodzko	mur	mur ogrodzeniowy z bramą wjazdową	Półwiejska	29		
Kłodzko	remiza	dawna remiza strażacka	Półwiejska	przy nr 17		
Kłodzko	publiczne	bud. Straży Pożarnej	Traugutta	7		
Kłodzko	inne	garaże w zespole Straży Pożarnej	Traugutta	7		
Kłodzko	remiza	dawna remiza strażacka	Zajęcza	5		
Kłodzko	przemysłowe	budynek magazynowy	Stryjeńskiej	2a		
Kłodzko	dom mieszkalny	d. kuźnia z bud. gospodarczym, ob. dom mieszkalny	Łużycka	3 i 3a		
Kłodzko	przemysłowe	budynek fabryczny, ob. PBK,	Chełmońskiego	2		
Kłodzko	przemysłowe	budynek administracyjno-magazynowy	Daszyńskiego	8		
Kłodzko	przemysłowe	budynek administracyjno-produkcyjny	Daszyńskiego	14		
Kłodzko	przemysłowe	budynek zakładów przemysłu dziewiarskiego	Matejki	21		
Kłodzko	przemysłowe	budynek przemysłowy	Okrzei	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny i rozlewnia	Okrzei	4		
Kłodzko	przemysłowe	wytwórnia wyrobów artystycznych	Wyspiańskiego	7		
Kłodzko	przemysłowe	mleczarnia	Wyspiańskiego	23		
Kłodzko	inne	garaż	Wyspiańskiego	23		

Kłodzko	przemysłowe	budynek przemysłowy Zakł. Met.	Piastowska	7		
Kłodzko	przemysłowe	d. przepompownia wody, ob. budynek gospodarczy	Kolejowa, przy moście XXV - lecia			
Kłodzko	przemysłowe	stacja pomp uzdatniania wody	Korczaka	5a		
Kłodzko	młyn	młyn z częścią mieszkalną	Daszyńskiego	18	A/6048	24.05.2017
Kłodzko	młyn	młyn, budynki fabryczne wyrobów drzewnych	Korczaka	47/49 i 53		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom młynarza, ob. dom mieszkalny	Korczaka	53		
Kłodzko	młyn	młyn z budynkami stajni i obory	Mariańska	2		
Kłodzko	młyn	młyn	Stryjeńskiej	10		
Kłodzko	przemysłowe	budynek siłowni energet. zespół młyna	Stryjeńskiej	10		
Kłodzko	młyn	kanał roboczy zespół młyna	Stryjeńskiej	10		
Kłodzko	młyn	budynek administracyjny zespół młyna	Stryjeńskiej	10		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole młyna	Wielisławska	6	A/4397/607/Wł	08.01.1976
Kłodzko	dom mieszkalny	dom mieszkalny w zespole młyna	Wielisławska	8	A/4397/607/Wł	08.01.1976
Kłodzko	brama	brama w zespole młyna	Wielisławska	10	A/4397/607/Wł	08.01.1976
Kłodzko	młyn	budynek gospodarczy w zespole młyna	Wielisławska	10		
Kłodzko	zespół	zagroda młyńska	Zagórze	2		
Kłodzko	młyn	budynek młyna	Zagórze	2		
Kłodzko	dom mieszkalny	dom młynarza, ob. dom mieszkalny	Zagórze	2		
Kłodzko	gospodarczy	silos do przechowywania i suszenia zboża	Zagórze	2		
Kłodzko	gospodarczy	obora w zespole	Zagórze	2		
Kłodzko	gospodarczy	stodoła w zespole	Zagórze	2		
Kłodzko	gospodarczy	budynek gospodarczy w zespole	Zagórze	2		
Kłodzko	gospodarczy	garaż w zespole	Zagórze	2		
Kłodzko	most	most	Grottgera			
Kłodzko	most	most drogowy stalowy, (kratownica) w osi ulicy	Korczaka			
Kłodzko	most	most na Młynówce	Wita Stwosza		A/4395/59	25.11.1949
Kłodzko	most	dawna śluza forteczna, most 25-Lecia				
Kłodzko	wiadukt	wiadukt kolejowy	Szpitalna			
Kłodzko	publiczne	dworzec PKS	Jedności pl.	3		
Kłodzko	dworzec	budynek główny wraz z budynkiem administracyjnym	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	wiąta peronowa I	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek dyżurnego ruchu	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	wiąta peronowa II	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek toalet	Dworcowa			

Kłodzko	dworzec	budynek magazynowo - gospodarczy	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	wieża wodna I	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	nastawnia dysponująca	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	wieża wodna II	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	kołownia	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek służbowy	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	żuraw wodny	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	lokomotywnia, ob. warsztaty	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	lokomotywnia wraz z obrotnicą	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	nastawnia wykonawcza GK 2	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynki gospodarczo - magazynowe,	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek związany z ruchem pociągów, ob. sekcja elektryczna	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	sterownia ruchem kolejowym	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek ekspedycji towarowej z rampą i wybiegiem, ob. magazyny	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	budynek ekspedycji towarowej, ob. magazyny	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	tradytor I	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	tradytor II	Dworcowa			
Kłodzko	dworzec	stolarnie	Dworcowa	1		
Kłodzko	dworzec	dział diagnostyki i dział budowlany	Dworcowa	2		
Kłodzko	dworzec	stacja kolejowa Kłodzko Nowe	Kłodzko Nowe	1, 2		
Kłodzko	dworzec	stacja kolejowa Kłodzko Zagórze	Wielisławska			
Kłodzko	przemysłowe	budynek stacji trafo	Piastowska			
Kłodzko	przemysłowe	budynek stacji trafo	Słowackiego			
Kłodzko	przemysłowe	budynek stacji trafo	Śląska	21		
Kłodzko	przemysłowe	budynek stacji trafo	Wyspiańskiego			
Kłodzko	przemysłowe	stacja transformatorowa przy budynku	Zagórze	11		

Tabela 5 Wykaz obszarów zabytkowych – miasto Kłodzko⁸

MIASTO	OBSZAR	STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	OBSZARY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
Kłodzko	historyczny układ urbanistyczny - ośrodek historyczny miasta Kłodzko z zachowanymi niekompletnie miejskimi murami obronnymi wraz ze średniowiecznym mostem, wpisany do rejestru zabytków pod numerem 370 decyzją z dnia 25.11.1956 r.	4	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznego miasta

⁸ obszary wskazane zgodnie ze Studiami Wartości Kulturowych opracowanymi przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu

Kłodzko	Wyspa Piasek, w tym obszar - ośrodek historyczny miasta wpisany do rejestru zabytków pod numerem 370 decyzją z dnia 25.11.1956 r.	X	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznego przedmieścia z zespołem klasztornym
Kłodzko	obszar przedmieścia południowego oraz plant	X	X
Kłodzko	X	1	obszar ochrony archeologicznej dla d. zamku i zespołu fortecznego Twierdzy głównej
Kłodzko	obszar promenad zespołu fortów Owcza Góra	1	obszar ochrony archeologicznej zespołu fortów „Owczka Góra”
Kłodzko	obszar przedmieścia wschodniego i zespół koszar wojskowych	X	X
Kłodzko	obszar przedmieścia Ustronie	3	X
Kłodzko	obszar przedmieścia wschodniego i zabudowa osiedlowa z l. 1924-1938	X	X
Kłodzko	obszar przedmieścia Mariańska Dolina	X	X
Kłodzko	obszar Mariańska Górka z założeniem kalwaryjnym	X	X
Kłodzko	obszar przedmieścia Zagórze	X	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznej wsi Zagórze
Kłodzko	X	1	obszar ochrony archeologicznej fortu murowanego w rejonie ul. Krasieńskiego
Kłodzko	X	4	obszar obserwacji archeologicznej dla średniowiecznej wsi Goszyce, obecnie jednostka administracyjna Jurandów
Kłodzko	X	37 w granicach miasta, poza w/w obszarami	X

Miasto Kłodzko posiada opracowane przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu, studium wartości kulturowych dla pięciu części miasta: Starego Miasta wraz z Twierdzą Główną i Przedmieściem Południowym, Owczej Góry i Przedmieścia Wschodniego, Mariańskiej Górki i Przedmieścia Wschodniego, Dworca Głównego i północnej i zachodniej części miasta oraz południowej części miasta. Ponadto Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu opracował również Katalog Zabytków dla Wyspy Piasek w Kłodzku, który swoim zasięgiem obejmuje głównie ośrodek historyczny miasta Kłodzko z niekompletnie zachowanymi miejskimi murami obronnymi wraz ze średniowiecznym mostem wpisany do rejestru zabytków decyzją nr KL-V-1/10/57 z dnia 25 listopada 1956 r. pod numerem 370.

Studia wartości kulturowych oraz katalog zabytków dla Wyspy Piasek uwzględniają wszystkie najcenniejsze obiekty znajdujące się w granicach administracyjnych miasta Kłodzka, wyznaczają także granice stref ochrony konserwatorskiej. Powyższe opracowania,

uszeregowane w kolejności chronologicznej według daty ich sporządzenia, obejmują następujące obszary istotne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego dla miasta:

1) Stare Miasto wraz z Twierdzą Główną i Przedmieściem Południowym

- a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej dla obszaru Starego Miasta oraz Twierdzy Głównej w granicach dwóch odrębnych a zarazem powiązanych ze sobą systemów obronnych: fortyfikacji miejskich i twierdzy;
- b) strefa „B” ochrony konserwatorskiej dla obszaru przedmieścia południowego oraz plant;
- c) strefa „W” ochrony archeologicznej obejmuje stanowisko 8/7 (grodzisko, zamek, twierdza);
- d) strefa „OW” ochrony zabytków archeologicznych dla terenu Wyspy Piaskowej, Starego Miasta oraz terenów przylegających do nich terenów dawnych przedmieść i plant powstałych na obszarach przedpoła fortyfikacji;

2) Owcza Góra i Przedmieście Wschodnie

- a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej - granicę strefy od północy, wschodu i południa wyznacza przebieg umocnień ziemnych twierdzy, od zachodu ul. Korfantego i Podgrodzie - na terenie należy ustalić zakaz zabudowy oraz zakaz rozbudowy istniejących budowli, niedopuszczalne są też prace ziemne zmieniające ukształtowanie terenu;
- b) strefa „B” ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszar obecnego przedmieścia wschodniego łączącego dawne Przedmieście Angel i Przedmieście Wojciechowickie, na etapie opracowania planów miejscowych dla stref wyznaczonych na rysunku należy przyjąć w zakresie stref wytyczne, zawarte w powołanych wyżej opracowaniach studium wartości kulturowych;
- c) strefa „W” ochrony archeologicznej - obejmuje stanowisko 14/13 Owcza Góra wraz z sąsiednimi urządzeniami fortyfikacyjnymi, jej zasięg pokrywa się z granicami strefy A ścisłej ochrony, obejmuje również stanowisko 13/12 Fort ziemny na Górze Puchacza;

3) Mariańska Górką i Przedmieście Wschodnie

- a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje założenie kalwaryjne usytuowane na Mariańskiej Górcie, składające się z kaplicy p.w. Matki Boskiej Pocieszenia Strapionych, pustelni oraz Drogi Krzyżowej. W strefie tej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad prowadzoną działalnością inwestycyjną, a działania konserwatorskie zmierzają do zachowania i uczytelnienia historycznego układu przestrzennego i konserwacji jego elementów, rozplanowania

i przebiegu ciągów komunikacyjnych, kompozycji przestrzennej, historycznych form zabudowy, kompozycji, układu zieleni oraz podziałów historycznych;

b) strefy „B” ochrony konserwatorskiej obejmują:

- obszar osiedla wzniesionego w latach 1924-38 wzdłuż ul. Sienkiewicza i al. Walecznych, ograniczonego od wschodu i zachodu terenami zielonymi obecnie zagospodarowanymi jako ogródki działkowe oraz ul. Reja i Kołłątaja,
- podnóże Mariańskiej Górki dla dawnego zajazdu usytuowanego przy ul. Mariańskiej 2;

c) strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego: dla dwóch osiedli urzędników i robotników wzniesionych przy ul. Walecznych w latach 1937-1939, a także zespół koszar z budynkami mieszkalnymi dla podoficerów.

4) Dworzec Główny, część północna i zachodnia miasta

a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej:

- zespół budynków szpitalnych przy ul. Szpitalnej 1, 3 wraz z dawną kaplicą szpitalną- obecnym kościołem parafialnym p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP,

b) strefa „B” ochrony konserwatorskiej:

- zespół folwarczny przy ul. Półwiejskiej 3 (w granicach historycznych), gdzie ochronie podlega układ przestrzenny zespołu oraz wszystkie elementy założenia: dom właściciela folwarku ze stajnią i domem wycuznym, obora, stodoła, budynek inwentarsko- gospodarczy oraz brama wjazdowa;
- obszar dawnego przedmieścia kłodzkiego Ustronie (*Halbendorf*), rozciągającego się wzdłuż ul. Półwiejskiej wraz z zespołem zabudowań dawnej rzeźni miejskiej,
- dawny cmentarz szpitalny przy ul. Szpitalnej- obecny cmentarz parafialny parafii p. w. Niepokalanego Poczęcie NMP,
- dawny cmentarz katolicki- obecna część cmentarza komunalnego, u zbiegu ulic Korytowskiej i Dusznickiej,
- dawny cmentarz garnizonowy i ewangelicki przy ul. Noworudzkiej- obecny Park Św. Wojciecha;

c) strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:

- obszar osiedla wzniesionego w latach 1936- 1939 przez towarzystwo *Schlesische Heimstätte*- przebieg strefy wyznaczają granice działek siedliskowych zabudowy, usytuowanej wzdłuż ulic Św. Wojciecha, J. Kromera, J. Długosza i Słonecznej.;

- obszar Szpitalnej Górki stanowiący naturalne wzniesienie terenu.
- d) strefa „OW” ochrony zabytków archeologicznych dla średniowiecznej wsi Goszyce, obecnie jednostka administracyjna Jurandów.

5) Wyspa Piasek

Katalog zabytków uwzględniający obszar Wyspy Piaskowej (ul. Braci Gierymskich, Plac Franciszkański, ul. Grottera, ul. Matejki, ul. Stryjeńskiej, ul. Wita Stwosza) oraz zabudowania przy ul. Chełmońskiego i ul. Daszyńskiego. Katalog opracowany w formie materiału studialnego stanowi punkt wyjścia do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tym obszarze.

6) Południowa części miasta

- a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej:
- cmentarz żydowski przy ul. Bohaterów Getta,
  - zespół młyna przy młynówce rzeki Bystrzycy Dusznickiej oraz kaplica mauzoleum księcia Jana Ziębickiego. Ochronie podlega układ przestrzenny zespołu młyna oraz wszystkie elementy założenia, kaplica wraz z wyposażeniami wnętrza;
- b) strefa „B” ochrony konserwatorskiej:
- część dawnego przedmieścia południowego stanowiąca kontynuację i dopełnienie strefy B wytyczonej dla terenu przedmieścia w części dotyczącej Owczej Góry,
  - teren dawnego cmentarza katolickiego przy ul. Kościuszki, obecnie Park Młodzieży pod pergolą,
  - teren wsi Zagórze, stanowiący obecnie część dzielnicy Zagórze;
- c) strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:
- obszar osiedla mieszkaniowego wzniesionego w latach 1928-36 ul. Wolności, Partyzantów, Jana Pawła i Hołdu Pruskiego,
  - obszar osiedla mieszkaniowego powstałego w latach 20 i 30. XX wieku ul. Wyspiańskiego, Orkana, Przerwy Tetmajera, Ptasiej, Jaskólczej, Jasnej i Myśliwskiej;
- d) strefa „OW” ochrony zabytków archeologicznych dla dawnej wsi Zagórze o średniowiecznej metryce, zamykając zasięg strefy siedliska.

Na etapie opracowania planów miejscowych dla stref wyznaczonych na rysunku należy przyjąć w zakresie stref wytyczne, zawarte w powołanych wyżej opracowaniach Studium wartości kulturowych oraz w Katalogu zabytków dla Wyspy Piasek.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytkiem archeologicznym jest zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.

Na terenie miasta Kłodzko wg wykazu obszarów zabytkowych zlokalizowanych jest 51 stanowisk archeologicznych.

Tabela 6 Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze miasta Kłodzko („Kłodzko - Studium Wartości Kulturowych” oraz opracowanie własne)

NR NA MAPIE	OBSZA R AZP	OBSZAR MIASTA	FUNKCJA	KULTURA	CHRONOLOGIA (REJESTR ZABYTEKÓW)
1/1	94-25	Południowa część miasta	Osada	Łużycka	
			Osada	Przeworska	Okres wpływów rzymskich późny
			Osada		Pradzieje
			Osada		Wczesne średniowiecze X-XII w.
2/37	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Pałac w Goszycach		Okres nowożytny, 2 ćw. XVIII w.
			Osada		Późne średniowiecze
3/2	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Osada	Łużycka	
			Osada		Wczesne średniowiecze
			Osada		Późne średniowiecze <i>Rej. Zab. Nr 305/Arch/52 z 07.11.1967</i> <i>Dawniej Żółkiewka Gm. Kłodzko</i>
4/3	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie (i południowa część miasta)	Cmentarzysko o ciałopalne	Łużycka	
5/4	94-25	Owczka Góra i przedmieście wschodnie	Cmentarzysko o ciałopalne	Łużycka	
6/5	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Cmentarzysko o ciałopalne	Łużycka	
7/6	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie	Osada		Późne średniowiecze XIV w.
8/7	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie	Grodzisko		Wczesne średniowiecze X-XII w.
			Zamek		Późne średniowiecze-okres nowożytny XIV-XVIII w.
			Twierdza		Okres nowożytny XVIII w. <i>Rejestr zabytków architektury: 691 w dniu 10.05.1960</i>
9/8	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie	Osada/podgrodzie		Późne średniowiecze XII-XIV w.
10/9	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie	Znalezisko luźne		Epoka kamienia/I-II okres epoki brązu
11/10	94-25	Stare Miasto, Twierdza Główna i przedmieście wschodnie	Znalezisko luźne		Okres wpływów rzymskich
12/11	94-25	Południowa część miasta	Znalezisko luźne		Epoka kamienia/I-II okres epoki brązu
13/12	94-25	Owczka Góra i przedmieście wschodnie	Fort ziemny na Górze Puchacza		Okres nowożytny poł. XVIII w.
14/13	94-25	Owczka Góra i przedmieście wschodnie	zespół fortów „Owczka Góra”		Okres nowożytny poł. XVIII w.
15/14	94-25	Południowa część miasta (bez lokalizacji)	Znalezisko luźne		Okres wpływów rzymskich
16/15	94-25	Południowa część miasta (bez lokalizacji)	Nieokreślona	Łużycka	
17/16	94-25	Południowa część miasta (bez lokalizacji)	Nieokreślona		Epoka kamienia
18/17	94-25	Południowa część miasta (bez lokalizacji)	Cmentarzysko o ciałopalne	Łużycka	Halsztat
			Osada	Łużycka	Halsztat
19/18	94-25	Południowa część miasta	Nieokreślona	Łużycka	Halsztat

		<i>(bez lokalizacji)</i>			
20/19	94-25	Południowa część miasta <i>(bez lokalizacji)</i>	Nieokreślona		Wczesne średniowiecze
21/20	94-25	Południowa część miasta <i>(bez lokalizacji)</i>	Nieokreślona		Średniowiecze
22/21	94-25	Południowa część miasta <i>(bez lokalizacji)</i>	Nieokreślona		
23/22	94-25	Południowa część miasta <i>(bez lokalizacji)</i>	Nieokreślona		
24/26	94-25	Południowa część miasta	Osada		Późne średniowiecze
25/27	94-25	Południowa część miasta	Osada		Późne średniowiecze
26/7			Brak opisu		
27/8			Brak opisu		
28/9			Brak opisu		
29/10			Brak opisu		
30/11			Brak opisu		
31/12	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
32/13	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
33/14	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Neolit Rej. Zab. Nr 304/Arch/51 z 9.11.1967
			Osada	Łużycka	Halsztat
			Osada	Przeworska	Okres wpływów rzymskich-okres wędrówek ludów faza C3-D
			Osada		Wczesne średniowiecze VIII-IX w. Późne średniowiecze XIII-XIV w.
34/15	94-24	Południowa część miasta	Osada		Późne średniowiecze
35/16	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze
36/29	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
37/30	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
			Ślad osadnictwa		Pradziej
38/31	94-24	Południowa część miasta	Osada		Pradziej
			Osada		Późne średniowiecze
39/32	94-24	Południowa część miasta	Osada	Łużycka	Halsztat
40/33	94-24	Południowa część miasta	Osada		Późne średniowiecze
41/32	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia Pradziej
42/33	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
44/35	94-25	Dworzec Główny, północna i zachodnia część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
			Osada		Późne średniowiecze
45/36	94-25	Południowa część miasta	Osada		Późne średniowiecze
46/14	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Paleolit górny lub schyłkowy Rej. Zab. Nr 258/Arch/2004 z 20.11.2004
			Osada	Kultura pucharów lejkowatych	Neolit
			Osada	Łużycka	Halsztat
			Osada		Okres wpływów rzymskich późny
			Osada		Wczesne średniowiecze
47/15	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia
			Osada		Okres wpływów rzymskich późny
48/5	94-24	Północna część miasta	Osada		Późne średniowiecze
49/6	94-24	Północna część miasta	Osada		Średniowiecze
50/17	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Mezolit
51/18	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Mezolit
52/67	94-24	Południowa część miasta	Ślad osadnictwa		Mezoli
53/29	94-25	Północna część miasta	Fort ziemny		Okres nowożytny, XVIII w.
54/30	94-25	Północna część miasta	Fort ziemny		Okres nowożytny, XVIII w.

Na terenie miasta Kłodzka nie stwierdzono dóbr kultury współczesnej.

Na mocy uchwały nr XLIII/335/2005 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 27 października 2005 r. powstał Forteczny Park Kulturowy - Twierdza Kłodzko, którego granice zobrazowano na rysunku Studium. Na terenie Parku ochronie podlega materialne i przyrodnicze dziedzictwo oraz krajobraz kulturowy. Swym zasięgiem obejmuje on zabytkowe zespoły urbanistyczne i architektoniczne: Twierdza Główna, Przedmieście Ząbkowickie, Fort Owcza Góra.

Na terenie miasta Kłodzka stwierdzono występowanie dawnego cmentarza żydowskiego datowanego na około 1490r., prawdopodobnie zlokalizowany był on na zachód od dawnej Bramy Czeskiej.

Za zgodne ze studium, na etapie wykonywania lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uznaje się doprecyzowanie lub zmiany granic wszystkich stref ochrony konserwatorskiej, stanowisk lub parku kulturowego.

4.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz wymogi ochrony

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków niezbędne jest:

- ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz obejmowanie ochroną prawną obiektów i stanowisk nie wpisanych do rejestru poprzez ustalenia planów miejscowych w tym ich aktualizację,
- prowadzenie działalności inwestycyjnej i rolniczej z dbałością o dziedzictwo kulturowe w tym stanowiska archeologiczne,
- zachowanie charakteru zabudowy oraz dostosowania nowej zabudowy do zabudowy historycznej w obrębie całego miasta ze szczególną troską o obszary wpisane do rejestru zabytków,
- podnoszenie świadomości lokalnej co do wartości spuścizny historycznej, oraz jej wpływu na turystykę i agroturystykę,
- zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu decydujących o tożsamości miasta.

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych

Ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego w studium nie zawarto zapisów dotyczących rekomendacji, wniosków oraz ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego.

6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

6.1. Ludność

Stan ludności na koniec 2015 roku w Kłodzku wynosił według GUS 27 656 osób, a gęstość zaludnienia na 1 km² sięgała 1086 osób. Zdecydowaną większość mieszkańców Kłodzka stanowią kobiety (prawie 54 %). Współczynnik feminizacji jest dużo wyższy niż średnia w kraju i w województwie dolnośląskim (Polska - 107 na 100 mężczyzn, województwo dolnośląskie 108 kobiet na 100 mężczyzn) i wynosi aż 113 kobiet na 100 mężczyzn. Kobiety zdecydowanie dominują w grupie osób posiadających ponad 70 lat, stanowiąc prawie dwukrotnie większą grupę wobec mężczyzn.

Przyrost naturalny w mieście Kłodzko według danych z Głównego Urzędu Statystycznego od 1995 roku osiąga wartości ujemne. Ostatnia odnotowana wartość przyrostu naturalnego z 2015 jest jak dotąd największą wartością ujemną i wynosi prawie -154. Najmniejszą różnicę między liczbą urodzeń i zgonów odnotowano w 2009 roku, przyrost naturalny wynosił 4. W ciągu ostatnich 20 lat populacja Kłodzka zmalała o prawie 10 % mieszkańców, co zdecydowanie wyróżnia miasto na tle województwa (spadek o 2,81%) oraz kraju (spadek o 0,45%).

Tabela 7 Dane dotyczące ludności miasta Kłodzka w latach 2012- 2015⁹

ROK	2012	2013	2014	2015
Ludność ogółem	28356	27997	27221	27656
Mężczyźni	13355	13220	12649	12478
Kobiety	15001	14777	14572	14505
Wiek przedprodukcyjny (0-17)	4469 M 2319 K 2150	4302 M 2238 K 2064	4340 M 2247 K 2093	4274 M 2210 K 2064
Wiek produkcyjny M (18-64)	17 757 M 9309	17 366 M 9141	16 422 M 8490	16 022 M 8280
K (18-59)	K 8448	K 8225	K 7932	K 7742
Wiek poprodukcyjny	6130 M 1727 K 4403	6329 M 1841 K 4488	6459 M 1912 K 4547	6687 M 1988 K 4699
Gęstość zaludnienia osób/km²	1142	1126	1096	1086

⁹ Raport o Stanie Miasta Kłodzka za 2015 rok

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku wskazuje na starzenie się społeczności lokalnej. Trend ten jest charakterystyczny nie tylko dla Kłodzka, ale i dla województwa jak i całego kraju. Już od ok. 25 lat utrzymuje się okres niżu demograficznego oraz stały trend malejącej liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz intensywny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie z danymi GUS udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 16,4 % ludności ogółem w 2010 roku do 15,84 % w roku 2015. W tym samym czasie udział osób w wieku produkcyjnym również spadł z 63,7 % do 59,38 %, a udział w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 19,9 % do 24,78 %. Wśród osób w wieku poprodukcyjnym widoczna jest znaczna przewaga kobiet, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym dominują mężczyźni.

Dane udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny wskazują na bezwzględny spadek gęstości zaludnienia w Kłodzku (o 4,1% w ciągu ostatnich 13 lat). Podobny trend zauważalny jest zarówno w regionie, jak i w całym kraju.

Istotną rolę w ogólnej liczbie ludności odgrywają mniejszości narodowe, szczególnie mniejszość romska.

6.2. Gospodarka mieszkaniowa

Budynki mieszkalne i niemieszkalne stanowiące własność lub współwłasność Gminy Miejskiej Kłodzko:

- budynki mieszkalne - 434 45/100; 4/100; 9/100; 16/100; 20/100; 18/100; 9/100 o powierzchni 217 557,61 m²,
- budynki niemieszkalne- 18 o powierzchni 2 924,42 m²;

6.3. Struktura wieku budynków

Prawie 78% zasobów stanowią budynki z okresu przedwojennego, w tym ok. 47% to budynki ponad 100 letnie. Zabudowa sprzed 1900 r. z jednej strony stanowi najcenniejsze zabytki architektury, przyciągające turystów i podtrzymujące pierwotny charakter miasta, z drugiej jednak strony, generuje najwyższe koszty utrzymania i gwarantuje najniższą jakość zamieszkania, spowodowaną niedostosowaniem do współczesnych standardów mieszkaniowych (w tym instalacji grzewczo - sanitarnej). Według danych dotyczących warunków lokalowych mieszkańców Kłodzka na dzień 31.12.2010 udostępnianych przez Urząd Miejski standardowe mieszkanie w Kłodzku składa się z 3,7 izb. Liczba osób przypadających na mieszkanie wynosi 2,95, co daje 0,8 osoby na izbę. Powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi ok. 73 - 75 m², co daje ok. 24,8 m² na osobę. Sytuacja mieszkaniowa kłodzkan nie odbiega od warunków panujących na Dolnym Śląsku, gdzie osiągnęte są podobne wartości.

Spółdzielnia mieszkaniowa:

W zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej znajduje się 3 291 lokali, w tym:

- lokale mieszkalne 3201
- lokale użytkowe 90,¹⁰

6.4. Polityka poszczególnych państw Unii Europejskiej

Na tym poziomie istotne są działania poszczególnych państw w zakresie kształtowania rynków pracy i ułatwień dla obywateli innych państw Unii w podejmowaniu pracy oraz w zakresie wspierania stałego pobytu na swoim terenie. Pośrednio temat wiąże się kursem wymiany walutowej, decydujący w dużej mierze o opłacalności pracy za granicą. Ten czynnik może w dużej mierze zdecydować o emigracji lub jej braku.

6.5. Polityka państwa

Na tym poziomie istotne są działania organów państwa polskiego w zakresie wspierania aktywności zawodowej na terenach rolniczych oraz działania w zakresie wspierania rozrodczości i powiązanych z tym problemów tj. elastyczność rynku pracy itd.

Takie działania są czynnikiem decydującym w dużej mierze o zachowaniach rodzin w zakresie ilości posiadanego potomstwa.

6.6. Polityka samorządów

Na tym poziomie istotne są działania samorządów (w szczególności gminy) w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych tj. praca, mieszkalnictwo, bezpieczeństwo, aktywność pozazawodowa itd. (czynnik pośrednio działający na prognozowaną liczbę ludności na terenie gminy poprzez stwarzanie możliwości rozwoju bez konieczności opuszczania gminy oraz poprzez zapewnienie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa).

6.7. Migracje

W mieście Kłodzko w latach 2010 – 2014 utrzymywało się ujemne saldo migracji. Z danych GUS wynika, że na koniec 2014 roku saldo migracji równe było - 107 osób. Najwyższy wskaźnik w roku 2014 miały wymeldowania do miast (171 osób), następnie wymeldowania na wieś (141 osób) i za granicę (8 osób). Jeśli chodzi o zameldowania, najwyższy wskaźnik miały zameldowania ze wsi (105 osób), kolejno zameldowania z miast (104 osoby) i z zagranicy (4 osoby). Procesy migracyjne są jednym z głównych czynników depopulacji Kłodzka. Wśród zasadniczych przyczyn występowania zjawiska wyróżnia się migracje zarobkowe, zarobkowo - rozwojowe oraz mieszkaniowe.

---

¹⁰ Raport o Stanie Miasta Kłodzka za 2015 rok

6.8. Struktura gospodarki

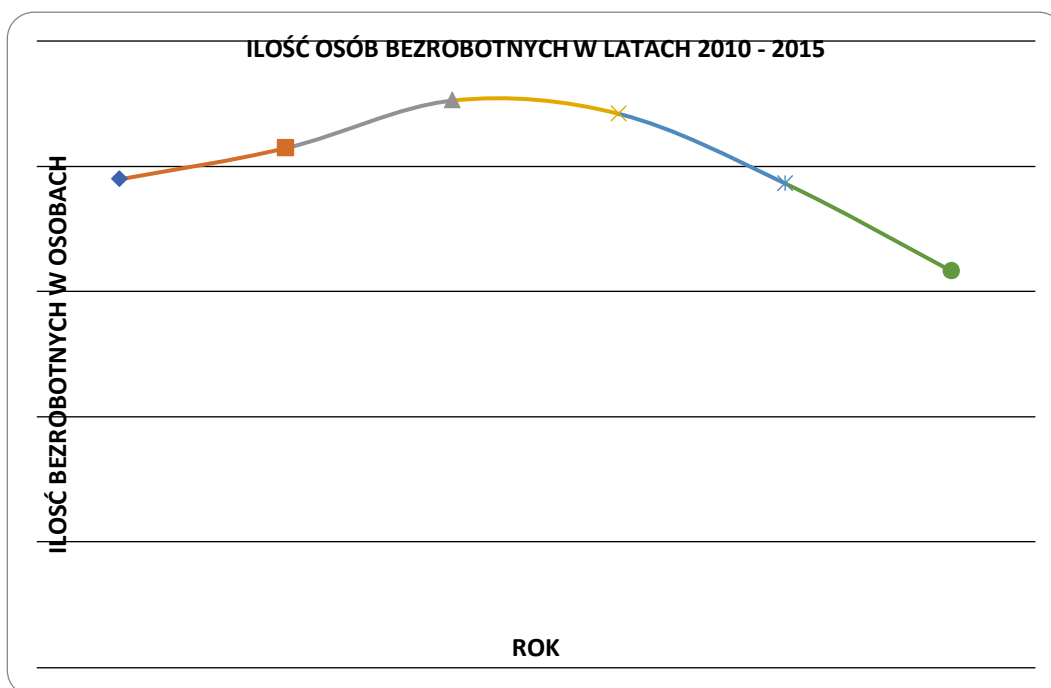
Zgodnie z danymi GUS z lat 2010 – 2015 w mieście Kłodzko zmalała liczba podmiotów gospodarczych. W 2010 roku w mieście funkcjonowało 4 551 podmiotów, natomiast w roku 2015 liczba ta zmalała do 4 428. Sektor prywatny to prawie 93 % wszystkich podmiotów, 61 % podmiotów stanowią osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą, a 5% to spółki handlowe sektora prywatnego. Spośród wszystkich podmiotów firmy zatrudniające do 9 osób stanowią 96,6 %. Około 2,5% stanowią podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. W mieście Kłodzko występuje 37 podmiotów zatrudniających od 50 do 249 osób oraz 6 podmiotów zatrudniających od 250 do 999 osób. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych 12,8 % zostało sklasyfikowane zgodnie z danymi z GUS na rok 2015 w zakresie przedmiotowym: przemysł i budownictwo, 15 podmiotów stanowiących ok. 0,3 % rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. Pozostałe podmioty gospodarcze – 86,9 % nie zostały zakwalifikowane do powyższych branż.

Działający na terenie miasta Kłodzka przedsiębiorcy to głównie osoby między 30 a 48 rokiem życia. Najmniejszy odsetek stanowią osoby młode (poniżej 25 lat). Zdecydowana liczba przedsiębiorców to mężczyźni. Najbardziej popularną dziedziną gospodarowania jest sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna prowadzona na straganach i targowiskach oraz pozostałe formy sprzedaży detalicznej prowadzonej poza siecią sklepową, straganami i targowiskami. Najmniejszą popularnością cieszą się m.in. uprawy roślin długoletnich, przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu, produkcja przypraw oraz produkcja tekstyliów.

6.9. Bezrobocie

Zgodnie z danymi GUS liczba bezrobotnych na koniec 2015 roku w mieście Kłodzko wynosiła 1 582 osób, z czego ok. 16 % z nich przysługiwało prawo do zasiłku (260 osób). Ilość bezrobotnych stanowi blisko 10 % wszystkich mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym. Udział kobiet w tej grupie wynosił 775 osób. Na przestrzeni ostatnich 10 lat najwyższy poziom bezrobocia wystąpił w 2004 roku, gdy udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wyniósł 17,6%. Od 2007 roku poziom bezrobocia utrzymuje się w granicach od 10% do 13%, z czego najwyższą wartość (12,7%) osiągnął w 2012 i 2013 roku. Od 2014 r. zauważalny jest znaczny spadek udziału osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Kłodzku. Najniższą wartość poziomu bezrobocia równą 9,9 % odnotowano w 2015 roku.

Wykres 2 Struktura bezrobocia w latach 2010-2015

Prawie 25% ogółu bezrobotnych pozostaje bez pracy przez czas dłuższy niż 24 miesiące. Największy udział osób pozostających bez pracy dotyka grupę mieszkańców Kłodzka w wieku od 35 do 44 lat. Najmniej osób bezrobotnych występuje w grupie wiekowej 60 - 64 lata. Prawie 31% ogółu osób bezrobotnych posiada tylko wykształcenie gimnazjalne, najniższy odsetek stanowią osoby z wykształceniem wyższym (ok. 10 %). Największy udział osób bezrobotnych odnotowuje się w grupie mieszkańców Kłodzka, których staż pracy wynosi od roku do 5 lat (ok. 340 osób), podczas gdy wśród osób z ponad 30-letnim doświadczeniem odnotowuje się najmniejszy udział osób bezrobotnych (zaledwie 4%).

Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mają osoby zajmujące się działalnością niezidentyfikowaną (wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy), handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, przetwórstwem przemysłowym oraz działalnością w zakresie usług administrowania i działalnością wpierającą, jak również budownictwem. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. największą liczbą wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej charakteryzowały się działalności zajmujące się działalnością w zakresie usług administrowania, administracją publiczną, obroną narodową, obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów oraz przetwórstwem przemysłowym. W tym czasie nie odnotowano żadnych wolnych miejsc pracy w dziedzinach takich jak: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, górnictwo i wydobywanie oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. W 2015 r. ogólna liczba zgłoszonych wolnych

miejsc pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kłodzku wynosiła 1180, z czego ok. 44% stanowiło subsydiowane miejsca pracy.

6.10. Edukacja

W mieście Kłodzko wychowanie przedszkolne w roku 2017 realizowane było w 4 przedszkolach publicznych, 3 przedszkolach niepublicznych oraz 2 punktach przedszkolnych. Łączna liczba miejsc w przedszkolach publicznych w roku szkolnym 2016/2017 wynosiła 618 i była mniejsza w stosunku do roku poprzedniego o 1 miejsce (2015/2016 rok- 619 miejsc).

W wykazie szkół ujętych jest 7 szkół podstawowych z czego 5 prowadzonych jest przez jednostki samorządu gminnego oraz 2 szkoły podstawowe specjalne prowadzone przez samorząd powiatowy. Wśród szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Miasta Kłodzka wyróżnić można:

- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Kpt. Stanisława Betleja w Kłodzku przy ul. Jana Pawła,
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Unii Europejskiej w Kłodzku przy ul. Bohaterów Getta,
- Szkoła Podstawowa nr 7 im. Tadeusza Kościuszki należąca do Miejskiego Zespołu Szkół w Kłodzku przy ul. Sienkiewicza,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II należąca do Zespołu Szkół Integracyjnych w Kłodzku przy ul. Zamiejskiej,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza,
- Społeczna Szkoła Podstawowa należąca do Zespołu Szkół Społecznych w Kłodzku przy ul. Daszyńskiego,
- Szkoła Podstawowa Specjalna należąca do zespołu Szkół Specjalnych w Kłodzku przy ul. Wyspiańskiego;

Do ewidencji prowadzonej przez Burmistrza Miasta Kłodzka wpisanych jest 8 szkół i placówek niepublicznych obejmujących edukację przedszkolną i podstawową.

W mieście funkcjonuje również Zespół Szkół dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Kłodzku przy ul. Wyspiańskiego.

Na terenie Kłodzka funkcjonuje 6 instytucji - szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Kłodzki. Oprócz wspomnianych wcześniej szkół w mieście funkcjonuje również 31 szkół i placówek niepublicznych. Według SIO (stan styczeń 2017 r.) wśród szkół ponadgimnazjalnych z siedzibą w Kłodzku, prowadzonych przez Powiat Kłodzki, wymienić można:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Kłodzku przy ul. Bohaterów Getta,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kłodzku przy ul. Wojska Polskiego,
- Kłodzka Szkoła Przedsiębiorczości przy ul. Szkolnej,

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 3 w Kłodzku przy ul. Warty;

Ponadto w Kłodzku funkcjonują 3 szkoły niepubliczne: Liceum Alternatywne należące do Zespołu Szkół Alternatywnych w Kłodzku przy ul. Łużyckiej, Liceum Społeczne należące do Zespołu Szkół Społecznych w Kłodzku oraz Liceum Ogólnokształcące „Medical”.

W zakresie pomocy materialnej dla uczniów Gmina Miejska Kłodzko udziela pomocy o charakterze socjalnym oraz motywacyjnym, oferując:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny,
- wyprawka szkolna,
- stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe,
- stypendium Burmistrza Miasta Kłodzka dla uczniów uzdolnionych artystycznie.

W Kłodzku nie funkcjonuje żadna państwowa szkoła wyższa. Niemniej jednak brak państwowych ośrodków szkół wyższych uzupełnia intensywnie rozwijająca się w ostatnich latach sieć prywatnych szkół policealnych i kształcenia zawodowego, w tym:

- Centrum Nauki i Biznesu ŻAK (szkolenia z zakresu: opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym, obsługa kas fiskalnych),
- Centrum Korepetycji Cogito,
- Agencja Usług Oświaty „Omnibus”,
- Angielski Kłodzko Kamila Olszowa,
- Art-Masaż - Centrum Szkoleniowe,
- Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Kłodzku,
- Centrum Rozwoju i Wsparcia,
- Gabinet Kosmetyki Estetycznej Studio Wizażu i Stylizacji - kursy kosmetyczne, wizażu,
- Ośrodek Edukacji i Psychoterapii,
- Prywatne Medyczne Studium Zawodowe w Kłodzku,
- Szkoła Szybkiego Czytania i Technik Uczenia Się "TUBAJ",
- Centrum Języków Obcych GLOB,
- Centrum Języków Obcych Moose,
- Szkoła Języków Obcych Semikolon.

W Kłodzku działają obecnie 2 prywatne uczelnie wyższe i 1 ośrodek zamiejscowy prywatnej uczelni wyższej, w których łącznie uczy się 377 osób (2015 r.).

6.11. Opieka medyczna

Na terenie Kłodzka funkcjonuje Przychodnia Rejonowa w Kłodzku zlokalizowana przy ul. Wojska Polskiego 16, która udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach Przychodni Rejonowej działa Poradnia Lekarza POZ, Gabinet

Pielęgniarki środowiskowo- rodzinnej, Gabinet Położnej środowiskowo- rodzinnej, Gabinet Medycyny Szkolnej, Punkt Szczepień oraz 25 poradni specjalistycznych oraz 11 poradni diagnostycznych posiadających swoje siedziby w różnych częściach miasta.

W Kłodzkim szpitalu, zlokalizowanym przy ul. Szpitalnej 1, według stanu na styczeń 2017 r. funkcjonowało 382 łóżek szpitalnych, obsługujących w sumie 15 oddziałów.

Powiatowa jednostka organizacyjna - podmiot leczniczy „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku realizuje zadania w zakresie m.in. leczenia szpitalnego, specjalistycznej opieki ambulatoryjnej, ratownictwa medycznego, podstawowej opieki zdrowotnej oraz opieki długoterminowej, zapewniając możliwości objęcia kompleksową opieką medyczną. Podmiot leczniczy udziela świadczeń zdrowotnych w szpitalach zlokalizowanych w Kłodzku (oddziały: chorób wewnętrznych, kardiologia, pediatria, medycyna paliatywna, neurologia, neonatologia, ginekologiczno-położniczy, OIT, chirurgia ogólna, urologia, psychiatria ogólna, psychiatria o podstawowym zabezpieczeniu, psychiatria o wzmocnionym zabezpieczeniu). Bardzo ważnym obszarem zabezpieczenia medycznego jest działalność w strukturze podmiotu leczniczego „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku zespołów wyjazdowych ratownictwa medycznego współpracujących z oddziałem ratunkowym w Polanicy-Zdroju. Lokalizacja zespołu pozwala na pełne zabezpieczenie niesienia pomocy medycznej w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zespoły wyjazdowe są zlokalizowane w: Kłodzku, Nowej Rudzie, Bystrzycy Kłodzkiej, Dusznikach-Zdroju, Łądku-Zdroju, Kudowie-Zdroju.

Ponadto oprócz Przychodni Rejonowej w Kłodzku funkcjonuje jeszcze 10 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielających świadczeń zdrowotnych, w skład których wchodzi:

- „Salus” Centrum Medyczne NZOZ Sp. z o.o. przy ul. Kusocińskiego,
- „Salus” Centrum Medyczne NZOZ Sp. z o.o. przy ul. Łąkowej,
- Przychodnia lekarska NZOZ „Eskulap” przy ul. Wojska Polskiego,
- Centrum protetyki słuchu „Fono” przy ul. Malczewskiego,
- „Euromed” przy ul. Okrzei,
- Przychodnia „Rodzinna” przy ul. Szarego,
- Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna przy ul. Okrzei,
- Przychodnia Ogólnolekarska przy Placu Jagielly,
- Obwód Lecznictwa Kolejowego przy ul. Łużyckiej,
- Poradnia Lekarska „Familia” przy ul. Morcinka,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LIFE-MED”,
- Przychodnia Lekarzy Specjalistów „PRODIAGNO”,

oraz 15 aptek.

6.12. Opieka socjalna

W Kłodzku działalność socjalna prowadzona jest przez 4 placówki, wśród których wyróżnić można:

- Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. Wyspiańskiego,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Kościuszki,
- Polski Czerwony Krzyż przy ul. Czeskiej,
- Towarzystwo Pomocy im. Świętego Brata Alberta przy ul. Armii Krajowej.

6.13. Kultura i sport

Głównym organizatorem wydarzeń kulturalnych w mieście Kłodzko jest Kłodzkie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, prowadzi ono m.in. kino Dąbrówka z dyskusyjnym klubem filmowym "Mieszko", kino komercyjne w Galerii Twierdza Cinema3D, Muzeum Ziemi Kłodzkiej - wystawy stałe i czasowe, Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną. Najważniejsze imprezy cykliczne w regionie to: Jarmark Wielkanocny, Dni Kłodzka, Open Summer Festiwal, Dni Twierdzy Kłodzkiej, Międzynarodowy Festiwal Barokowy, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Zderzenie, Wigilia w Rynku. Możliwość organizacji zawodów sportowych jak i konferencji, koncertów, widowisk, targów, pokazów i innych imprez zapewnia Hala Widowiskowo-sportowa w Kłodzku oraz kompleks Stadionu zajmujący łącznie powierzchnię ponad 11 ha. Dużą popularnością cieszy się kryta pływanie w Kłodzku, natomiast w sezonie letnim Wydział Sportu, Rekreacji i Bazy Noclegowej prowadzi basen odkryty i wypożyczalnie kajaków, natomiast w sezonie zimowym sztuczne lodowisko.

W 2015 roku na terenie Miasta Kłodzko funkcjonowały 3 kluby sportowe (Miejski Klub Sportowy „Nysa” Kłodzka, Miejski Klub Sportowy „Sudety” Kłodzko oraz Miejski Młodzieżowy Klub Sportowy działający przy KCKSiR) oraz 16 stowarzyszeń sportowych.

6.14. Turystyka

Miasto stanowi ważny element na mapie ośrodków turystycznych województwa dolnośląskiego. Ukształtowanie terenu oraz warunki historyczno-kulturowe sprzyjają rozwojowi oferty turystycznej. Do turystycznych atutów Kłodzka należy także centralne położenie w Kotlinie Kłodzkiej, sąsiedztwo uzdrowisk, terenów wycieczkowych, ośrodków sportów zimowych oraz atrakcji polsko-czeskiego pogranicza. Szacuje się, że te atrakcje odwiedza rocznie ok. 7000 tys. turystów¹¹. Za działalność promocyjną oraz prowadzenie Punktu Informacji turystycznej działającego od 2009 roku odpowiada Kłodzkie Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji. Punkt ten znajduje się w Kłodzku przy ul. Czeskiej, tuż przy wejściu do Podziemnej Trasy Turystycznej.

---

¹¹ wg raportu o stanie miasta Kłodzka 2015

Baza noclegowa KCKSiR mieści się przy ul. Kusocińskiego i oferuje 40 miejsc noclegowych oraz 21 miejsc noclegowych w domkach kempingowych. W mieście znajduje się również pole namiotowe i pole kempingowe, wyposażone w przyłącza elektryczne. W mieście występują także pojedyncze obiekty prywatne, w tym agroturystyczne.

W Kłodzku wytyczone są 4 trasy turystyczne:

- Podziemna Trasa Turystyczna - wielopoziomowa podziemna trasa korytarzy o długości 600 metrów i piwnic, przebiegająca pod kłodzką starówką i pod ulicami miasta,
- Niebieska Trasa Turystyczna – trasa, wzdłuż której można obejrzeć między innymi fontannę, Ratusz, dawną Tawernę, dawną Łażnię, Stoki Bojowe, Kamień Napoleona, Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, dawną synagogę Żydowską oraz Muzeum Ziemi Kłodzkiej.
- Zielona Trasa Turystyczna – szlak, dzięki któremu można zobaczyć mury obronne miasta, kolegiatę jezuicką, kościół WNMP, dawny cmentarz, Czarną Bramę, zabytkowe kamienice, pomnik Nepomucena, renesansowe portale oraz Muzeum Ziemi Kłodzkiej.
- Czerwona Trasa Turystyczna – oferująca na swej drodze: Kamienice („pod wilkiem”, „pod jeleniem”, „pod murzynem”, nr 1, nr 5, „Jaś i Małgosia”, „z lwem”), Kościół Matki Boskiej Różańcowej, Most Gotycki, fontannę, Ratusz, Dawną Tawernę, Kolumnę Maryjną, Czarną Bramę, Dawny cmentarz, Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, Pomnik Nepomucena oraz Kolegiatę Jezuicką.

7. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zapewnienie bezpieczeństwa ludności i jej mienia należy do obowiązków policji oraz straży pożarnej. Na terenie gminy miasta Kłodzko mieści się Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku. Straż Miejska działa zgodnie z ustawą o Strażach gminnych, liczba funkcjonariuszy to 16 osób, stanowisko monitorowania miasta znajduje się w Komendanturze Straży Miejskiej w budynku Ratusza, a na monitoring składa się 21 kamer.

Na terenie gminy nie ma zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. W mieście swoją siedzibę ma również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku.

Na terenie miasta i gminy Kłodzko w 2015 roku stwierdzono ogółem 1050 przestępstw, z czego 721 przestępstw kryminalnych. W porównaniu do roku 2014 nastąpił spadek ogólnej liczby stwierdzonych przestępstw o 95 oraz spadek przestępstw kryminalnych o 89. Istotnym zagadnieniem pozostaje jednak zapewnienie poczucia bezpieczeństwa lokalnej społeczności.

Wiąże się to z dostosowaniem przestrzeni w taki sposób, aby jej charakter stał się bardziej uspołeczniony, czyli przyjazny mieszkańcom. Działania mające na celu poprawienie poczucia bezpieczeństwa ludności to np. lokalizowanie dodatkowego oświetlenia w rejonie osiedli mieszkaniowych, jak i przestrzeganie odpowiednich gabarytowo form małej architektury oraz form zieleni.

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego i Obrony Cywilnej wykonuje zadania ustawowe wynikające z ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

Wojskowa Komenda Uzupełnień z siedzibą przy ul. Walecznych jest jednym z terenowych organów wykonawczych Ministra Obrony Narodowej w sprawach operacyjno-obronnych. Na terenie miasta funkcjonuje również placówka Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Kłodzku oraz 22 Karpacki Batalion Piechoty Górskiej Obrony Terytorialnej.

8. Potrzeby i możliwości rozwoju miasta Kłodzko

Strategia Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016 – 2020, przyjęta do realizacji uchwałą nr II/16/2016 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 30 marca 2016 roku, na podstawie analizy atutów i problemów oraz szans i zagrożeń określa jeden strategiczny cel główny: zrównoważony rozwój społeczno - gospodarczy powiatu kłodzkiego. Dodatkowo na podstawie analizy SWOT wyznaczone zostały cele operacyjne w obszarach takich jak:

1. Zasoby,
2. Infrastruktura i transport,
3. Zdrowie, pomoc społeczna,
4. Edukacja, kultura i sport,
5. Turystyka i współpraca,
6. Rynek pracy,
7. Bezpieczeństwo.

W oparciu o dokonaną ocenę realizacji celów zawartych w poprzedniej strategii (na lata 2008 - 2015) oraz przeprowadzoną analizę społeczno - gospodarczą powiatu kłodzkiego i wyniki badań ankietowych uznano, że aktualna strategia rozwoju powiatu kłodzkiego opierać się będzie na dążeniu do:

- poprawy stanu środowiska naturalnego,
- rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
- poprawy stanu nieruchomości wchodzących w zasoby powiatu,
- rozwoju i modernizacji sieci dróg powiatowych,
- podniesienia poziomu zdrowotności mieszkańców powiatu,

- zapewnienia prawidłowego funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych, fizycznych i psychicznych,
- efektywnego zarządzania oświatą,
- inicjowania i promocji aktywności środowiska lokalnego w zakresie kultury i sportu,
- rozwoju turystyki,
- kształtowania turystycznego wizerunku powiatu kłodzkiego,
- wzrostu zatrudnienia i zmniejszeniu bezrobocia.

Wszelkie aspekty związane z ochroną środowiska uwzględnione zostały przez Program Ochrony Środowiska sporządzony dla miasta Kłodzka (POŚ 2005). Dokument w oparciu o nie określa następujące kierunki rozwoju sieci osadniczej:

- Wielofunkcyjny rozwój ośrodka miejskiego – wzmocnienie i dalszy rozwój funkcji usługowych, rozwój różnych form opieki społecznej oraz usług z zakresu turystyki i rekreacji, rozwój i poprawa funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej;
- Wielofunkcyjny rozwój pozostałych osiedli – utrzymanie i rozwój placówek usługowych oraz usług na rzecz obsługi ruchu granicznego, rozwój funkcji turystyczno – rekreacyjnych, funkcji pozarolniczych, rozwój i poprawę funkcjonowania zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej;
- Wzmocnienie powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi ośrodkami systemu osadniczego – modernizacja sieci drogowej, poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej, rozbudowa systemów łączności, kształtowanie racjonalnych relacji funkcjonalno-przestrzennych społecznie akceptowanych i efektywnych ekonomicznie pomiędzy poszczególnymi ośrodkami.

Najnowszym dokumentem strategicznym uwzględniającym rozwój miasta Kłodzka jest „Strategia Kłodzko 2030” określająca cele strategiczne, priorytety, modele rozwoju oraz propozycje działań opracowanych na podstawie analizy SWOT.

Wśród działań priorytetowych uwzględnionych w tym dokumencie wyróżnić można:

- ożywienie centrum miasta - Rynek i okolice, podjęcie działań rewitalizacyjnych uwzględniających m. in. dostosowanie lokali usługowych do aktualnych wymogów rynku,
- ożywienie Twierdzy Głównej i zespołu fortów „Owczka Góra” - powiązanie ich razem oraz zapewnienie im połączenia z centrum miasta.

Strategia wskazuje na trzy modele rozwoju przestrzennego miasta, które powinny się wzajemnie przenikać, do których zalicza się:

1. MODEL „PASMOWY”- połączenie Galerii Twierdza Kłodzka z dworcami (autobusowym i kolejowym stanowiącym miejską strefę przesiadkową o potencjale

centrum mobilności regionalnej) przez Rynek, Twierdzę Główna oraz dalsze połączenie z terenami na wschód od dworców do dawnych koszar (posiadających potencjał rozwoju jako centrum aktywności gospodarczej),

2. MODEL „TRÓJKĄT MOCY”- oparty na trzech potencjalnych miejscach rozwoju: Twierdza Główna - zespół fortów „Owca Góra” - dawne koszary,
3. MODEL POLICENTRYCZNY - wykreowanie lokalnych centrów usługowo-rekreacyjnych w zespołach urbanistycznych osiedli mieszkaniowych (osiedlowe ryneczki);

Z punktu widzenia studium najbardziej uzasadnionym, a tym samym dominującym modelem rozwoju wydaje się być model zwany „Trójkątem Mocy”. Nie pozostaje on w sprzeczności z pozostałymi modelami i jak już wspomniano powyżej powinien się z nimi przenikać.

Wspomniany dokument proponuje również szereg propozycji rozwoju miasta Kłodzka oraz wskazań do prowadzenia polityki przestrzennej na jego terenie, które podzielone zostały na cztery główne kategorie: kompozycja, komunikacja, zieleń oraz funkcje.

8.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

8.1.1. Analizy ekonomiczne

Budżet gminy miejskiej Kłodzko zasilany jest z następujących źródeł:

- podatków i opłat – od nieruchomości, rolnych, leśnych, od środków transportu, od spadków i darowizn, opłat targowych, opłat skarbowych,
- udziałów w podatkach dochodowych – część podatku dochodowego płaconego przez mieszkańców lub firmy,
- subwencji – środki pochodzące z budżetu państwa, na finansowanie miasta bez wskazania celu, na jaki mają być przeznaczone,
- dotacji – środki pochodzące od innych podmiotów, w tym z budżetu państwa muszą być wykorzystywane na określony cel,
- dochodów pozostałych – najem i dzierżawa budynków i gruntów, sprzedaż nieruchomości, darowizny.

Dochody własne gminy miejskiej Kłodzko, składające się z podatków, opłat, udziałów w podatkach dochodowych oraz dochodów z majątku, na przestrzeni ostatnich lat systematycznie rosną. Analizując dane GUS¹² za lata 2010 – 2015, dochody gminy w 2015 r. były o 6% wyższe w porównaniu do 2010 r. i wyniosły blisko 81,83 mln zł.

---

¹² Na podstawie danych GUS, BDL, lata 2010-2015

Również subwencje ogólne zasilające budżet gminy na przestrzeni ostatnich lat prezentują systematyczny wzrost. W porównaniu do 2010 roku w 2015 roku wzrost ten wyniósł ok. 26%. Wysokość subwencji w 2015 r. wyniosła blisko 16,40 mln zł.

Wysokości dotacji charakteryzuje duże zróżnicowanie w poszczególnych latach, co wynika m. in. z prowadzonych aktualnie inwestycji i programów. W latach 2010 – 2015 widoczny jest również wzrost dotacji celowych. Największą wartość została osiągnięta w 2011 r. (ponad 18,5 mln. zł). Od 2012 r. prezentowała stały poziom (ponad 14 mln. zł).

Z ww. środków finansowane są:

- oświata i wychowanie: przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja,
- administracja: funkcjonowanie rady miejskiej, funkcjonowanie urzędu miejskiego, promocja gminy,
- drogi i chodniki: przebudowa dróg, remonty dróg i chodników, odśnieżanie dróg,
- kultura i sport: prowadzenie ośrodka kultury i biblioteki, prowadzenie muzeum, renowacja zabytków miejskich, utrzymanie obiektów sportowych, organizacja imprez kulturalnych i sportowych,
- pomoc społeczna: wypłata świadczeń rodzinnych, wypłata dodatków mieszkaniowych oraz zasiłków, dożywianie uczniów,
- gospodarka komunalna: dostarczanie wody, oczyszczanie ścieków, sprzątanie ulic, oświetlenie ulic, utrzymanie zieleni,
- bezpieczeństwo publiczne: funkcjonowanie straży miejskiej, funkcjonowanie ochotniczej straży pożarnej,
- pozostałe wydatki: utrzymanie miejskich budynków, przeciwdziałanie alkoholizmowi, zakup gruntów pod inwestycje miejskie, utrzymanie cmentarza komunalnego.

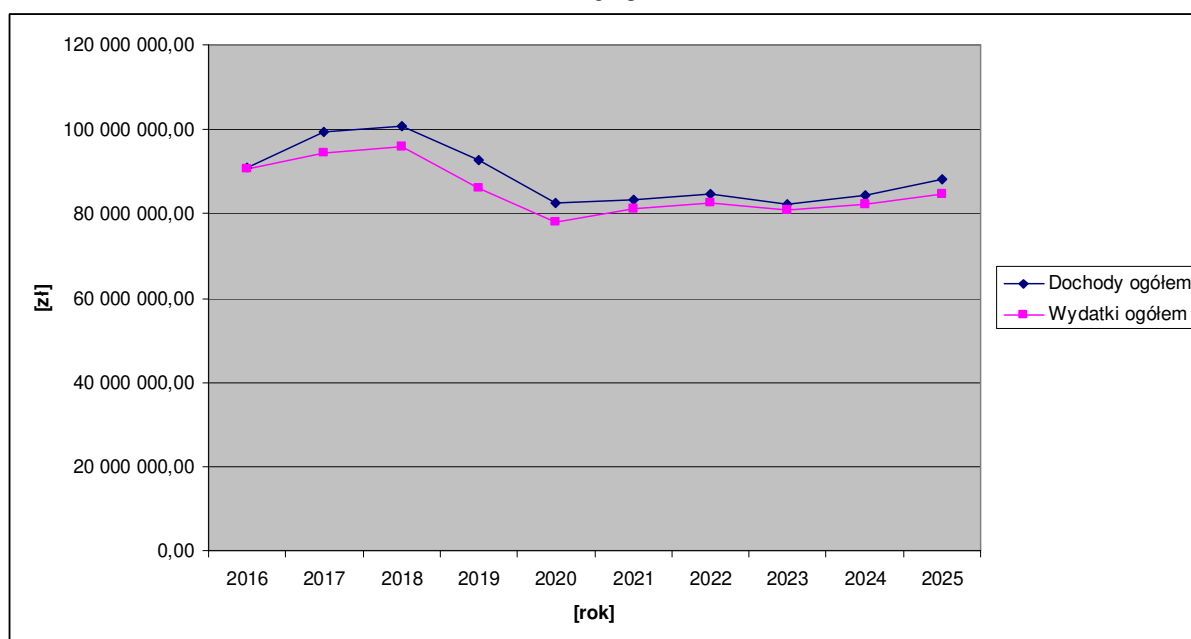
W badanym okresie od 2010 do 2015 r. stosunek dochodów do wydatków gminy był zróżnicowany. W 2010 i 2011 i 2013 r. wydatki przewyższały dochody kolejno o 17%, 0,6% i 0,12 %, natomiast w 2012 r. i od 2014 r. dochody przewyższały wydatki kolejno o 13%, 9,6% i 1,7%.

Dokumentem prezentującym planowane dochody i wydatki gminy w kolejnych latach jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. Uchwałą nr XIX/145/2016 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kłodzko na lata 2016-2025 zmienionej uchwałą nr XXII/177/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r. Rada Miejska w Kłodzku przyjęła "Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2016-2025", obejmującą dochody i wydatki bieżące, dochody i wydatki majątkowe, wynik budżetu, sposób sfinansowania deficytu lub przeznaczenia nadwyżki, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz sposób finansowania spłaty długu. Planowane wydatki

bieżące uwzględnione w planie nie są wyższe, niż planowane dochody bieżące. Wieloletnia Prognoza Finansowa zawiera również prognozę kwoty długu. Prognoza spłaty długu obejmuje okres, w jakim przewiduje się pełną spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań. Zgodnie z prognozą w najbliższych latach (do 2018 r.) planowane jest zwiększanie dochodów gminy, po czym od 2019 r. dochody te ulegają obniżeniu, jednakże każdorazowo przewyższają wysokości wydatków. Wydatki gminy ulegną wahaniom na przestrzeni analizowanych lat. W początkowym etapie (do 2018 r.) wrosną, po czym od 2019 r. będą naprzemiennie maleć i wzrastać, jednakże nie przekraczając wysokości dochodów, co zostało zobrazowane na poniższym wykresie.

Wykres 3 Prognoza wydatków i dochodów gminy miejskiej Kłodzko na lata 2016 – 2025

Wydatki ogółem zobrazowane na powyższym wykresie zawierają wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Wydatki bieżące na przestrzeni lat objętych prognozą wynoszą średnio od 85% do 96% wszystkich wydatków gminy miejskiej Kłodzko. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują: wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacji ich zadań statutowych, jak również koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych. Natomiast wydatki majątkowe obejmują: wydatki na zakup i obciążenie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów inwestycji

realizowanych przez inne jednostki. Do roku 2025 zaplanowana została całkowita spłata długu wynoszącego na rok sporządzania Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miejskiej Kłodzko ok. 37,39 milionów złotych. Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży nieruchomości z wyjątkiem początkowych lat branych pod uwagę w prognozie (2017 r. równy -4%, 2018 r. równy -5 %) jest dodatni i wynosi od 2% do 6% więcej niż wydatki ogółem rocznie, co pozwala przyjąć, iż istnieją możliwości finansowania zadań własnych na nowych terenach.

8.1.2. Analizy środowiskowe

Stan środowiska na terenie gminy miejskiej Kłodzko został opisany szczegółowo w rozdziale 3. Na podstawie informacji zawartych w dokumentach strategicznych Kłodzka, przy uwzględnieniu analizy uwarunkowań, na potrzeby niniejszego opracowania została sporządzona analiza SWOT dla obszaru uwarunkowań środowiskowych, która przedstawia się następująco:¹³

Mocne strony to między innymi:

- walory przyrodnicze i krajobrazowe – zróżnicowanie terenu, dostęp do rzeki, położenie w sercu Kotliny Kłodzkiej otoczonej pasmami górskimi,
- czyste i niezdegradowane środowisko,
- rozwinięta infrastruktura wodna i kanalizacyjna,
- brak przemysłu uciążliwego dla środowiska.

Słabe strony to między innymi:

- niedostateczne wykorzystanie walorów krajobrazowych,
- brak pełnego zagospodarowania terenów wzdłuż Nysy Kłodzkiej oraz niedostateczne wykorzystanie potencjału Twierdzy Głównej i zespołu fortów Owcza Góra,
- stan techniczny infrastruktury drogowej,
- niewystarczająca sieć tras pieszych i rowerowych,
- sezonowość ruchu turystycznego,
- mała ilość zorganizowanych terenów rekreacyjnych.

Szanse to między innymi:

- pojawienie się nowych źródeł finansowania w perspektywie 2014-2020,
- wykorzystanie potencjału cieków wodnych m. in. Nysy Kłodzkiej,
- rozwijanie różnych form turystyki,
- podjęcie działania w kierunku wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców,

---

¹³ opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Miasta Kłodzko 2020 oraz Kłodzko 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego 2016-2020

- umożliwienie rozwoju przemysłu nieuciążliwego dla środowiska i zamierzeń o charakterze turystyczno – rekreacyjnym,
- stworzenie warunków do rozwoju alternatywnych systemów wytwarzania energii: słonecznej i wodnej,
- poprawa stanu infrastruktury drogowej,
- modernizacja i rozbudowa ciągów pieszych i pieszo-rowerowych,
- system wsparcia instytucjonalnego dla inwestorów krajowych i zagranicznych pobudzający rozwój gospodarczy gminy,
- promocja gminy, współpraca z sąsiednimi gminami w celu stworzenia wspólnej oferty turystycznej,
- dalsza rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.

Zagrożenia to między innymi:

- brak zrównoważonego rozwoju uwzględniającego potrzebę ochrony środowiska,
- niestabilna polityka podatkowa i finansowa państwa,
- degradacja środowiska naturalnego - brak konkretnych rozwiązań,
- zanieczyszczenie powietrza, wód,
- zagrożenie powodziowe występujące na terenie gminy,
- budowa zakładów produkcyjnych szkodliwych dla środowiska,
- ograniczenia prawne wynikające z przepisów prawnych dotyczących ochrony przyrody i zabytków,
- zwiększenie ruchu samochodowego,
- brak zorganizowanego transportu publicznego,
- brak systemu zachęt dla wyboru proekologicznych rozwiązań infrastrukturalnych.

Analizy społeczne

Warunki i jakość życia mieszkańców na terenie gminy miejskiej Kłodzko zostały opisane szczegółowo w rozdziale 6. Na podstawie informacji zawartych w dokumentach strategicznych Kłodzka, przy uwzględnieniu analizy uwarunkowań, na potrzeby niniejszego opracowania została sporządzona analiza SWOT dla obszaru uwarunkowań społecznych, która przedstawia się następująco:

Mocne strony to między innymi:

- duże walory turystyczne gminy,
- potencjał kulturowy, obiekty zabytkowe,

- położenie w środku ciężkości Kotliny Kłodzkiej, na przecięciu szlaków komunikacyjnych,
- aktywność mieszkańców w sferze przedsiębiorczości.

Słabe strony to między innymi:

- spadek liczby mieszkańców,
- słabo rozwinięta tożsamość lokalna,
- starzenie się społeczeństwa,
- niewystarczająca ochrona zabytków,
- brak wiodących zakładów pracy,
- brak rozwoju idei produktu lokalnego,
- brak świadomości ekologicznej mieszkańców.

Szanse to między innymi:

- pojawienie się nowych źródeł finansowania w perspektywie 2014-2020,
- stworzenie nowych miejsc pracy,
- stworzenie systemu wspierania lokalnej przedsiębiorczości,
- stworzenie warunków dla rozwoju różnych form turystyki i rekreacji,
- rozwój turystyki kwalifikowanej,
- stwarzanie warunków do wychowywania dzieci i młodzieży poprzez sport i rekreację,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- tworzenie warunków dla sprawnego i efektywnego funkcjonowania organizacji społecznych,
- podjęcie działań w kierunku rozbudowy przyszłolnej infrastruktury sportowej,
- wykorzystanie źródeł energii odnawialnej w budynkach użyteczności publicznej,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- system wsparcia instytucjonalnego dla inwestorów krajowych i zagranicznych pobudzający rozwój gospodarczy gminy,
- dalsza rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej,
- usprawnienie komunikacji pomiędzy miejscowościami.

Zagrożenia to między innymi:

- niedostateczne dostosowanie profili kształcenia do potrzeb nowoczesnej gospodarki i lokalnego rynku pracy,
- słaba współpraca z gminami sąsiednimi,
- silna konkurencja na rynku wewnętrznym i zewnętrznym,
- pogarszające się warunki bytowe ludności,

- powiększanie się rozwarstwienia społecznego,
- spadek liczby mieszkańców,
- występowanie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych powodujących liczne straty na różnych płaszczyznach,
- zanieczyszczenie środowiska,
- ograniczenia prawne wynikające z przepisów prawnych dotyczących ochrony przyrody i zabytków,
- brak funduszy zewnętrznych na rewaloryzację zabytkowych obiektów znajdujących się w rękach prywatnych,
- brak systemu zachęt dla wyboru proekologicznych rozwiązań infrastrukturalnych.

8.2. Prognozy demograficzne

Zgodnie z danymi demograficznymi¹⁴ dla obszaru gminy miejskiej Kłodzko, zamieszczonymi w tabeli nr 1, od 2002 roku do 2015 roku zaobserwować można ogólny spadek liczby mieszkańców, z nieznacznym wzrostem w 2010 r., w którym to roku odnotowano najmniejszą ujemną wartość przyrostu naturalnego. Saldo migracji w latach 2002 do 2015 r. było bardzo zróżnicowane, jednakże za każdym razem przyjmowało wartości ujemne. Analiza wyników z ostatnich lat pozwala jednak stwierdzić, że ujemne saldo migracji przybiera coraz niższe wartości (w 2015 r. - 36 osób).

Tabela 8 Zestawienie liczby mieszkańców, przyrostu naturalnego i salda migracji na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Rok	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny	Saldo migracji
2002	29 031	- 79	-133
2003	28 677	-100	-111
2004	28 540	-85	-147
2005	28 361	-73	-80
2006	28 148	-67	-82
2007	28 081	-118	-50
2008	28 034	-58	-45
2009	27 941	-4	-68
2010	28 780	-108	-102
2011	28 581	-105	-85
2012	28 356	-106	-80
2013	27 997	-114	-105
2014	27 221	-135	-103
2015	27 656	-157	-36

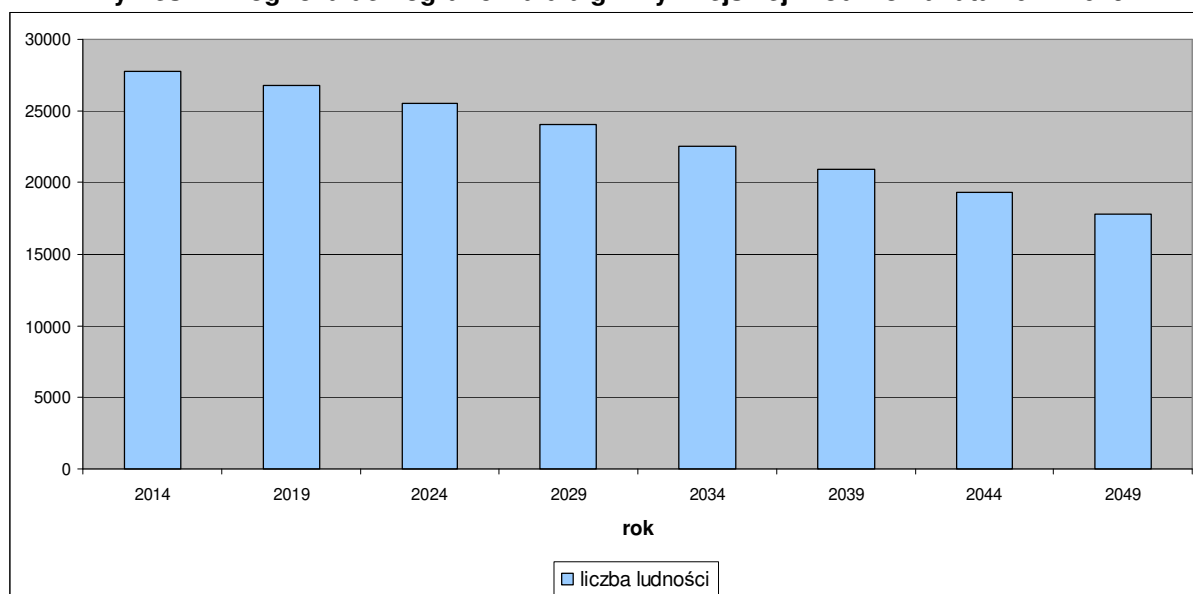
¹⁴ Na podstawie danych GUS, BDL, lata 2002-2015

Na podstawie powyższych danych ustalono, że od roku 2002 do 2015 liczba mieszkańców gminy miejskiej Kłodzko spadła o ok. 5%.

W 2015 r. Instytut Rozwoju Terytorialnego opracował „Prognozę demograficzną dla gmin województwa dolnośląskiego do 2035 r.”. Opracowanie zawiera prognozy demograficzne dla 36 gmin miejskich, 55 gmin miejsko-wiejskich oraz 78 gmin wiejskich położonych na terenie województwa dolnośląskiego. Prognoza została opracowana w oparciu o dane dotyczące liczby ludności faktycznie zamieszkałej w poszczególnych gminach, tzn. ogółu osób zameldowanych na pobyt stały i rzeczywiście tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. W szacowaniu przyszłej liczby ludności według płci i wieku, przedstawionej w dokumencie, uwzględnione zostały naturalne przesunięcia kohort oraz przewidywane zmiany w zakresie ruchu naturalnego ludności oraz migracji. Prognoza demograficzna dla gmin województwa dolnośląskiego sporządzona została w jednym, najbardziej realistycznym wariantcie (analogicznie jak w prognozie GUS dla powiatów), a jej wyniki w zakresie liczby i struktury ludności zostały przedstawione w czterech przekrojach czasowych, tj. dla lat: 2020, 2025, 2030 i 2035. Opracowanie zawiera prognozę do 2035 r., jednakże w przypadku niniejszego opracowania niezbędna jest dłuższa perspektywa czasowa, dlatego też analizy demograficzne sporządzone zostały na okres 35 lat obejmujących lata 2014- 2049 (zakres czasowy opracowania uwarunkowany jest dostępnością danych źródłowych).

Prognoza ludności dla gminy miejskiej Kłodzko na lata 2014-2049 została przedstawiona na poniższym wykresie. Widoczny jest systematyczny spadek liczby ludności z 27 792 osób w 2014 r. do 17 784 osób w 2049 r., co stanowi ubytek ludności o ok. 36%.

Wykres 4. Prognoza demograficzna dla gminy miejskiej Kłodzko na lata 2014-2049

Prognozy demograficzne przeprowadzone przez GUS nie uwzględniają jednak polityki regionalnej, którą prowadzi miasto Kłodzko. Powyższe prognozy stanowią skrajnie niekorzystny przypadek.

Celami strategicznymi stanowiącymi motor rozwoju miasta Kłodzka są m. in.:

- wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwinięcie jak najlepszych warunków trwałego rozwoju gospodarczego Kłodzka przy jednoczesnym rozwoju funkcji turystycznej miasta,
- wzrost poziomu jakości życia, poprawa spójności społecznej oraz wzmocnienie aktywności obywatelskiej,
- poprawa wykorzystania zasobów przyrodniczych, wzmocnienie ochrony przed zagrożeniami oraz rozwój przestrzenny Kłodzka jako bieguna wzrostu Kotliny Kłodzkiej.

Cele strategiczne rozwoju Kłodzka określa m. in. strategia rozwoju miasta „Kłodzko 2030”. W przypadku osiągnięcia zamierzonych celów w założonej perspektywie do roku 2030, jak również ich kontynuacja, a nawet intensyfikacja w kolejnych latach, w badanym przedziale czasowym 2014 - 2049, możliwe jest nie tylko zmniejszenie tendencji spadkowej, a wręcz odwrócenie niekorzystnego trendu. Uwzględnić należy również migracje wewnętrzne w ramach obszaru funkcjonalnego miasta Kłodzka, obejmującego sąsiednie gminy z powiatu Kłodzkiego – gmina wiejska Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka, Stronie Śląskie, które to wpłyną pozytywnie na prognozę demograficzną miasta. Sprawnie przebiegające procesy aktywizacji miasta zarówno w kwestii rozwoju turystyki (rewitalizacja istniejących budynków, rozwój funkcji na terenie Twierdzy Głównej i zespołu fortów Owcza Góra) jak i rozwoju gospodarczego opartego m. in. na rozwoju części Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zlokalizowanej na terenie miasta, pozwalają oczekiwać, że z czasem sytuacja będzie się w tym względzie korzystnie zmieniać.

Pomimo ukazanych powyżej tendencji, wynikających z sytuacji kryzysowej w kraju i na świecie, przy ocenie sytuacji demograficznej Kłodzka można zaobserwować zjawiska pozytywne. Odnosi się to szczególnie do zjawiska migracji. Sytuację w tym zakresie odzwierciedla spojrzenie w perspektywie wieloletniej, bowiem wtedy można zaobserwować ujawniające się tendencje (zmniejszające się ujemne wartości salda migracji). Zjawisko to można interpretować jako pozytywne, oznaczające przełamanie spadków, a w konsekwencji poprawę zainteresowania zamieszkaniem w Kłodzku, a tym samym sprzyjanie rozwojowi miasta.

8.3. Możliwość finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym każda gmina wykonując zadania i kompetencje działa w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Samorząd gminy realizuje zadania publiczne o znaczeniu lokalnym, ale tylko te, których wykonywanie nie jest zastrzeżone dla innych podmiotów, zgodnie z zasadą domniemania kompetencji. Takie określenie zakresu działania daje władzom lokalnym możliwość podejmowania działań innowacyjnych, stwarzających korzystne warunki rozwoju gminy. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Jedną z kategorii spraw jakie obejmują zadania własne gminy jest infrastruktura techniczna. Szczegółowo zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na zadania dotyczące:

- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych,
- wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- edukacji publicznej i innych wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Z powyższego wynika, iż gmina wykonuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie warunków życia miejscowej ludności i podstawową obsługę obywateli. Zadania własne wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych, bowiem władze gminne mają najlepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb, mogą ustalać hierarchię celów, na które wydatkowane są środki oraz mogą nadzorować ich wykorzystywanie.

Dostępne gminom źródła finansowania inwestycji infrastrukturalnych można pogrupować w następujące kategorie:

- dochody własne,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne powiększone o subwencje to najbardziej naturalne źródło pozyskiwania przez gminy środków inwestycyjnych. Dochody własne są w granicach prawa kształtowane przez władze gminy natomiast wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy przede wszystkim od czynników, na które gmina nie ma wpływu. Nie umniejsza to jednak swobody gminy w decydowaniu o sposobach ich wydatkowania, może jednak utrudniać projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

Infrastruktura techniczna jest finansowana w znacznej mierze z funduszy Unii Europejskiej. W celu zmniejszania różnic w poziomie gospodarczo-społecznym krajów i regionów Unii Europejskiej zostały powołane różnego rodzaju fundusze. Różnice w poziomie ekonomicznym pojawiły się wraz z przyjmowaniem do Unii kolejnych państw członkowskich, których wyniki gospodarcze odbiegały od państw najbardziej rozwiniętych. W dalszej perspektywie zapewnienie równowagi gospodarczej i społecznej krajów członkowskich wiązało się z planami wprowadzenia unii gospodarczo-walutowej. Fundusz Spójności miał dostarczyć wsparcia finansowego na realizację dużych inwestycji związanych z rozwojem lub modernizacją infrastruktury transportowej i ochrony środowiska.

Regulacje dotyczące udzielania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych gminy zostały zawarte w ustawie o finansach publicznych. Zgodnie z treścią tych przepisów gminy mogą otrzymać dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji jako zadania własne, z zakresu administracji rządowej, inne zlecone ustawami. Zasady i tryb udzielania dotacji celowych dla gmin określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m.in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Ponieważ przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku dlatego też powinny być rozważane w dłuższej perspektywie. Roczny charakter budżetu nie pozwala na prezentację poszczególnych inwestycji w całym okresie ich realizacji, nie gwarantując jednocześnie, iż realizacja inwestycji znajdzie odzwierciedlenie w budżetach kolejnych lat. Ustawa o finansach publicznych zawiera regulacje, które zezwalają na uchwalenie w formie załącznika do uchwały budżetowej wieloletnich programów inwestycyjnych, odpowiadających opisanemu wyżej rozumowaniu. Zaznaczyć jednak należy, iż Wieloletni Plan Inwestycyjny nie obejmuje inwestycji, które są przewidziane w dokumencie jakim jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, ponieważ są one dopiero planowane w tym dokumencie. Źródła finansowania na najważniejsze inwestycje to środki własne gminy, środki samorządu województwa, środki budżetu państwa, dotacje, partnerstwo publiczno-prywatne, środki WFOŚiGW. Analiza

budżetu i WPF pozwala przyjąć, że zaistnieją możliwości finansowania zadań własnych gminy, wstępnie określonych przez dokument jakim jest studium uwarunkowań.

8.4. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

8.4.1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

W związku z przeprowadzonymi w rozdziałach od 8.1.1. do 8.1.3 analizami ekonomicznymi, środowiskowymi, społecznymi, prognozami demograficznymi przy uwzględnieniu możliwości finansowania gminy poniżej przedstawiono maksymalne w skali gminy miejskiej Kłodzko zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy wraz z argumentacją.

Dla obszarów rolnych, lasów, ogrodów działkowych oraz wód powierzchniowych śródlądowych dopuszczono zabudowę na podstawie przepisów odrębnych, dlatego nie zostały one ujęte w poniższych analizach.

Funkcja mieszkalna

Na potrzeby obliczeń związanych z zapotrzebowaniem na nową zabudowę funkcji mieszkalnej nie wprowadzano podziału na zabudowę mieszkaniową jednorodziną i mieszkaniową wielorodzinną oraz zabudowę zagrodową. Zapotrzebowanie na funkcję mieszkalną należy rozumieć jako całościowe zapotrzebowanie gminy miejskiej Kłodzko na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, która może być realizowana w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: wolno stojącej, szeregowej, czy bliźniaczej, w formie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, która może przyjąć różną formę od willi wielorodzinnych po kilkupiętrowe bloki.

Pod pojęciem powierzchni użytkowej mieszkania należy rozumieć sumę powierzchni wszystkich pomieszczeń w mieszkaniu lub budynku mieszkalnym, w którym znajduje się tylko jedno mieszkanie, tj. pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alkow, holi, korytarzy, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu i gospodarczym potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania (m. in. pracownia artystyczna, pomieszczenia rekreacyjne itp.), przy czym:

- do powierzchni użytkowej mieszkania nie zalicza się powierzchni: balkonów, tarasów, loggi, antresoli, pralni, suszarni, wózkowni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału, a także garaży, hydroforni i kotłowni,
- w budynku typu wiejskiego do powierzchni użytkowej mieszkania z reguły wlicza się powierzchnię sieni. Nie uznaje się sieni za część składową mieszkania i nie wlicza się jej powierzchni do powierzchni użytkowej

mieszkania tylko wówczas, gdy: - sień łączy część mieszkalną budynku z częścią inwentarską lub gospodarczą, - oprócz sieni znajduje się na tej samej kondygnacji przedpokój, - w budynku znajduje się więcej niż jedno mieszkanie, a sień użytkowana jest wspólnie jako ogólnodostępny korytarz,

- powierzchnię schodów znajdujących się w budynku indywidualnym wlicza się do powierzchni użytkowej mieszkania jeżeli w budynku znajduje się tylko jedno mieszkanie, nie wlicza się zaś, gdy w budynku znajduje się dwa lub więcej mieszkań; schody i powierzchnie pod nimi uznaje się wówczas za część ogólnokomunikacyjną,
- w budynkach indywidualnych będących w budowie, ale już w części zamieszkałych, w powierzchni użytkowej mieszkania uwzględnia się tylko powierzchnię pokoi i pomieszczeń pomocniczych wykończonych.

W związku z powyższym przyjęto, że powierzchnia użytkowa mieszkania stanowi 58% powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej.

Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy miejskiej Kłodzko w zakresie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej są:

- zmniejszające się ujemne saldo migracji,
- położenie na obszarach atrakcyjnych pod względem turystycznym, rekreacyjnym, krajobrazowym,
- dostępność środków z różnych programów operacyjnych,
- odwracanie się fali emigracji zarobkowej za granicę - powroty wzbogaconych osób z zagranicy.

Ponadto przyjęto zasadę, iż polityka gminy zmierza do:

- zwiększania standardów życia mieszkańców poprzez:
  - stopniową likwidację substandardowych zasobów mieszkaniowych,
  - osiągnięcie wskaźnika 50,0 m² powierzchni użytkowej mieszkania/osobę jako docelową wartość przeciętną dla gminy (dane GUS z 2015 r. – 25,7 m² na osobę). Wg danych GUS przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w całej Polsce w 2014 r. wyniosła 26,7 m², co jest nieznacznie wyższą wartością od średniej dla gminy miejskiej Kłodzko, i na przestrzeni lat charakteryzuje się systematycznym wzrostem (w ciągu minionych 10 lat wzrosła o prawie 20%). Zgodnie z raportem Eurostatu w 2013 r.

w Polsce prawie połowa ludności żyje w przeludnionych mieszkaniach, co plasuje Polskę na niechlubnym trzecim miejscu wśród krajów UE. Gorsze warunki są tylko w Rumunii i na Węgrzech. W czołówce krajów cechujących się najlepszymi warunkami mieszkalnymi są Dania, Austria i Luksemburg, w których przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę wynosi ok. 50,0 m². Mając na uwadze powyższe, jak również charakter gminy miejskiej Kłodzko (gmina cechuje się dużym udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jak również dużym zapotrzebowaniem na nowe tereny pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) należy uznać, że dotychczasowy wskaźnik jest zdecydowanie za niski. Należy dążyć do systematycznej poprawy warunków życia mieszkańców gminy, poprzez umożliwienie zwiększenia powierzchni użytkowej mieszkań do standardów unijnych, tj. do wielkości 50,0 m² na jednego mieszkańca,

- zwiększenie wskaźnika samodzielności zamieszkania – 95%, tj. 1,0 gospodarstwa domowego na mieszkanie,
- wymiana zabudowy mieszkaniowej substandardowej na zabudowę o współczesnych standardach,
- wzrostu udziału budownictwa jednorodzinnego, w tym rezydencjonalnego, jako najbardziej pożądanej przez mieszkańców formy zabudowy.

Funkcja usługowa

Na funkcję usługową składają się usługi publiczne i komercyjne. Grupę usług publicznych reprezentują usługi związane z publiczną nauką i oświatą, kulturą, opieką zdrowotną i społeczną, administracją. Znaczący udział w grupie usług komercyjnych zajmują centra handlowo-usługowe, domy towarowe oraz obiekty kulturalne. Na funkcję usługową składają się również: usługi związane ze sportem i rekreacją, zieleni urządzona, usługi sakralne, cmentarze, obsługa komunikacji, biura, usługi związane z turystyką i jej obsługą, jak również szeroko pojęta działalność gospodarcza prowadzona przez mieszkańców w miejscu zamieszkania, która zgodnie z Prawem budowlanym może być prowadzona na powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku. Wśród usług ważne miejsce zajmują również usługi wyższego rzędu oraz centrotwórcze. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy usługowej są:

- położenie gminy na obszarze atrakcyjnym turystycznie, na którym niezbędne jest zaplecze do obsługi ruchu turystycznego,
- położenie w obszarze przygranicznym,
- zmiana stylu życia, która wpływa na wzrost popytu na usługi oraz nowe miejsca pracy,
- potrzeby związane z lokalizacją usług o znaczeniu zarówno lokalnym, jak i ponadlokalnym,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programów operacyjnych,
- rozwinięta sieć dróg łącząca gminę z większymi ośrodkami miejskimi (m. in. Wrocław) oraz położenie gminy na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych.

Funkcja aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług)

Do funkcji aktywności gospodarczej można zaliczyć zarówno zabudowę związaną bezpośrednio z produkcją, jak również z szeroko rozumianym przemysłem, oraz obiektami składów i magazynów, a także z usługami komercyjnymi. Do funkcji produkcyjnej zaliczono również obszary i tereny górnicze. Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy produkcyjnej są:

- tworzenie nowych miejsc pracy,
- konieczność uzupełnienia usługowo – mieszkaniowego charakteru gminy o funkcje produkcyjne,
- dostępność programu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw w ramach programów operacyjnych,
- rozwinięta sieć dróg łącząca gminę z większymi ośrodkami miejskimi (m. in. Wrocław) oraz położenie gminy na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych.

Funkcja infrastruktury technicznej

Do funkcji infrastruktury technicznej można zaliczyć zabudowę związaną z obsługą gminy w zakresie ciepłownictwa, elektroenergetyki, wodociągów, kanalizacji, gazownictwa i telekomunikacji. Z uwagi na charakter wymienionych funkcji, w Studium obszarowo uwzględnia się wyłącznie główne elementy sieci, t.j.: główne punkty zasilania, ujęcia i stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, stacje redukcyjno-pomiarowe. Uwzględniając

przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy o funkcji infrastruktury technicznej są:

- rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, który wpływa na konieczność rozbudowy i podniesienia wydajności sieci infrastruktury technicznej,
- uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy, zapewnienie możliwie najwyższego wskaźnika gospodarstwa wyposażonych w sieć wodociągową i kanalizacyjną,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla węgla kamiennego w ogrzewaniu obiektów.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przeprowadzone analizy zarówno stanu istniejącego, jak i planowanych przez gminę kierunków rozwoju, pozwalają na określenie maksymalnego w skali gminy miejskiej Kłodzko zapotrzebowanie na nową zabudowę. Przy obliczeniu maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę 30 lat, tj. lata 2017 - 2047, jak również niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się w możliwości zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.

W związku z powyższym maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się jak w tabeli 9.

Tabela 9 Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy

FUNKCJA ZABUDOWY	MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ W PERSPEKTYWIE 30 LAT	MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE POWIĘKSZONE O 30%
	[1]	[2]
	powierzchnia użytkowa wyrażona w tys. [m ²]	
mieszkaniowa	250 211	325 274
usługowa	467 703	608 014
aktywność gospodarcze	117 589	152 866
infrastruktura techniczna	8 473	11 016

8.4.2. Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby Studium oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy miejskiej Kłodzko, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w podziale na następujące funkcje zabudowy:

- zabudowa mieszkaniowa, w tym: jednorodzinna, wielorodzinna i zagrodowa,

- zabudowa usługowa, zawierająca wszelkiego rodzaju usługi zarówno publiczne, jak i komercyjne oraz usługi sportu i rekreacji i turystyki,
- zabudowa aktywności gospodarczej, w tym obiektów produkcyjnych składów i magazynów oraz usług,
- zabudowa infrastruktury technicznej,
- pozostałe tereny niezabudowane, jak również tereny związane z komunikacją.

Pod pojęciem pozostałe tereny należy rozumieć wszystkie tereny niezaliczone do powyżej wymienionych funkcji. W przeważającej części są to tereny rolnicze (grunty orne, łąki, pastwiska, sady), tereny zielone (w tym lasy i tereny zalesień, zieleni ochronnej), wody powierzchniowe oraz ogrody działkowe.

Przy założeniu zachowania dotychczasowych proporcji zachodzących pomiędzy powierzchniami odpowiednich funkcji, jak również ich procentowym udziale w całości terenów zabudowanych, oraz biorąc pod uwagę tereny towarzyszące zabudowie poszczególnych funkcji takie, jak związane z obsługą komunikacyjną oraz zielenią urządzoną, na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, chłonność rozumiana jako możliwość lokalizowana na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej w podziale na funkcje zabudowy, kształtuje się jak w tabeli 10.

Tabela 10 Istniejąca powierzchnia użytkowa terenów położonych w zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz ich chłonność

FUNKCJA ZABUDOWY	ISTNIEJĄCA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA ZABUDOWY	CHŁONNOŚĆ TERENÓW POŁOŻONYCH W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ (WOLNE DZIAŁKI)
	[1]	[2]
powierzchnia użytkowa wyrażona w tys. [m ²]		
mieszaniowa	715 239	71 524
usługowa	290 344	14 517
aktywność gospodarcze	185 630	18 563
infrastruktura techniczna	836	84

8.4.3 Chłonność, położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w poprzednim punkcie

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na części terenu gminy miejskiej Kłodzko obejmują zarówno tereny zlokalizowane w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, jak i tereny bezpośrednio przylegające do tej struktury, czy też bardziej od niej oderwane. Obowiązujące plany zostały poddane szczegółowej analizie. Tereny zlokalizowane w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, a jednocześnie objęte ustaleniami obowiązujących planów, zostały zbilansowane w poprzednim punkcie, a tym samym nie zostały uwzględnione w poniższych wyliczeniach. Powierzchnia użytkowa została wyliczona na podstawie powierzchni terenów zlokalizowanych poza zwartą strukturą oraz przeciętnej intensywności zabudowy ustalonej na podstawie zapisanych w

planach maksymalnych powierzchni zabudowy, dopuszczalnej wysokości / ilości kondygnacji i lokalnych uwarunkowań.

W związku z powyższym chłonność położonych na terenie gminy miejskiej Kłodzko obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż położone w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje, kształtuje się jak w tabeli 11.

Tabela 11 Chłonność terenów wyznaczonych w planach miejscowych innych niż położone w zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej

FUNKCJA ZABUDOWY	CHŁONNOŚĆ TERENÓW WYZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ, INNYCH NIŻ POŁOŻONE W ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ (POZA ZWARTĄ STRUKTURĄ FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNĄ)
	[1]
	powierzchnia użytkowa wyrażona w tys. [m ²]
mieszkaniowa	223 966
usługowa	241 794
aktywność gospodarcze	56 379
infrastruktura techniczna	-

8.4.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowych z pkt 8.4.2 i 8.4.3

Maksymalne w skali gminy miejskiej Kłodzko zapotrzebowanie na nową zabudowę określone w pkt 8.4.1 przewyższa sumę powierzchni użytkowych zabudowy w podziale na funkcje zabudowy wyliczonych w pkt 8.4.2 i 8.4.3. Porównanie tych wartości obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, wynikającej z pkt 8.4.2 i 8.4.3

FUNKCJA ZABUDOWY	MAKSYMALNE ZAPOTRZEBOWANIE	CHŁONNOŚĆ ZWARTEJ STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	CHŁONNOŚĆ TERENÓW Z MPZP POŁOŻONYCH POZA ZWARTĄ STRUKTURĄ FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNĄ	[1] - [2] - [3]
	[1]	[2]	[3]	[4]
	powierzchnia użytkowa [m ²]			
mieszkaniowa	325 274	71 524	223 966	29 784
usługowa	608 014	14 517	241 794	351 703
aktywność gospodarcze	152 866	18 563	56 379	77 924
infrastruktura techniczna	11 014	84	-	10 930

Ponieważ maksymalne w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę przewyższa sumę powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy oraz zarezerwowanej w planach miejscowych, możliwe jest zaplanowanie dodatkowych terenów pod lokalizację nowej zabudowy.

8.4.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy zostały określone w rozdziale 8.3.

8.4.6. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy

Realizacja nowej zabudowy będzie związana niejednokrotnie z realizacją infrastruktury technicznej, drogowej oraz społecznej. W przypadku terenów położonych w wykształconej już zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej koszty ponoszone przez gminę będą minimalizowane. W pozostałych przypadkach, tj. w przypadku uruchomienia przez gminę terenów pod nowe inwestycje poza zawartą strukturą, koszty mogą być odpowiednio większe.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które to jest dokumentem określającym przede wszystkim kierunki rozwoju. Szczegółowa lokalizacja infrastruktury społecznej czy infrastruktury drogowej - publicznej, będzie sankcjonowana dopiero na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, będą sporządzone prognozy skutków finansowych uchwalenia planu miejscowego. W prognozach finansowych w sposób precyzyjny zostaną określone dla budżetu gminy skutki uchwalenia planu miejscowego, zarówno te pozytywne - wyrażające wpływy do budżetu, jak również skutki generujące wydatki.

Na poziom wydatków gminy na realizację inwestycji gminnych wynikających z konieczności realizacji zadań własnych wpływ ma wiele czynników, m.in.:

- szczegółowe zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. dotyczące realizacji dróg publicznych - im większy udział dróg publicznych w planie, tym większy koszt dla gminy realizacji ustaleń tego planu, dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym np. dopuszczenie realizacji indywidualnych sposobów odprowadzania ścieków a co za tym idzie brak konieczności docelowego uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną zastrzeżeniem zgodności z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

- kolejność realizacji planów miejscowych - w przypadku stopniowego oddalania się od terenów o w pełni wykształconej infrastrukturze, koszty będą mniejsze w realizacji poszczególnych zadań,
- wysokość subwencji czy dotacji celowych otrzymanych na realizację zadań własnych wysokość pozyskanego finansowania ze środków zewnętrznych, a także wykorzystanie możliwości współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Jak wynika z analizy ekonomicznej gmina miejska Kłodzko obecnie znajduje się w poprawnej kondycji finansowej, co potwierdza również opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zakłada się, iż stopniowa realizacja zadań własnych przewidzianych w Studium na najbliższe 30 lat, przy jednoczesnym ich współfinansowaniu z subwencji, dotacji, środków pozabudżetowych oraz środków zewnętrznych w tym partnerstwa publiczno-prywatnego nie przewyższy możliwości finansowych budżetu gminy miejskiej Kłodzko na lata 2017-2047.

Porównując zapotrzebowanie na powierzchnie użytkowe zabudowy w podziale na funkcje zgodnie z kierunkami zagospodarowania przestrzennego określonymi w Studium należy podkreślić, iż nie zostało one w całości skonsumowane. Pozwala to na uwzględnienie w kolejnych nowelizacjach Studium dodatkowych terenów, na których możliwe będzie zrealizowanie powierzchni użytkowej zabudowy w ilości: ok. 65,96 tys. m² zabudowy o funkcji mieszkalnej, ok. 111,19 tys. m² zabudowy o funkcji usługowej, 16,58 m² zabudowy o funkcji aktywności gospodarczej oraz ok. 1,71 tys. m² zabudowy o funkcji infrastruktury technicznej.

9. Stan prawny gruntów

Powierzchnia gruntów komunalnych według prawnych form użytkowania w Kłodzku prezentuje się w następujący sposób (GUS - 2015 r.):

- grunty tworzące gminny zasób nieruchomości – 530 ha,
- grunty przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym – 6 ha,
- grunty przekazane w użytkowanie wieczyste – 160 ha,
- grunty przekazane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym – 55 ha.

Według danych udostępnianych przez GUS ilość gruntów komunalnych w Kłodzku systematycznie spada. Jednocześnie jednak sam udział gruntów, tworzących gminny zasób nieruchomości wzrasta, co należy ocenić jako trend pozytywny.

W przypadku gruntów leśnych (GUS, 2015):

- grunty leśne prywatne – 14 ha,

- grunty leśne publiczne gminne – 17 ha,
- grunty leśne publiczne Skarbu Państwa – 4,51 ha.

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie miasta Kłodzka znajdują się obiekty i obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych, w tym na podstawie przepisów:

- 1) ustawy o ochronie przyrody;
- 2) ustawy prawo wodne;
- 3) ustawy o ochronie zabytków

10.1. Ochrona gatunkowa - siedlisko przyrodnicze i stanowiska

- **„siedlisko przyrodnicze o kodzie 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny”**

wymieniony w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

- **„stanowiska gatunkowe”**

Zgodnie z opisem w dziale 3.4 „Szata roślinna i świat zwierzęcy”. Stanowiska roślin i zwierząt chronionych oznaczone zostały na rysunku studium, zgodnie z opracowaniem „Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego - miasto Kłodzko”, Wrocław 2002 r. Oznaczono również siedliska przyrodnicze. Zakazy, nakazy, dopuszczenia również opracowane zostały zgodnie z przepisami odrębnymi.

10.2. Pomniki przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody pomnik przyrody „to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494) na terenie Kłodzka znajdują się następujące pomniki przyrody:

Tabela 13 Wykaz pomników przyrody

L.p.	Numer porządkowy wg RDOŚ 2014.06.13	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji	Decyzja o nadaniu statusu pomnika przyrody	Powiat	Położenie geograficzne (dl. geograf., szer. geograf.)	ID zdj. [unikalny nr zdjęcia]
					Gmina		
					Miejscowość		
1	574	Tulipanowiec amerykański (Liliodendron tulipifera)	Rośnie na skwerze u zbiegu ul. Daszyńskiego i Kościuszki	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	m. Kłodzko	50°26.169N 16°39.307E	0574_1
					Kłodzko Miasto		
					Kłodzko		
2	576	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Rośnie przy ul. Armii Krajowej, kilkadziesiąt metrów od skrzyżowania z ul. Noworudzką	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	m. Kłodzko	50°26.406N 16°38.940E	0576_1*
					Kłodzko Miasto		
					Kłodzko		
3	578	Cis pospolity (Taxus baccata)	Rośnie przy ul. Rajskiej, na wysokości budynku nr 5	Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494)	m. Kłodzko	50°27.376N 16°40.628E	0578_1
					Kłodzko Miasto		
					Kłodzko		

10.3. Lasy ochronne

Lasy na obszarze miasta zachowały się tylko kilku miejscach, w formie niewielkich wyizolowanych kompleksów położonych na jego obrzeżach. W granicach miasta stanowią one tylko około 2 % ogólnej powierzchni. Największe zespoły leśne występują w rejonach:

- wschodniej części miasta na południe od cieku Jodłownik,
- okolic dzielnicy Zagórze,
- obszar Twierdzy Głównej i teren Owczej Góry;

Na podstawie Banku Danych o Lasach stwierdzono, iż na terenie miasta występują lasy ochronne I grupy. Powierzchnia lasów ochronnych stanowi ok. 46% ogólnej powierzchni lasów występujących na terenie Kłodzka.

10.4. Urządzenia pomiarowe Państwowej Służby Hydrogeologiczno-Meteorologicznej

Urządzenia zlokalizowane jest w ogródku meteorologicznym Stacji Hydrologiczno-Meteorologicznej w Kłodzku przy ul. Dusznickiej 9. Urządzenia pomiarowe Państwowej Służby Hydrologiczno - Meteorologicznej w myśl ustawy prawo Wodne z dnia 18.07.2001 r. podlegają ochronie. Lokalizację urządzeń pomiarowych Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej uwzględniono na rysunkach Studium.

11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie miasta Kłodzka ryzyko wystąpienia ruchów masowych (osuwiska, obrywy, spelzwywania zboczy) jest niewielkie zgodnie z dostępną dokumentacją. Mogą one występować w rejonie potoku Jodłownik (na wysokości zespołu fortów „Owca Góra”, wzdłuż Mariańskiej Doliny) oraz na terenach, gdzie prowadzona jest eksploatacja surowców mineralnych (dzielnica Leszczyna – złoża gliny). Zachodnie stoki zespołu fortów „Owca Góra” zagrożone są występowaniem obrywów stanowiących potencjalnie duże niebezpieczeństwo dla przebiegającej w tym rejonie linii kolejowej oraz ul. Podgrodzie. Na obszarze miasta Kłodzko nie występują udokumentowane osuwiska. Lokalizacja zabudowy na terenach o niekorzystnych warunkach dla zabudowy powinna być poprzedzona rozpoznaniem i dokumentowaniem geologiczno – inżynierskim.

12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

12.1. Udokumentowane złoża kopalin oraz tereny górnicze ustalone na podstawie przepisów odrębnych.

W granicach opracowania znajdują się trzy aktywne złoża kopalin:

- złoża kruszywa naturalnego " Kłodzko Ustronie II" (kod w systemie Midas – KN 12143, eksploatowane w ramach koncesji Starosty Powiatu kłodzkiego nr 1/2011 z dnia 11 kwietnia 2011 r. Koncesja ustanawia obszar i teren górniczy o nazwie „Kłodzko Ustronie II” o powierzchni 18551 m². Koncesja ważna do 28.02.2026 r. Powierzchnia wynosi 1,64 ha,
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Leszczyna Kłodzka” - teren i obszar górniczy (kod w systemie Midas – IB 2426) Obecnie złoża „Leszczyna Kłodzka” eksploatowane są w oparciu o koncesję Marszałka Województwa Dolnośląskiego nr 56/2011 z dnia 27.01.2012 r. Koncesja ustanawia teren i obszar górniczy „Leszczyna II”. Koncesja ważna do 31.12.2020 roku,
- złoża wód leczniczych " Stary Wielisław kod w systemie Midas - WL 10927 eksploatowane w oparciu o koncesję Ministra Środowiska nr 1/2011 z dnia 21.01.2011 r. Koncesja ustanawia obszar i teren górniczy o nazwie "Stary Wielisław" koncesja ważna 10 lat od dnia udzielenia, zasoby: horyzont dolny Q=15,0 m³/h, horyzont górny Q=3,1 m³/h;

Oprócz wspomnianych wyżej złóż na terenie miasta Kłodzka występują również 4 złoża kopalin, które wg systemu Midas posiadają status „nieaktywny”. Są to złoża: „Kłodzko-Ustronie” o kodzie KN 4076, „Kłodzko- Ustronie I” o kodzie KN 10966, „Kłodzko- Zagórze” o kodzie KD 698 oraz „Żelazno II” o kodzie 10530.

W związku z występowaniem wymienionych wcześniej złóż kopalin na terenie miasta Kłodzka wyznaczone zostały również obszary i tereny górnicze (Stary Wielisław nr rejestrowy 5/1/81, Leszczyna II nr rejestrowy 10-1/2/150 oraz Kłodzko- Ustronie II nr rejestrowy 10-1/4/271).

Tabela 14 Obszary górnicze występujące na terenie Kłodzka

NAZWA PRZESTRZENI GÓRNICZEJ	NR W REJESTRZE	STATUS	POŁOŻENIE	ZŁOŻE	DATA WYZNACZENIA
Kłodzko- Ustronie II	10-1/4/271	aktualny	Kłodzko	Kłodzko- Ustronie II	2011-04-11
Leszczyna II	10-1/2/150	aktualny	Kłodzko	Leszczyna Kłodzka	2006-07-24
Stary Wielisław	5/1/81	aktualny	Kłodzko	Stary Wielisław	21-01-2011

Potencjał wydobywczy obszarów górniczych w Kłodzku jest jednak bardzo mały, głównie ze względu na silną konkurencję sąsiednich ośrodków o mocnym profilu górniczym oraz niski udział pracowników zatrudnionych w górnictwie w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych.

12.2. Wody powierzchniowe

Gmina miejska Kłodzko, poprzez dorzecze Nysy Kłodzkiej, lewobrzeżnego dopływu Odry, należy do zlewiska Morza Bałtyckiego. Grzbietem górskim Masywu Śnieżnika oraz Gór Białskich przebiega główny wododział Europy: zlewiska Morza Bałtyckiego (Biała Łądecka) i Morza Czarnego (Morava). Do Nysy Kłodzkiej uchodzą rzeki i potoki spływające z Gór Bystrzyckich, Masywu Śnieżnika, Gór Bardzkich oraz Gór Stołowych. Nysa Kłodzka o długości 181,7 km i powierzchni dorzecza 4566 km², wypływa z Masywu Śnieżnika. Długość w granicach miasta wynosi 9 km (od ujścia Białej Łądeckiej do ujścia Ścinawki). Rzeka ma charakter górski, średni spadek wynosi 9%, przepływ ok. 38 m³/s, a przy stanach powodziowych 1360 m³/s.

W granicach miasta do Nysy Kłodzkiej uchodzą następujące ciek wodne:

- rzeka Biała Łądecka - prawobrzeżny dopływ o długości 51,4 km i powierzchni dorzecza 314,6 km². Na terenie Kłodzka znajduje się jedynie ujście rzeki;
- rzeka Bystrzyca Dusznicka - lewobrzeżny dopływ o długości 33 km i powierzchni dorzecza 201 km²;
- potok Jaskówka - prawobrzeżny dopływ o długości 11 km i powierzchni dorzecza 53 km²;

- potok Jawornik - prawobrzeżny dopływ, na znacznym odcinku płynie wzdłuż ul. Żeromskiego i uchodzi podziemnym kanałem w rejonie dworca PKP;
- potok Jodłownik - prawobrzeżny dopływ o długości 7,8 km i powierzchni dorzecza 15,2 km²;
- potok Sokołowiec - prawobrzeżny dopływ wyznacza północną granicę miasta;
- rzeka Ścinawka - lewobrzeżny dopływ o długości 62 km i powierzchni dorzecza 593,5 km²; płynie tylko na niewielkim odcinku, w północnej części miasta, jest rzeką graniczną.

12.3. Jednolite Części Wód Powierzchniowych oraz Jednolite Części Wód Podziemnych

Miasto Kłodzko, należące do zlewni bilansowej rzeki Nysy Kłodzkiej, położone jest w całości w Regionie Środkowej Odry. W granicach miasta wyróżnić można następujące granice jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Bystrzyca Dusznicka od Kamiennego Potoku do Wielisławki o kodzie PLRW6000512188, stanowiąca część scalonej części wód Bystrzycy Dusznickiej (SO0904)- jest to potok wyżynny krzemianowy z substratem drobnoziarnistym, zachodni, naturalny o złym stanie, niezagrożony nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Ścinawka od Bożanowskiego Potoku do Nysy Kłodzkiej o kodzie PLRW6000812299, która stanowi część scalonej części wód Ścinawka od Bożanowskiego Potoku włącznie do Nysy Kłodzkiej (SO0907)- jest to mała rzeka wyżynna krzemianowa- zachodnia, naturalna o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Biała Łądecka od Morawki do Nysy Kłodzkiej o kodzie PLRW60008121699 – naturalna, mała rzeka wyżynna krzemianowa, zachodnia o dobrym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, która stanowi część wód Białej Łądeckiej (SO0903),
- Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki o kodzie PLRW6000812199- mała rzeka wyżynna krzemianowa, zachodnia, naturalna o dobrym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, która stanowi część scalonej części wód Nysy Kłodzkiej od Różanej włącznie do Ścinawki (SO0902),
- Jodłówka o kodzie PLRW60004121969- potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym, zachodni, który stanowi część scalonej części wód

Nysy Kłodzkiej od Różanej włącznie do Ścinawki (SO0902), o dobrym stanie, niezagrożony nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,

- Jaszkówka o kodzie PLRW60004121929- potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym, zachodni, naturalny o dobrym stanie, niezagrożony nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, który podobnie jak potok Jodłówka stanowi część scalonej części wód Nysy Kłodzkiej od Różanej włącznie do Ścinawki (SO0902),
- Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie PLRW6000812159, stanowiąca część scalonej części wód Nysa Kłodzka od Różanej włącznie do Ścinawki (SO0902) jest naturalną, małą rzeką wyżynną krzemianową, zachodnią o dobrym stanie, zagrożoną nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Miasto Kłodzko leży na obszarach następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- kodzie PLGW6000125, położona w dorzeczu Odry, regionie wodnym środkowej Odry. Ocena stanu ilościowego i chemicznego- dobra, monitorowana jednolita część wód podziemnych niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego,
- kodzie PLGW6000126, położona w dorzeczu Odry, regionie wodnym środkowej Odry. Ocena stanu ilościowego i chemicznego- dobra, monitorowana jednolita część wód podziemnych jest niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

12.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

12.5. Wody podziemne

Cały obszar gminy należy do dorzecza Odry i zlewiska Morza Bałtyckiego, do celów pitnych dostępna jest woda podziemna z poziomów nośnych czwartorzędowych o zasobach 3999,13 m³/h .

Miasto Kłodzko oraz sąsiednie tereny charakteryzują się występowaniem bardzo cennych złóż wód podziemnych - GZWP nr 340 - Dolina Kopalna rzeki Nysa Kłodzka. Na terenie zbiornika obowiązują zasady ochrony określone w przepisach odrębnych.

W granicach opracowania na dz. nr 1 obręb Jurandów znajdują się dwie studnie głębinowe wchodzące w skład jednego ujęcia wody. Decyzją Starosty Kłodzkiego z dnia 24.05.2004 znak pisma OŚR 6225-03/04 ustanowiono dla tego ujęcia strefę ochrony bezpośredniej o wymiarach 33m x 15m x 17,7 m i powierzchni 530 m². Na terenie ochrony bezpośredniej studni zabroniono użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia.

Ponadto w granicach opracowania znajduje się 19 udokumentowanych studni wchodzących w skład jednego ujęcia wód podziemnych, dla którego zgodnie z rozporządzeniem nr 7/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej w Kłodzku wyznaczono następujące tereny ochrony bezpośredniej:

- nr 1La i 1Lb zlokalizowany na działce nr 1/3, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 812 m²,
- nr 2L zlokalizowany na działce nr 1/6, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 400 m²,
- nr 3L zlokalizowany na działce nr 1/7, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 399 m²,
- nr 4p zlokalizowany na działce nr 1/5, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 438 m²,
- nr 5L zlokalizowany na działce nr 2/2, arkusz 4, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 249 m²,
- nr 6L zlokalizowany na działce nr 2/1, arkusz 4, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 357 m²,
- nr 3 zlokalizowany na działce nr 1/9, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 439 m²,
- nr 4 zlokalizowany na działce nr 1/10, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 331 m²,
- nr 4L zlokalizowany na działce nr 1/8, arkusz 5, obręb 0012 Stadion, o powierzchni 408 m²,
- nr 7 zlokalizowany na części działki nr 12/5, arkusz 8, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 428 m²,
- nr 8 zlokalizowany na części działki nr 12/5, arkusz 8, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 345 m²,
- nr 15 zlokalizowany na części działki nr 4/10, arkusz 10, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 434 m²,

- nr 16 zlokalizowany na części działki nr 10/2, arkusz 10, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 467 m²,
- nr 9 zlokalizowany na części działki nr 12/5, arkusz 8, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 404 m²,
- nr 10 zlokalizowany na części działki nr 12/5, arkusz 8, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 399 m²,
- nr 11 zlokalizowany na części działki nr 12/5, arkusz 8, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 359 m²,
- nr 17 zlokalizowany na działce nr 19/5, arkusz 10, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 466 m²,
- nr 18 zlokalizowany na części działki nr 13, arkusz 10, obręb 0001 Zagórze, o powierzchni 484 m².

Strefę ochronną ujęcia wody podziemnej w Kłodzku stanowią również tereny ochrony pośredniej o łącznej powierzchni 5,72 km², które swoim zasięgiem obejmują obszary położone poza granicami administracyjnymi miasta Kłodzka. Biorąc pod uwagę najbardziej wysunięty na południe punkt granica terenu ochrony pośredniej rozpoczyna swój bieg w południowym narożniku działki nr 787 (obręb Krosnowice) i podąża wzdłuż niej w kierunku północno-wschodnim, aż do osiągnięcia działki nr 1899, następnie przecina ją i biegnie do południowego narożnika działki nr 791/47. Dalej granica podąża nadal w kierunku północno-wschodnim wzdłuż działki nr 791/47, aż do północnego narożnika działki nr 791/48. Z tego punktu granica odbija na południowy wschód (wzdłuż działki nr 791/48), a następnie na wysokości działki nr 1103 odbija wzdłuż niej na północny wschód. Następnie granica przecina działkę nr 1130 i po osiągnięciu zachodniego narożnika działki nr 1105 odbija wzdłuż niej na południowy wschód, a następnie biegnie wzdłuż działki nr 1106/1 - aż do jej południowego narożnika. Z tego miejsca granica podąża na północny wschód wzdłuż działek nr 1106/1 oraz 1106/2, dalej przecina działki nr 1132 i 1110 i osiąga południowo-zachodni narożnik działki nr 925 (obręb Jaskowa Dolna), po czym podąża wzdłuż niej w kierunku północnym. Następnie biegnie w kierunku północnym/północno-wschodnim wzdłuż działek nr 902, 899, 900 oraz 901, aż do południowego narożnika działki nr 5/12 (obręb Jaskółcza Góra). W tym miejscu granica odbija na północny zachód i biegnie przez niespełna 30 m wzdłuż działki nr 1 (arkusz nr 7), po czym odbija na północny wschód i biegnie wzdłuż działek nr 5/12, 5/11, 5/10, 5/9, 5/8, 5/7, 5/6, 5/5, 5/4, 5/3, 5/2, a następnie przecina działkę nr 10 podążając mniej więcej równoległe do przebiegu działek nr 1172/20 i 1172/21, po czym osiąga działkę nr 9 i biegnie na południowy wschód wzdłuż jej granicy przez ponad 13 m. Po osiągnięciu południowego narożnika działki nr 9 granica odbija w kierunku północno-wschodnim wzdłuż działek nr 1172/50, 915, 916, 917, 911, 918, 892/1 oraz wzdłuż zachodniej granicy działki nr 11. Z północno-zachodniego narożnika działki nr 11 granica odbija na

zachód/północny zachód/północ wzdłuż działek nr 10, 155 oraz wzdłuż południowej granicy działki nr 4 (obręb Stadion), aż do północnego narożnika działki nr 4 i dalej biegnie na północny wschód wzdłuż działki nr 2. Z północno-zachodniego narożnika działki nr 2 granica skręca na północny zachód wzdłuż działki nr 1 (arkusz nr 3). Następnie podąża wzdłuż północnej granicy działki nr 1 (arkusz nr 2), aż do osiągnięcia północno-wschodniego narożnika działki nr 4. Z północno-wschodniego narożnika działki nr 4 granica odbija w kierunku południowo-zachodnim - biegnie wzdłuż działki nr 4 i dalej wzdłuż działki nr 22 w kierunku południowo-zachodnim/południowym, przy końcu południowo-wschodnim, po czym po osiągnięciu jej południowego narożnika - granica odbija na zachód do północno-zachodniego narożnika działki nr 11 (obręb Zagórze), a następnie skręca na południowy wschód osiągając północny narożnik działki nr 9/3. Następnie granica biegnie wzdłuż południowej granicy działki nr 1 (arkusz nr 7), początkowo na południowy zachód, a później lekko na północny zachód, aż do północno-zachodniego narożnika działki nr 2/6. Z północno-zachodniego narożnika działki nr 2/6 granica odbija na południowy zachód wzdłuż działki nr 6 i dalej wzdłuż działki nr 7, a następnie po osiągnięciu jej południowej granicy odbija na zachód/południowy zachód i biegnie wzdłuż niej i dalej wzdłuż działki nr 3, aż do jej południowo-zachodniego narożnika. Z południowo-zachodniego narożnika działki nr 3 granica odbija na południowy zachód wzdłuż działki nr 1 (arkusz nr 5), a następnie podąża wzdłuż południowych granic działek nr 1 (arkusz nr 4) i nr 3, aż do północnego narożnika działki nr 4. Z północnego narożnika działki nr 4 granica skręca na południowy zachód, a następnie na południe/południowy wschód - wzdłuż działki nr 21. Po osiągnięciu południowo-zachodniego narożnika działki nr 11 granica przecina działkę nr 21 oraz działkę nr 48 (obręb Stary Wielisław) i dalej podąża do jednego z narożników działki nr 21. Następnie granica kieruje się nadal na południowy wschód wzdłuż działek nr 48, 62 i 911, dalej przecina działkę nr 911 i biegnie do północnego narożnika działki nr 904. Z północnego narożnika działki nr 904 granica biegnie wzdłuż działek nr 904, 856, 2 (obręb Zagórze), 20 i 36, aż do południowego narożnika działki nr 6. Dalej podąża północną granicą działki nr 14 przez niespełna 105 m, po czym na wysokości działki nr 1 (arkusz nr 17) przecina działkę nr 14 i kieruje się na południowy zachód/południe wzdłuż działek nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 - arkusz nr 17 oraz na południowy wschód wzdłuż działki nr 1 (arkusz nr 22). Dalej granica biegnie wzdłuż działki nr 6 nadal na południowy wschód, a następnie podąża wzdłuż działek nr 7 i 15 - na południowy zachód i dalej na południe/południowy wschód. Po osiągnięciu południowego narożnika działki nr 15, granica podąża początkowo wzdłuż działki nr 1910 (obręb Krosnowice) - przez ponad 14 m, a następnie wzdłuż działki nr 1909, aż do osiągnięcia północnego narożnika działki nr 1912. Dalej granica podąża wzdłuż działki nr 1912 na południowy wschód, aż do południowego narożnika działki nr 787.

13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

13.1. Stan systemu komunikacji

13.1.1. Sieć drogowa

Przez miasto Kłodzko przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe. Głównymi trasami komunikacyjnymi są:

- droga krajowa nr 8 (klasa GP) przebiegająca ul. J. Piłsudskiego,
- droga krajowa nr 33 (klasy GP) – obwodnica Miasta Kłodzka,
- droga krajowa nr 33 (klasa G) biegnąca przez ulice: Warty, Podgrodzie, Korfantego, Witosa, Łużycka rondo oraz Wyspiańskiego,
- droga krajowa nr 46 (klasa GP) wytyczona ul. A. Mickiewicza,
- droga wojewódzka nr DW 381 (klasa techniczna G);

W granicach miasta występują duże trudności przepustowe wynikające z przebiegu głównych tras komunikacyjnych przez obszary silnie zurbanizowane, które nie dają możliwości rozbudowy i poszerzenia jezdni. Mimo, że miasto posiada już tzw. obwodnicę północną łączącą drogi z kierunku Wrocławia i Kudowy Zdrój, to w dalszym ciągu istnieje duża potrzeba wykonania dalszych obejść miasta w kierunku Boboszowa i Nisy, które poprawiłyby płynność ruchu, odciążą istniejące drogi oraz podniosły bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Aktualnie trwają prace związane z budową obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46. Obwodnica połączy drogi krajowe nr 8 i nr 33 z drogą krajową 46 na kierunku północ - południe. Zakończenie robót, które znacznie poprawią trudności przepustowe Kłodzka, szacuje się na 2018 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych odcinki: obecnej drogi krajowej nr 33 w km 0+000 – 4+732 i w km 7+309 – 7+905 oraz drogi krajowej nr 46 w km 0+000 – 1+645 zastąpione nowo wybudowanym odcinkiem drogi z chwilą oddania go do użytkowania zostaną pozbawione dotychczasowej kategorii (drogi krajowej) i zaliczone do kategorii drogi wojewódzkiej. Z informacji uzyskanych w Dolnośląskiej Służbie Dróg i Kolei we Wrocławiu wynika, że zarządca dróg wojewódzkich nie zamierza ww. odcinków wprowadzić do swojej sieci. Zostaną wobec tego przekazane Zarządowi Dróg Powiatowych w Kłodzku lub Miastu Kłodzko jako zarządcy dróg gminnych.

Drogi powiatowe zlokalizowane na terenie miasta Kłodzko mają łączną długość 18,805 km. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz dróg powiatowych, przebiegających przez teren miasta

Tabela 13 Zestawienie dróg powiatowych ¹⁵

L.P.	NR DROGI	KLASA DROGI	PRZEBIEG DROGI	GMINA	KILOMETRAŻ						RAZEM [km]
					POCZĄTEK			KONIEC			
1.	3145 D	Zbiorcza	Dzbanów – Laskówka – Wojciechowice – Kłodzko (ul. Śląska, Mariańska)	Kłodzko	13	+	610	15	+	807	2,197
2.	3226 D	Główna	Wojbórz – Ścinawica – Kłodzko	Kłodzko	6	+	086	13	+	550	7,464
3.	3238 D	Zbiorcza	Kłodzko – Krosnowice – Gorzanów – Stara Łomnica	Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka	0	+	000	4	+	308	4,308
4.	3291 D	Zbiorcza	Szalejów Górny - Stary Wielisław - Polanica Zdrój	Kłodzko	4	+	559	5	+	242	0,683
5.	3292 D	Zbiorcza	Stary Wielisław – Kłodzko	Kłodzko	0	+	000	2	+	448	2,448
6.	3308 D	Zbiorcza	Ruszowice – Korytów – Kłodzko (ul. Zajęcza)	Kłodzko	1	+	916	3	+	621	1,705

Układ komunikacyjny miasta dopełnia sieć dróg i ulic gminnych i wewnętrznych. Zapewniają one obsługę większości obszarów zabudowanych. Większość dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną.

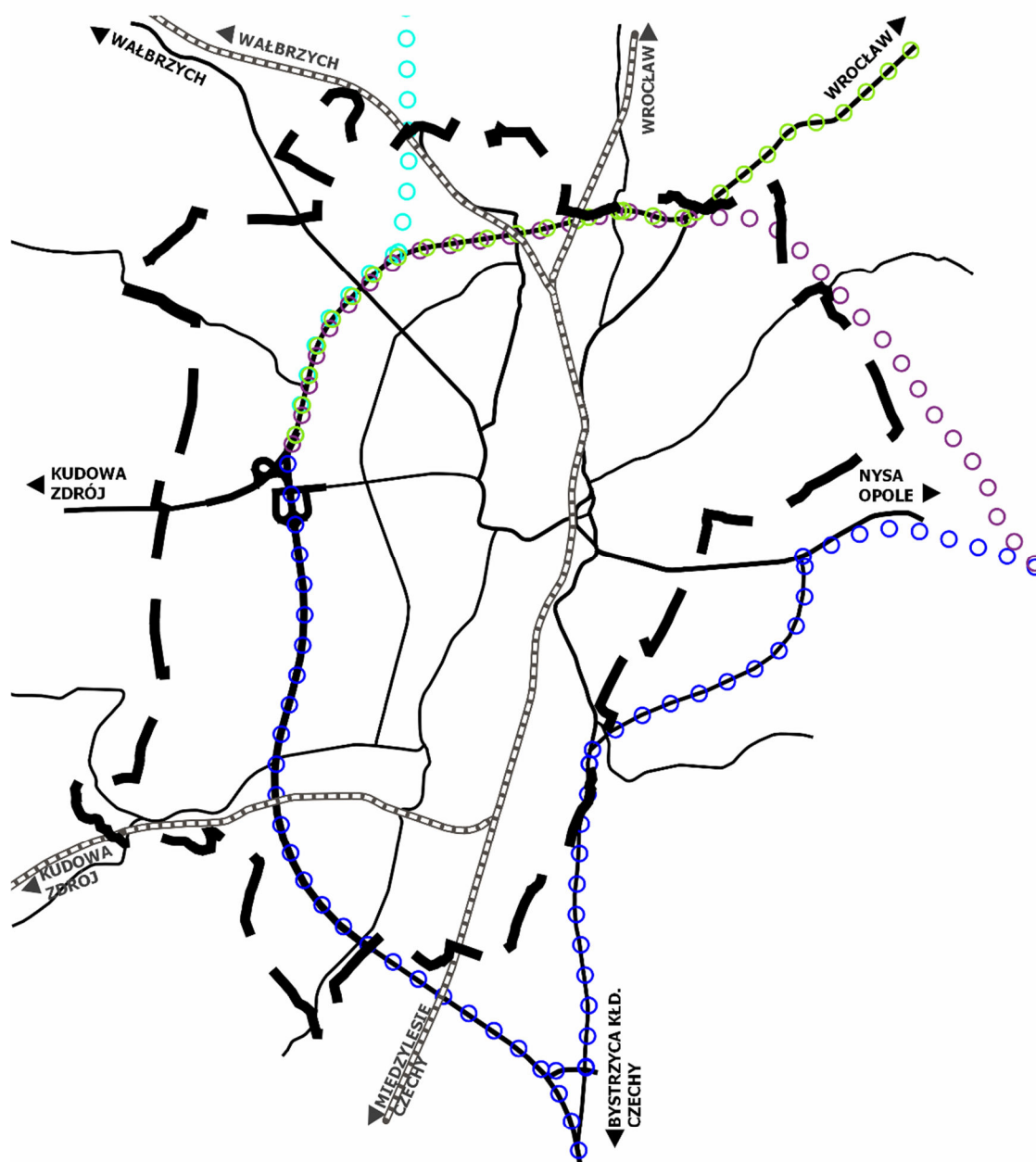
Największe natężenie ruchu notuje się na następujących ulicach Kłodzka:

- Centrum: ul. Kościuszki;
- Drogi wylotowe z miasta: ul. B. Getta, ul. Noworudzka, ul. Dusznicka;
- Drogi przelotowe: ul. Wyspiańskiego, ul. Mickiewicza, ul. Łużycka, ul. Witosa, ul. Połabska, ul. Korfantego, ul. Podgrodzie, ul. Warty.

W Programie Budowy Dróg Krajowych i Autostrad ujęto zadanie „Przebudowa drogi krajowej nr 8 odc. Wrocław (Magnice) – Kłodzko”. Aktualnie trwają prace studialne nad opracowaniem koncepcji przebiegu drogi. W chwili obecnej wskazano 5 różnych wariantowych przebiegów przyszłej drogi krajowej nr 8. Na czas sporządzenia studium nie ma możliwości wskazania ostatecznego przebiegu drogi, studium zapewnia jednak możliwości realizacji drogi w przyszłości.

¹⁵ Wykaz dróg powiatowych w zarządzie ZDP w Kłodzku

Rysunek 1 Powiązania komunikacyjne miasta Kłodzka

Legenda

- granica opracowania
- linia kolejowa

Podstawowy układ drogowy

- droga klasy głównej ruchu przyspieszonego
- droga klasy głównej
- droga klasy zbiorczej

- droga klasy głównej ruchu przyspieszonego
- droga klasy głównej
- droga klasy zbiorczej

Projekt rozbudowy drogi krajowej nr 8 - warianty przebiegu

- Korytarz 1 i 5
- Korytarz 2
- Korytarz 3
- Korytarz 4

13.1.2. Kolej

Przez teren miasta przebiegają trzy linie kolejowe: istniejąca linia kolejowa nr 276, czynna dwutorowa, znaczenia państwowego o długości ok. 136 km, na całej jej długości, łącząca Wrocław Główny z Międzylesiem, gdzie znajduje się ostatnia stacja po polskiej stronie, z Międzylesia tor prowadzi na południe do punktu granicznego i stacji Lichkov, gdzie linia

kolejowa nr 276 łączy się z czeską linią kolejową nr 024. Linia kolejowa nr 286 relacji Kłodzko Główne - Wałbrzych Główny czynna dwutorowa o długości 52 km oraz linia kolejowa nr 309 relacji Kłodzko Nowe – Kudowa Zdrój znaczenia miejscowego. Linie o nr 286 i 309 są niezelektryfikowane.

Stacje kolejowe w mieście:

- Kłodzko Główne - ul. Dworcowa (stacja towarowo – osobowa),
- Kłodzko Miasto - Pl. Jedności (stacja osobowa) wymagająca pilnej modernizacji,
- Kłodzko Zagórze - ul. Wielisławska (stacja towarowo – osobowa).

13.1.3. Transport publiczny

Transport publiczny w Kłodzku opiera się o prywatnego przewoźnika A-Vista. Dodatkowo na części przystanków zatrzymują się autobusy PKS oraz innych mniejszych przewoźników regionalnych. Brakuje jednak szerokiej polityki transportowej, której prowadzenie mogłoby przecież wydatnie wpływać na kształtowanie kierunków rozwoju miasta. Organizacja transportu publicznego nie jest przejrzysta dla potencjalnych klientów, w szczególności turystów spoza Kłodzka. Brakuje jasnej, spójnej bazy danych o połączeniach autobusowych. Obszar dobrze obsłużony komunikacją publiczną (3-5 minut dojścia do przystanku) to:

- centrum miasta z wyłączeniem rejonu Twierdzy Głównej,
- osiedla zabudowy wielorodzinnej w zachodniej części miasta w których mieszka połowa mieszkańców Kłodzka (za wyjątkiem osiedla przy ul. św. Wojciecha, gdzie autobusy nie docierają),
- zakłady pracy w rejonie ul. Objazdowej,
- Galeria „Twierdza”,
- rejon cmentarza,
- rejon szpitala (Jurandów, Warszawy Centrum) w północno – wschodniej części miasta.

Dodatkowo liniami podmiejskimi obsłużone są Ustronie na północy miasta i rejon ul. Wyspiańskiego, Jaskólczej, Ptasiej, Tetmajera na południowym wschodzie Kłodzka. Najgorzej pod względem komunikacji publicznej obsłużona jest wschodnia i południowo–wschodnia część miasta oraz rejon Twierdzy Głównej.

13.1.4. Ścieżki rowerowe i komunikacja piesza

Problemem wewnętrznej komunikacji Kłodzka jest brak udogodnień dla rowerzystów i pieszych. Obecnie długość ścieżek rowerowych w mieście jest bardzo znikoma. Zbyt mało jest też przyjaznych pieszym, bezpiecznych, dobrze oświetlonych i atrakcyjnych traktów spacerowych.

Według Głównego Urzędu Statystycznego w mieście Kłodzko długość ścieżek rowerowych w roku 2015 wynosiła 3,5 km, z czego 2,2 km będących pod zarządem gminy, a pozostała część pod zarządem starostwa. Istniejące ścieżki rowerowe w mieście Kłodzko wytyczone są w ul. Noworudzkiej i ul. Zajęcej.

Przez Miasto Kłodzko przebiegają dwie międzynarodowe trasy rowerowe¹⁶:

- trasa ER-8 – szlak atrakcji cysterskich i sakralnych, która została wyznaczona w oparciu o przebieg międzynarodowej trasy 17 – Szlak Cysterski. Trasa ta przebiega od Barda w powiecie ząbkowickim poprzez Kłodzko, Polanicę Zdrój, Wambierzyce do Nowej Rudy. Brak jest kontynuacji tego szlaku z Nowej Rudy w kierunku Krzeszowa,
- trasa Międzynarodowa 12 – Bałtyk-Adriatyk – została wyznakowana z Gdańska do Morza Adriatyckiego. W związku z brakiem oznakowania trasy w powiecie kłodzkim, w zachodniej jego części został wyznakowany polski fragment trasy „Góry Stołowe” – prowadzący od Małej Cermnej, poprzez Kudowę Zdrój, Gołaczów, Kulin Kłodzki, Słoszów, Szczytną do Polanicy Zdrój. Od Polanicy do Kłodzka trasa ta pokrywa się z przebiegiem szlaku ER-8. Brak jest także kontynuacji oznakowania trasy od Kłodzka do Srebrnej Góry oraz w kierunku północnym do Barda i dalej do Wrocławia, Opola.

W gminie wytyczone są również rowerowe szlaki regionalne:

- trasa 001– szlak czerwony trasy przebiegający od Bystrzycy Kłodzkiej poprzez Zabłocie, Gorzanów, Krosnowice do Kłodzka,
- trasa 001– szlak niebieski wytyczony od Kłodzka przez Wojciechowice, G. Łaszczową do powiatu ząbkowickiego,
- trasa 002– szlak Gminy Kłodzko: Ołdrzychowice Kłodzkie/Droszków – Kłodzko (brak oznakowania trasy w terenie),
- trasa 002– brak połączenia trasy z Kłodzka do Nowej Rudy.

Stan techniczny tras rowerowych jest dobry na odcinkach przebiegających przez drogi krajowe i miejskie oraz drogę powiatową 3238D. Natomiast jest niedostateczny w przebiegu dróg powiatowych 3292D i 3308D.

13.2. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego

13.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Za zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców miasta odpowiadają „WODOCIĄGI KŁODZKIE” Sp. z o.o. ul. Piastowska 14B. Miasto zaopatrywane jest w wodę z 19 studni

---

¹⁶ „Koncepcja podniesienia standardu i otwartości transgranicznej tras rowerowych powiatu kłodzkiego”

infiltracyjnych czwartorzędowych, posiadających zatwierdzone zasoby kategorii B w ilości 1 260 m³/h. Studnie posiadają wydajność dobową równą 9,240 m³/d. Ujęcia wody na terenie gminy pokrywają w 100% potrzeby na wodę pitną. Zaopatrywanie w wodę opiera się na wykorzystaniu studni lewarowych, z których woda sphywa grawitacyjnie do studni zbiorczej oraz studni głębinowych z zabudowanymi zestawami pompowymi zasilanymi energią elektryczną. Ujęcie posiada strefy ochrony sanitarnej. Obecność żelaza i manganu w ujmowanej wodzie powoduje konieczność oczyszczania jej i dezynfekcji w stacji uzdatniania wody.

Długość sieci rozdzielczej wynosi 69,9 km, natomiast magistralnej 10,7 km. Łącznie z przyłączeniami długość wodociągów wynosi 122,75 km, na których znajduje się 6 pompowni oraz 3 zbiorniki. Stan techniczny sieci wodociągowej określa się jako średni z wyjątkiem najnowszych odcinków, które funkcjonują w dobrym stanie (Raport o stanie Miasta Kłodzka za 2015 r.). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z roku 2015 wynika, że z sieci wodociągowej korzystało 99,1% mieszkańców miasta Kłodzko. Według danych z roku 2001 wynika, że do sieci wodociągowej podłączonych było 99,3% mieszkańców.

13.2.2. Odprowadzanie ścieków

Kłodzko posiada centralny system odprowadzania i oczyszczania ścieków w układzie kanalizacji ogólnospławnej oraz kanalizacji sanitarnej. Sumaryczna długość sieci wynosi 95,55 km, w tym 32,6 km kanalizacji ogólnospławnej oraz 27,2 km kanalizacji sanitarnej i 35,75 km przyłączy. Stan techniczny kanalizacji sanitarnej określa się jako średni z wyjątkiem najnowszych odcinków, które są w dobrym stanie oraz kanałów ogólnospławnych na ul. Lutyckiej, które są w stanie złym. Miejska oczyszczalnia ścieków komunalnych znajduje się w północno zachodniej części miasta, przy ul. Fabrycznej 16. Obsługiwana jest ona przez „Wodociągi Kłodzkie Sp. z o.o”. Jest to oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna o przepustowości 12.500 m³/d, która obecnie wymaga modernizacji w celu obniżenia kosztów eksploatacji.

Kanalizacja ogólnospławna wyposażona jest w 7 przelewów burzowych. Stan napełnienia kanalizacji ogólnospławnej w trakcie opadów atmosferycznych jest wysoki, a w okresach deszczowych dochodzi do przeciążeń z powodu zapiaszczenia kolektorów. Dalsza budowa kanalizacji deszczowej z bezpośrednim odprowadzeniem wód opadowych do Młynówki lub Nysy Kłodzkiej spowoduje poprawę tej sytuacji, pod warunkiem zastosowania osadników deszczowych i wstępnego oczyszczenia. Na sieci kanalizacyjnej jest także 10 przepompowni ścieków zlokalizowanych na ulicach: Korczaka Osiedle Nysa, Dusznicka, Lisia, Książówka, Zamiejska, Rajska, Półwiejska i Widokowa.

Ścieki dopływające na oczyszczalnię z miasta Kłodzka, są to głównie ścieki z gospodarstw domowych, przemysłu i wody opadowe. Na oczyszczalnię dowożone

są również ścieki z gospodarstw domowych nie przyłączonych do kanalizacji a wyposażonych w szamba.

Pracę oczyszczalni reguluje pozwolenie wodnoprawne OŚR 6223 -30/03 z dnia 23.07.2003 r. wydane przez Starostwo Powiatowe w Kłodzku ważne do dnia 31 grudnia 2019 r. (wraz ze sprostowaniem nr OŚR 6223 -30a/03 z dnia 06.08.2003 r.). Dopuszcza ono zrzut ścieków o następujących parametrach:

Tabela 14 Wartość wskaźników zanieczyszczenia ścieków oczyszczonych

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ	WYMAGANIA OKREŚLONE W TABELI NR 1 DYREKTYWY 91/271/EWG Z DNIA 21 MAJA 1991 R.
BZT ₅ [mgO ₂ /l]	4,74	25 mg/l
ChZT _{Cr} [mgO ₂ /l]	20,94	125 mg/l
Zawiesina ogólna [mg/l]	≤ 35,0	35 mg/l
Fosfor ogólny [mgP/l]	0,43	2 mgP/l
Azot ogólny [mgN/l]	9,82	15 mgN/l

Według stanu na koniec 2015 r. liczba połączeń wodociągów do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 2326. Nie występowały niedobory wody, natomiast liczba połączeń kanalizacji do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 1621. Pod koniec 2015 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 97,4 % mieszkańców miasta. Część mieszkańców nieodłączona do sieci kanalizacji sanitarnej miasta posiada indywidualne systemy oczyszczania ścieków w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych.

13.2.3. System elektroenergetyczny

Sieć energetyczna dostarcza energii 99% mieszkańców miasta. Podstawowym źródłem zaopatrzenia miasta Kłodzka w energię elektryczną jest stacja elektroenergetyczna 110/20 kV GPZ Kłodzko (Główny Punkt Zasilający) przy ulicy Dusznickiej, przyłączonej do napowietrznych linii 110 kV S-262 kierunek stacja 110/20 kV R- Bystrzyca, S-260 kierunek stacja 110/20 kV R- Skaleczno oraz S-264 kierunek stacja 110/20 kV R- Duszniki.

Sieć rozdzielcza 110 kV pracuje w układzie dwusystemowym z dwoma transformatorami 110/20 kV, każdy o mocy znamieniowa 25 MVA. Łączna moc, którą dysponuje GPZ Kłodzko wynosi 50 MVA. Udział odbiorców indywidualnych w poborze mocy z GPZ Kłodzko wynosi ok. 50%. Należy tu zwrócić uwagę, że GPZ Kłodzko zaopatruje w energię nie tylko miasto Kłodzko, lecz także inne miejscowości regionu. Podsumowując można stwierdzić, że zasilanie miasta Kłodzka od strony wysokiego napięcia jest obecnie dobre.

Rozdział energii elektrycznej na obszarze miasta, odbywa się za pośrednictwem sieci średniego napięcia 20 KV, z której jest zasilanych 93 stacje transformatorowo-rozdzielcze 20/0,4 kV o łącznej mocy 19 MVA – zaopatrujących odbiorców indywidualnych oraz 40 stacji

20/0,4 o łącznej mocy 8 MVA zaopatrujących wyodrębnionych odbiorców, między innymi przemysłowych. Ze stacji transformatorowo – rozdzielczych 20/0,4 kV energia elektryczna jest dostarczana odbiorcom siecią niskiego napięcia.

13.2.4. System energetyki wodnej

W chwili obecnej na terenie Miasta Kłodzko działają trzy elektrownie wodne:

- Elektrownia Wodna Bebel Zbigniew – moc zainstalowana 20 kWe, Kłodzko ul. Z. Stryjeńskiej 10.
- Elektrownia Wodna Pomochaczi Jerzy i Marian– moc zainstalowana 50 kWe, Kłodzko ul. Daszyńskiego 18.
- Elektrownia Wodna Sawicki Wiesław – moc zainstalowana 15 kWe, Kłodzko ul. Zagórze 2.

Przeptywająca przez teren miasta Nysa Kłodzka posiada stosunkowo duży teoretyczny potencjał energetyczny określany na 365 GWh/rok. Potencjał rzeki w praktyce możliwy do wykorzystania wynosi około 134 GWh/rok. Należy rozważyć wykorzystanie energii elektrycznej wytwarzanej w małych elektrowniach wodnych zarówno na terenie miasta jak i gminy na pokrycie zapotrzebowania związanego z oświetleniem miasta.

13.2.5. Gospodarowanie odpadami

Według Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Kłodzka zmieszane odpady komunalne gromadzone w pojemnikach z terenu nieruchomości wywożone są nie rzadziej, niż raz na tydzień. Segregowane odpady komunalne nie rzadziej niż raz na tydzień.¹⁷ Na obszarze miasta Kłodzka prowadzony jest Punkt Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Sierpowej. Na terenie Kłodzka nie istnieją obecnie żadne instalacje do odzysku odpadów komunalnych. Regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych, do których zostało przypisane Kłodzka są:

- Instalacja mechaniczno– biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych- MBP w Bielawie, Świdnicy i Radkowie, :
- Instalacja przetwarzania selektywnego zbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów – Kompostownia w Bielawie, Świdnicy, Radkowie i Szalejowie Górnym, :
- Instalacja składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno– biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych– Składowisko w Świdnicy i Radkowie.

Zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z 37/2012 z dnia 26 września 2012 r. zamknięto składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kłodzku przy ul. Sierpowej, które zlokalizowane było na działkach nr: 1, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15/1, 16,

---

¹⁷ Uchwała nr XII/88/2015 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 10 września 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Kłodzko"

17/3, 17/4 AM-10, 1/2, 3/2 AM-9, 23/1 AM-3, obręb Ustronie oraz 204 AM-1 obręb Gołogłowy. Teren ten znajduje się ok. 1,5 km na północ od zwartej zabudowy miejskiej, po prawej stronie drogi Kłodzko- Nowa Ruda. Techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów zakłada przeprowadzenie rekultywacji zarówno technicznej jak i biologicznej, które uwzględniać mają m. in. prace rekultywacyjne mające na celu zabezpieczenie przed erozją wodną i wietrzną skarp, powierzchni korony składowiska oraz wykonanie odpowiedniej okrywy rekultywacyjnej. Obowiązki wynikające z decyzji Z 37/2012 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 września 2012 r. zostały przeniesione na spółkę Dolnośląski Projekt Rekultywacji Sp. z o. o. na mocy decyzji z dnia 17 listopada 2015 r. (DOW-S.V.7241.83.2015.AK) zmienionej decyzją nr Z 37.1/2015 z dnia 8 grudnia 2015 r.

Odpady ciekłe z terenu gminy wywożone są do oczyszczalni ścieków w Kłodzku. Punkt przeładunku odpadów komunalnych znajduje się przy ul. Sierpowej.

13.2.6. System gazowniczy

Siecią gazową miasta Kłodzka zawiaduje Rejon Dystrybucji Gazu Kłodzko, będący integralną częścią Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział we Wrocławiu, Zakład w Wałbrzychu. Miasto zasilane jest gazem ziemnym wysokometanowym grupy E z magistrali gazowej wysokiego ciśnienia o średnicy DN 300 (Wrocław- Kłodzko- Kudowa Zdrój). Magistrala ta zasila dwie stacje redukcyjno- pomiarowe pierwszego stopnia zlokalizowane przy ul. Fabrycznej oraz w Boguszynie (poza granicami miasta). Ze stacji redukcyjno- pomiarowych wysokiego ciśnienia gaz przesyłany jest bezpośrednio do odbiorców za pośrednictwem sieci średniego ciśnienia i reduktorów przydomowych oraz poprzez jedenaście stacji redukcyjno- pomiarowych średniego ciśnienia oraz gazociągów niskoprężnych. Obecnie sieć gazowa średniego ciśnienia tworzona jest przez pierścień wokół miasta, który gwarantuje bezpieczeństwo dostaw oraz zwiększa możliwość sprzedaży gazu dla nowopowstałych, jak i istniejących dużych odbiorców. Układ gazociągów średniego ciśnienia w mieście Kłodzko zasila 11 stacji redukcyjno- pomiarowych średniego ciśnienia.

Z gazu sieciowego korzysta ok. 94 % mieszkańców miasta. Na terenie miasta Kłodzko Rejon Dystrybucji Gazu Kłodzko eksploatuje:

- 54,3 km gazociągów niskiego ciśnienia, 2 055 szt. przyłączy o łącznej długości 27,2 km,
- 22,2 km gazociągów średniego ciśnienia, 242 szt. przyłączy o łącznej długości 3,3 km.

13.2.7. Ciepłownictwo

Zaopatrzenie w ciepło oparte jest na ogrzewaniu indywidualnym, małych kotłowniach lokalnych oraz systemie ciepłowniczym. System zaopatrzenia w ciepło funkcjonujący na Terenia miasta Kłodzka tworzą 23 kotłownie lokalne, które przygotowują ciepło na cele centralnego ogrzewania, a jedna kotłownia dodatkowo na cele ciepłej wody użytkowej. W skład systemu wchodzi:

- 3 kotłownie (ul. Wojciecha 23, ul. Krasińskiego 7, ul. Kościuszki 15) eksploatowane na podstawie umowy dzierżawy mienia ciepłowniczego zawartej z UM w Kłodzku,

- 20 kotłowni eksploatowanych na podstawie przejętych od poprzedniego dostawcy ciepła umów na sprzedaż ciepła.

8 kotłowni zasilanych paliwem gazowym (gaz ziemny) pozostałe kotłownie opalane są paliwem stałym (miał węglowy, ekogroszek). System dystrybucji ciepła, który zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania i ciepłej wody eksploatowany jest przez CALOR Energetyka Ciepła Sp. z o. o. Na potrzeby systemu ciepłowniczego pracują: ciepłownia zlokalizowana przy ul. Wielisławskiej wraz z kotłownią zlokalizowaną na osiedlu Kruczkowskiego, magistrale ciepłownicze, rurociągi rozdzielcze i węzły ciepłownicze. Długość sieci ciepłowniczej na terenie miasta Kłodzka 10,26 km, z czego 2,74 km to sieć preizolowana, 1,95 km napowietrzna, natomiast 5,57 to sieć tradycyjna.

13.2.8. Dolnośląska Sieć Serokopasmowa (DSS)

Sieć zapewniająca dostęp do Internetu szczególnie na obszarach zagrożonych tzw. wykluczeniem cyfrowym. DSS w 90% oparta jest na strukturze kolejowej. W mieście Kłodzko zlokalizowany jest jeden z dziewięciu węzłów szkieletowych sieci (RS_19_6) na dworcu PKP. Na terenie miasta w przebiegu sieci znajduje się także jeden węzeł dystrybucyjny (RS_19_6) oraz trzy węzły dostępowe (RD_12_1, RS_19_6, RS_20_1). Węzeł kłodzki połączony jest z siecią szkieletową Bardem Śląskim i Nową Rudą, a siecią dystrybucyjną z Łądkiem-Zdrojem, Polanicą-Zdrojem i Międzyzlesiem. Wszystkie te sieci poprowadzone są wzdłuż torów kolejowych.

14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego¹⁸ przewiduje realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim w szczególności:

- budowa obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej 46 wpisane do zestawienia inwestycji zawartych w programie budowy dróg krajowych na lata 2011-2015,
- modernizacja linii kolejowej CE59 na odcinkach Wrocław - Zielona Góra- Szczecin, Kędzierzyn Koźle - Chałupki oraz Wrocław Międzyzlesie ujęte w zestawieniu inwestycji zawartych w Master Planie dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 r.,

---

¹⁸ Uchwała nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

- Ochrona przed powodzią Ziemi Kłodzkiej. Przedsięwzięcia ochrony bezpośredniej miasta Kłodzka.

Na terenie miasta Kłodzka przewidziane są również następujące zadania:

- przebudowa drogi krajowej nr 8 na odc. Wrocław (Magnice) – Kłodzko – ujęta w Programie Budowy Dróg Krajowych i Autostrad,
- rewitalizacja linii kolejowej nr 286 Wałbrzych – Jedlina Zdrój – Głuszyca – Nowa Ruda – Kłodzko wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Remont linii nr 286 na odcinku Wałbrzych – Kłodzko”,
- prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Kamieniec Ząbkowicki – Międzylesie wpisane na listę projektów podstawowych i rezerwowych CEF i POLIŚ finansowanych z Funduszu Spójności objętych Krajowym Programem Kolejowym do 2023r.,
- rewitalizacja linii kolejowej nr 309 na odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój – wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Rewitalizacja linii kolejowej nr 309 na odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój”,
- rewitalizacja linii nr 322 Kłodzko Nowe – Stronie Śląskie wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Rewitalizacja linii kolejowej nr 322 Kłodzko Nowe – Stronie Śląskie”,

[Dla terenów objętych zmianą studium Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. U. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036, przewiduje realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zakresie:

- K6 – Budowa drogi ekspresowej S8 na odcinku Wrocław (Magnice) – Kłodzko,
- K17 – Rewitalizacja linii kolejowej nr 309 a odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój,
- K37 – Ochrona przeciwpowodziowa doliny Nysy Kłodzkiej (Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej, Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki),

- K103 – Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy dusznickiej i rzeki Kamienny Potok. Zadanie obejmuje odcinek Bystrzycy Dusznickiej od m. Duszniki- Zdrój do ujścia rzeki Nysy Kłodzkiej, rzeki Kamienny Potok od km 9+900 do km 0+000, a także strefy cofkowe ich dopływów. Poza korytem cieku głównego planowane jest wykonanie szeregu prac w obrębie doliny rzeki (między innymi obwałowań, przebudowa mostów, przesiedlenia, itp.) oraz podobny zakres robót na dopływach wyżej wymienionych cieków w obrębie odcinka objętego zadaniem (zlewnia cieków). Planowane prace związane są z przebudową i remontem ubezpieczeń brzegowych oraz zwiększeniem przepustowości koryta, budowa i przebudowa obwałowań i murów ochronnych, zwiększeniem przepustowości budowli mostowych i kładek pieszych, zwiększenie przepustowości jazów i progów regulacyjnych oraz przeniesienia zabudowań mieszkalnych i gospodarczych poza granice zalewów powodziowych;
- K142 – Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich.] ¹

15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej

Na terenie Miasta Kłodzko najważniejszym elementem sieci hydrograficznej jest rzeka Nysa Kłodzka, która dzieli miasto na dwie części – wschodnią i zachodnią, posiadająca charakter rzeki górskiej (krótki czas koncentracji wezbrań i ich szybkie opadanie). Sieć wodną w mieście budują również: Bystrzyca Dusznicka (południowa część miasta), Jaskówka i Jodłownik, Jawornik i Dębinka (wschodnia część miasta) oraz Młynówka (centralna część miasta). Wyżej wymieniona sieć rzek stanowi zagrożenie dla zurbanizowanej części miasta podczas występowania długotrwałych opadów, których sumy są bardzo duże, dochodząc w obszarach źródłkowych nawet do 1200 w rocznej sumie opadów. Wezbrania Nysy Kłodzkiej i jej dopływów są gwałtowne, ich czas liczony jest zaledwie w minutach i godzinach, co utrudnia ostrzeżenie przed falą powodziową. Efekt ten wzmacnia techniczna zabudowa brzegów koryt głównych cieków. W rezultacie w Kłodzku prawdopodobieństwo osiągnięcia lub przekroczenia stanu ostrzegawczego w danym roku wynosi aż 92,5% (K2020). Południowa część miasta (dolina Nysy Kłodzkiej i Bystrzycy Dusznickiej) stanowi obszar wodonośny, na którym zlokalizowane są ujęcie wody pitnej dla miasta.

Oprócz powodzi ważnym problemem są także lokalne podtopienia. Dość często na opisywanym terenie zdarzają się opady nawalne, które zalewają niżej położone, pozbawione odpływu ulice miasta. Powodem jest mało wydajna kanalizacja deszczowa

---

[¹ Zmiana Studium

lub jej zatkanie, w wyniku czego następuje zalewanie budynków i niszczenie mienia ruchomego.

W Stroniu Śląskim istnieje zbiornik retencyjny, o powierzchni 24,5 ha mogący pomieścić do 1400 tys. m³, będący głównym elementem ochrony przeciwpowodziowej. ~~[Uzupełnieniem systemu przeciwpowodziowego jest także budowa suchego zbiornika w Szalejowie Górnym na Bystrzycy Dusznickiej]~~ Uzupełnieniem systemu przeciwpowodziowego są także 4 suche zbiorniki zlokalizowane na obszarze Kotliny Kłodzkiej. Najbliżej miasta znajdują się zbiornik Szalejów Dolny oraz zbiornik Krosnowice]¹. Bardzo istotnym elementem jest wdrożony przez Powiat Kłodzki „Lokalny System Osłony Przeciwpowodziowej” (LSOP). System ten działa w pełni od 2002 roku. Informacje o stanie wód są publicznie dostępne dla służb ratowniczych i mieszkańców powiatu w czasie rzeczywistym. Informacje w systemie aktualizowane są co 15 minut.

Na rysunku studium zostały naniesione obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) oraz średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). Wskazano również obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%) – jako obszar zagrożony powodzią.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy przewidziane w ustawie Prawo wodne.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu. Przekazanie przez Prezesa KZGW ostatecznych wersji map jednostkom administracji, o którym mowa w ustawie Prawo wodne nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2015 r.

~~[Dla zmiany studium wykorzystano zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego, które zostały podane do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r.]¹~~

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. przyjęto Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, w których m.in. scharakteryzowana obszar dorzecza Odry oraz szczegółowo wszystkich regionów wodnych, dokonano oceny ryzyka powodziowego, wyznaczono obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, przeanalizowano mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, wyznaczono cele i metody zarządzania ryzykiem powodziowym oraz sposoby ich monitorowania. Zgodnie z podziałem na regiony wodne obszar miasta Kłodzka zaliczono do

---

[ ]¹ Zmiana Studium
[ ]¹ Zmiana Studium

regionu wodnego Środkowej Odry. Dla Kłodzka ustalono bardzo wysoki poziom ryzyka powodziowego ustalono też szereg działań i inwestycji zmierzających do ochrony przeciwpowodziowej. Zlewnia rzeki Nysa Kłodzka do wodowskazu w Kłodzku ma charakter górski i podgórski, w którym występuje największe zagrożenie powodziowe w Rzeczypospolitej Polskiej.

[Obszar zmiany Studium częściowo zlokalizowany jest w granicach:

- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszaru zagrożenia powodzią gdzie prawdopodobieństwo jest niskie i wynosi 0,2%.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy przewidziane w ustawie Prawo wodne. Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGWWP).] ¹

[¹ Zmiana Studium

część III

Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. Cele polityki przestrzennej gminy.....	- 4 -
2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	- 5 -
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.....	- 9 -
3.1. MU, [MU1] – obszary zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrowym.....	- 14 -
3.2. MN, [MN1] – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.....	- 15 -
3.3. 2MN – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.....	- 16 -
3.4. MW, [MW1] - obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.....	- 17 -
3.5. MW/U - obszary zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej -	18 -
3.6. RM, [RM1] - obszary zabudowy zagrodowej.....	- 18 -
3.7. 2RM - obszary zabudowy zagrodowej.....	- 19 -
3.8. U, [U1] - obszary zabudowy usługowej.....	- 20 -
3.9. 2U - obszary zabudowy usługowej.....	- 20 -
3.10. UP- obszary usług publicznych.....	- 21 -
3.11. US- obszary usług sportu i rekreacji.....	- 22 -
3.12. US1- obszary usług sportu i rekreacji (Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owca Góra”).....	- 22 -
3.13. UC- obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	- 22 -
3.14. P/U, [P/U1]- obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług).....	- 23 -
3.15. 2P/U - obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług)..	24 -
3.16. PE - obszary powierzchniowej eksploatacji złóż.....	- 24 -
3.17. R, [R1] - obszary rolnicze.....	- 25 -
3.18. R/EE- obszary rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji ogniw fotowoltaicznych.....	- 25 -
3.19. ZL, [ZL1]- lasy.....	- 25 -
3.20. Z, [Z1]- obszary zieleni nieurządzonej.....	- 26 -
3.21. ZP, [ZP1] - obszary zieleni urządzonej.....	- 26 -
3.22. ZD- obszary ogrodów działkowych.....	- 27 -
3.23. ZC- cmentarze.....	- 27 -
3.24. E- obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka.....	- 27 -
3.25. W- obszary infrastruktury technicznej- wodociągi.....	- 27 -
3.26. K- obszary infrastruktury technicznej- oczyszczalnia ścieków.....	- 28 -
3.27. C- obszar infrastruktury technicznej- ciepłownictwo.....	- 28 -
3.28. KD- obszary komunikacji drogowej.....	- 28 -
3.29. KK, [KK1]- obszar komunikacji kolejowej.....	- 29 -
3.30. WS- wody powierzchniowe śródlądowe.....	- 29 -

3.31. GP- Droga klasy głównej ruchu przyspieszonego.....	- 30 -
3.32. GP2- Droga klasy głównej ruchu przyspieszonego - obwodnica.....	- 30 -
3.33. G - Droga klasy głównej.....	- 30 -
3.34. G2- Droga klasy głównej – łącznik drogi krajowej.....	- 30 -
3.35. Z, [ZI]- Droga klasy zbiorczej.....	- 31 -
3.36. Składowisko odpadów (zamknięte).....	- 31 -
4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	- 34 -
4.1. Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego.....	- 34 -
4.2. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych	- 35 -
4.2.1. Ochrona gatunkowa- siedlisko przyrodnicze	- 35 -
4.2.2. Pomniki przyrody.....	- 35 -
4.2.3. Lasy ochronne.....	- 35 -
4.2.4. Stanowiska roślin i zwierząt chronionych	- 35 -
4.2.5. Wody podziemne	- 35 -
4.2.6. Udokumentowane złoża kopalin	- 35 -
4.3. Obszary powiązań systemu ekologicznego	- 35 -
4.4. Urządzenia pomiarowe Państwowej Służby Hydrogeologiczno- Meteorologicznej.....	- 36 -
4.5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów	- 36 -
5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	- 37 -
5.1. Wytoczne konserwatorskie	- 37 -
5.1.1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej	- 38 -
5.1.2. Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	- 39 -
5.1.3. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	- 41 -
5.1.4. Obiekty w ewidencji zabytków	- 42 -
5.1.5. Stanowiska archeologiczne	- 42 -
5.1.6. Strefa „OW” ochrony zabytków archeologicznych	- 42 -
5.1.7. Strefa „W” ochrony archeologicznej.....	- 42 -
5.1.8. Forteczny Park Kulturowy - Twierdza Kłodzko	- 43 -
6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	- 43 -
6.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.....	- 43 -
6.1.1. Podstawowy układ drogowy	- 43 -
6.1.2. Uzupełniający układ drogowy	- 44 -
6.1.3. Parkowanie i miejsca postojowe	- 44 -
6.1.4. Ruch pieszy i rowerowy	- 45 -
6.1.5. Komunikacja kolejowa.....	- 45 -
6.1.6. Transport publiczny	- 46 -
6.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	- 46 -
6.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa.....	- 47 -
6.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	- 47 -
6.2.3. Zaopatrzenie w gaz	- 48 -
6.2.4. Telekomunikacja.....	- 48 -
6.2.5. Gospodarka odpadami.....	- 48 -
7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym	- 49 -
7.1. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	- 49 -
7.2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1	- 49 -
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	- 51 -

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	- 51 -
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scażeń i podziału nieruchomości.....	- 51 -
8.3. Obszary przestrzeni publicznej	- 51 -
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	- 51 -
9.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ..	51 -
9.2. Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	- 51 -
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	- 52 -
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych- 52 -	- 52 -
11.1. Obszary zagrożenia powodzią	- 52 -
11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych.....	- 53 -
12. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	- 54 -
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.....	- 54 -
14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji.....	- 54 -
15. Obszary zdegradowane.....	- 54 -
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	- 54 -
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	- 57 -
18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu..	- 57 -
18.1. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.....	- 58 -
18.2. Granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.....	- 58 -
19. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² .	- 59 -

1. Cele polityki przestrzennej gminy

Celem strategicznym rozwoju społeczno - gospodarczego i przestrzennego miasta Kłodzka jest uzyskanie takiej funkcjonalno-przestrzennej struktury tej jednostki, która w harmonijny, zrównoważony sposób wykorzysta jej walory przyrodnicze i kulturowe, dla poprawy warunków życia mieszkańców. Cel ten będzie realizowany przez następujące cele bezpośrednie:

- ochronę przyrody i krajobrazu na terenie gminy,
- poprawę stanu środowiska,
- wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego w stymulowaniu procesów zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- uzyskanie nowoczesnej struktury przestrzennej miasta połączonej sprawnym układem obsługi komunikacyjnej,
- uzyskanie wysokich standardów i ładu w zagospodarowaniu przestrzennym oraz harmonizację całego układu przestrzennego,
- wzmocnienie funkcji usługowej miasta jako ośrodka powiatowego,
- tworzenie nowych miejsc pracy i utrzymani już istniejących.

Realizacja powyższych celów wiąże się z przyjętym w Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016 – 2020, głównym celem strategicznym jakim jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy powiatu kłodzkiego. Według zapisów Strategii „Kłodzko 2030” należy wzmocnić rolę Kłodzka jako subregionalnego ośrodka usługowo - handlowego, jednocześnie wzmacniając bardzo duży potencjał turystyczny miasta. Dążenie do realizacji wyżej wymienionych celów, z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego, powinno opierać się przede wszystkim na:

- 1) rozwoju struktur gospodarczych poprzez rozwój:
  - przedsiębiorczości,
  - rynku pracy,
  - funkcji turystyczno – rekreacyjnych,
  - infrastruktury technicznej;
- 2) podniesieniu standardu życia społeczności lokalnej poprzez rozwój:
  - funkcji sportowo - rekreacyjnych,
  - systemów opieki i edukacji,
  - systemu pomocy społecznej,
  - systemów bezpieczeństwa publicznego,
  - systemu samorządu i administracji gminnej,
  - systemu opieki zdrowotnej,
  - systemu kultury,
  - systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej;
- 3) użytkowaniu zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju poprzez rozwój:
  - systemów ochrony środowiska,
  - systemów gospodarki odpadami,

- systemów zarządzania zasobami środowiska,
- systemów zarządzania informacją o środowisku.

Strategia „Kłodzko 2030” wśród priorytetów dotyczących zagospodarowania przestrzeni wyróżnia m.in. ożywienie centrum miasta (zwłaszcza rynku), Twierdzy Kłodzkiej, Owczej Góry oraz ich wzajemne powiązanie.

Przy sporządzaniu Studium uwzględniono w szczególności:

- zasady określone w "Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030",
- ustalenia wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ustalenia wynikające z obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzko,
- ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego,
- ustalenia "Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020",
- ustalenia „Strategii Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2016-2020
- ustalenia „Strategii Kłodzko 2030”.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzko jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych, na podstawie, którego powinna być prowadzona polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, a także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego Studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Z uwagi na uwarunkowania środowiska, uwarunkowania społeczno - demograficzne i pełnione przez gminę funkcje, jak również przeprowadzone analizy (ekonomiczne, środowiskowe, społeczne i demograficzne), przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości budżetowych Kłodzka, proponowane zmiany koncentrują się przede wszystkim w następujących kierunkach:

- wielofunkcyjny rozwój miasta, ze szczególnym uwzględnieniem zmian jakościowych i możliwości wprowadzenia funkcji związanych z rekreacją i turystyką,
- rozwój ścisłego centrum jako ośrodka usługowego o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym,
- ożywienie centrum miasta (zwłaszcza Rynku, Twierdzy Głównej i zespołu fortów „Owca Góra”) oraz podjęcie działań rewitalizacyjnych,
- polepszenie standardu życia mieszkańców miasta m.in. poprzez systematyczne polepszanie warunków mieszkaniowych, zapewnienie większej ilości miejsc pracy oraz stopniowe podnoszenie jakości i zakresu usług,
- ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym istniejących układów urbanistycznych i charakterystycznych cech zabudowy,

- rozwój terenów inwestycyjnych.

Kierunki rozwoju przestrzennego miasta wskazano w oparciu o:

- aktualny stan zagospodarowania,
- obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzko,
- warunki fizjograficzne,
- warunki dostępności komunikacyjnej,
- konieczność ochrony wartości środowiska przyrodniczego,
- konieczność ochrony wartości środowiska kulturowego oraz ochrony krajobrazu,
- rejony występowania gleb najsłabszych oraz zdegradowanych (ograniczenie inwestowania na glebach o wysokich klasach bonitacyjnych),
- rejony największego zainteresowania inwestorów.

W celu uporządkowania struktury układów przestrzennego miasta należy dążyć do wykształcenia obszarów integrujących i wpływających na tworzenie społeczności lokalnych. Uporządkowanie struktur urbanistycznych powinno odbywać się poprzez realizację jednakowej architektury pod względem form, kolorystyki i skali. Zastosowanie jednakowej formy i rodzaju pokrycia dachów jak i wykończenia elewacji budynków w poszczególnej jednostce osadniczej jest szansą na tworzenie niepowtarzalnych klimatów dla zamieszkania jak i wypoczynku. Rozwój zabudowy powinien następować w oparciu o istniejące i projektowane ciągi komunikacyjne i punkty widokowe, dominanty kompozycji przestrzennej, charakterystyczne obiekty. Nowe inwestycje powinny być lokalizowane przede wszystkim w zasięgu terenów, na których już istnieje infrastruktura techniczna, oraz na których jest planowana do realizacji w najbliższych latach lub najłatwiej ją rozbudować. W związku z różnorodnym ukształtowaniem terenu oraz atrakcyjnym położeniem, przewiduje się, że oprócz głównej funkcji usługowo- handlowej Kłodzka, istotne znaczenie będzie mieć też turystyka, sport i rekreacja oraz wypoczynek.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem kierunkowym, określającym kierunki rozwoju gminy na kolejne 30 lat. Wyznaczone obszary lokalizowania poszczególnych funkcji w tymże dokumencie określają kierunek rozwoju, a w swoich granicach mieszczą nie tylko wskazaną funkcję zabudowy, ale również elementy niezbędne do funkcjonowania takiego terenu, tj. przede wszystkim obszary związane z komunikacją, jak również różnego rodzaju tereny zielone oraz infrastrukturę techniczną niezbędną do funkcjonowania tego terenu.

Dla każdego obszaru wyznaczonego w studium został określony katalog przeznaczeń. Należy zatem przyjąć, że obszary oznaczone na rysunku "kierunków" stanowią tzw. "tereny brutto" danej jednostki wraz z elementami towarzyszącymi. Szczegółowy podział w ramach danego obszaru na poszczególne przeznaczenia następuje w drodze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wskazane w studium, uwzględniają bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w części dotyczącej uwarunkowań, przy jednoczesnym uwzględnieniu:

- lokalizacji urządzeń, obiektów i terenów towarzyszących danej funkcji (tzw. teren brutto),
- przeciętnych wskaźników urbanistycznych przyjętych dla poszczególnych terenów,
- kierunków rozwoju miasta opisanych w początkowej części niniejszego rozdziału,
- perspektywy 30 lat, dla których został przewidziany rozwój miasta w niniejszym studium,
- niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania do wyników analizy nie więcej niż o 30%.

Kierunki oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów zostały opracowane przy uwzględnieniu bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w części dotyczącej uwarunkowań. Na potrzeby bilansowania przyjęto, iż wskaźniki określone w studium mają charakter wartości granicznych, które powinny być ustalane w skrajnych przypadkach. Posługiwano się wartością przeciętną, a przeciętne wartości poszczególnych wskaźników powinny być niższe/wyższe, w zależności od charakteru danego wskaźnika, tj. jeżeli wskaźnik określa wartość maksymalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie niższa, a jeżeli wskaźnik określa wartość minimalną, to przeciętna wartość tego wskaźnika będzie wyższa. Nie przyjmowano do obliczeń bilansowych granicznych wartości wskaźników urbanistycznych, ustalonych w części "kierunki".

Powierzchnie użytkowe zabudowy z podziałem na funkcje określone w części "uwarunkowania" bilansują się odpowiednio:

- dla funkcji mieszkalnej w obszarach zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrowym (MU), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U),
- dla funkcji usługowej w obszarach: zabudowy usługowej (U), usług publicznych (UP), usług sportu i rekreacji (US), rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (UC), aktywności gospodarczej (P/U), zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrowym (MU), zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U),
- dla funkcji aktywności gospodarczej w obszarach: aktywności gospodarczej (P/U) oraz eksploatacji powierzchniowej złóż (PE),
- dla funkcji infrastruktury technicznej w obszarach: infrastruktury technicznej – elektroenergetyka (E), wodociągi (W), oczyszczalnia cieków (K), ciepłownictwo (C).

Pozostałe funkcje terenu, na których możliwa jest zabudowa, zgodnie z ustaleniami studium pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do wyżej wymienionych. Zostały wyznaczone na podstawie przepisów prawa, innych istotnych dokumentów stanowiących o zasadach funkcjonowania danego terenu oraz w oparciu o dodatkowe analizy wykonywane w indywidualnych przypadkach.

W Studium określono rejony lokalizowania poszczególnych funkcji:

- **MU** - obszary zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrotwórczym,
- **MN, [MN1]¹** - obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **2MN**- obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MW, [MW1]¹** - obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MW/U [MW/U1]¹** - obszary zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- **RM, [RM1]¹** - obszary zabudowy zagrodowej,
- **2RM**- obszary zabudowy zagrodowej,
- **U, [U1]¹** - obszary zabudowy usługowej,
- **2U**- obszary zabudowy usługowej,
- **UP**- obszary usług publicznych,
- **US**- obszary usług sportu i rekreacji,
- **US1**- obszary usług sportu i rekreacji (Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owca Góra”),
- **UC**- obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- **P/U, [P/U1]¹** - obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług),
- **2P/U**- obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług),
- **PE**- obszary powierzchniowej eksploatacji złóż,
- **R, [R1]¹** - obszary rolnicze,
- **R/EE**- obszary rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji ogniw fotowoltaicznych,
- **ZL, [ZL1]¹**- lasy,
- **Z, [Z1]¹** - obszary zieleni nieurządzonej,
- **ZP, [ZP1]¹** - obszary zieleni urządzonej,
- **ZD**- obszary ogrodów działkowych,

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

[\[\]¹ Zmiana Studium](#)

- **ZC**- cmentarze,
- **E**- obszary infrastruktury technicznej- elektroenergetyka,
- **W**- obszary infrastruktury technicznej- wodociągi,
- **K**- obszary infrastruktury technicznej- oczyszczalnia ścieków,
- **C**- obszar infrastruktury technicznej- ciepłownictwo,
- **KD**- obszary komunikacji drogowej
- **KK, [KK1]**¹ - obszary komunikacji kolejowej,
- **WS, [WS1]**¹ - wody powierzchniowe śródlądowe,
- **GP**- droga klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **GP2**- droga klasy głównej ruchu przyspieszonego – obwodnica,
- **G**- droga klasy głównej,
- **G2**- droga klasy głównej – łącznik drogi krajowej
- **Z, [Z1]**¹ - droga klasy zbiorczej,
- **[EW1 - infrastruktura techniczna: elektrownia wodna OZE o mocy do 500 kW.]**¹

W studium nie zawarto ustaleń wynikających z audytu krajobrazowego ze względu na brak obowiązującego audytu krajobrazowego.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Przyjęte w Studium kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym wiążą się z określonymi standardami urbanistycznymi, stanowiącymi miarę jakości przestrzeni otwartej i zurbanizowanej. Określone w Studium parametry i wskaźniki urbanistyczne stanowią wartości nieprzekraczalne. Zaleca się, aby jako wytyczną dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjmować parametry i wskaźniki urbanistyczne większe w zakresie wielkości działek budowlanych oraz powierzchni biologicznie czynnej i mniejsze w zakresie intensywności wykorzystania terenu.

Użyte w niniejszym Studium określenia i pojęcia, określone zostały na potrzeby niniejszego opracowania i należy je rozumieć w następujący sposób:

- 1) urządzenia towarzyszące – ciągi piesze, miejsca postojowe stałe i czasowe, urządzenia budowlane, budynki gospodarcze i higieniczno-sanitarne oraz obiekty małej architektury,
- 2) urządzenia infrastruktury technicznej - zlokalizowane pod ziemią, na ziemi albo nad ziemią przewody, urządzenia i obiekty wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektryczne, gazowe i telekomunikacyjne oraz inne niezbędne do obsługi terenu,

---

¹ Zmiana Studium

¹ Zmiana Studium

¹ Zmiana Studium

¹ Zmiana Studium

- 3) usługi turystyki – hotele, pensjonaty, domy wypoczynkowe, apartamenty na wynajem, campingi, budynki rekreacji indywidualnej oraz wszystkie inne usługi świadczone turystom lub odwiedzającym,
- 4) usługi komercyjne – należy przez to rozumieć wszystkie usługi służące zaspokojeniu potrzeb ludności, nastawione na zysk,
- 5) zieleń - skwery, parki, place zabaw dla dzieci, ogrody dziecięce, tereny wypoczynku osiedlowego, zieleń niska i wysoka.

Ze względu na skalę opracowania 1:10 000 rysunku "Kierunki zagospodarowania przestrzennego", dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę zasięgu obszarów poszczególnych funkcji do granic własności nieruchomości, jak również dopuszczalna jest korekta parametrów i wskaźników urbanistycznych, zgodnie z uwagami zawartymi na **stronie [26 33]**¹ niniejszego opracowania.

Dla obszarów, dla których obowiązują akty prawa miejscowego za zgodne ze studium uznaje się zachowanie wszelkich parametrów określonych w ww. aktach. Dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania jako zgodnego ze studium.

Na terenie miasta nie dopuszczenie zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Należy jednak zaznaczyć, iż zainwestowanie powinno uwzględniać wszelkie zasady i ograniczenia wynikające z aktualnych przepisów prawa, a w szczególności z zakresu:

- ochrony środowiska i przyrody,
- ochrony zabytków, dziedzictwa kulturowego,
- ochrony przeciwpowodziowej,
- infrastruktury technicznej,
- systemów komunikacji drogowej, kolejowej,
- przeszkód lotniczych.

[Główne kierunki polityki przestrzennej zagospodarowania województwa wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD), uchwalonego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r., które podzielone zostały na postulaty kierowane do gmin oraz ustalenia obowiązujące dla gmin.

Dla miasta Kłodzko w PZPWD wyznaczone zostały następujące postulaty:

1. Kierunek 1.2. Zapobieganie peryferyzacji ośrodków i obszarów zagrożonych marginalizacją:
  - a. uwzględnienie w dokumentach gminnych polityki rozwoju zawartej w Strategii Rozwoju Sudety 2030.
2. Kierunek 1.4 Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami:
  - a. kształtowanie polityki przestrzennej na terenie gmin w sposób zapewniający wysoką jakość życia mieszkańcom poprzez:

[¹] Zmiana Studium

- i. planowanie zabudowy mieszkaniowej, przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych, spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
    - ii. określenie wskaźnika udziału mieszkań przeznaczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami w nowo budowanych mieszkaniach,
  - b. uwzględnienie w studiach gmin konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji i audytów dotyczących występowania w przestrzeni publicznej barier ograniczających dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- 3. Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich:
  - a. obszary korytarzy ekologicznych zidentyfikowanych w Planie oraz w lokalnych opracowaniach planistycznych należy w miarę możliwości chronić przed zabudową ciągłą i lokalizowaniem infrastruktury, planować zalesienia i zadrzewienia pomiędzy istniejącą zabudową i obszarami przyległymi,
  - b. ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo, ochrona i zagospodarowanie punktów widokowych, ochrona i kształtowanie ciągów i osi widokowych,
  - c. ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, grodzeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej, w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi,
  - d. uwzględnianie studiów i ocen zmian krajobrazu w pracach nad lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
  - e. uwzględnianie w polityce przestrzennej gminy konieczności ochrony zasobów środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (w tym zapisów zawartych w obowiązujących planach ochrony obszarów chronionych),
  - f. wyłączenie obszarów chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikro-instalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r. poz. 2389 z późn. zm).
- 4. Kierunek 2.3 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska:
  - a. uwzględnienie obszarów i wymogów ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych (LZWP), które zostały wskazane na rysunku Planu nr 4. Zasoby środowiska, jako obszary ochrony Zbiorników Wód Podziemnych, zgodnie z warunkami określonymi w planach gospodarowania wodami.
- 5. Kierunek 3.1. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:
  - a. dążenie do transformacji systemów zaopatrzenia w ciepło, poprzez:
    - i. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz urządzeń zasilanych paliwem gazowym lub ciekłym w przypadku rozwiązań indywidualnych,

- ii. sukcesywne podłączenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyposażonej w indywidualne źródła ciepła do scentralizowanych lub grupowych systemów grzewczych,
        - b. umożliwienie wykorzystania cieków i zbiorników wodnych do produkcji energii, w szczególności w miejscach lokalizacji urządzeń piętrzących,
        - c. uwzględnienie możliwości realizacji inwestycji wynikających z planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych w lokalnych opracowaniach planistycznych, w zakresie wskazanym w aneksie nr 3 i na rysunku Planu nr 6,
        - d. zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych wskazujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz gazu ziemnego jako podstawowego paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię cieplną, szczególnie w zakresie rozwiązań indywidualnych i grupowych,
        - e. dążenie do wyposażenia w sieć gazową, umożliwiającą wykorzystanie gazu ziemnego do celów grzewczych, wszystkich terenów zabudowanych, w szczególności w jednostkach osadniczych liczących powyżej 0,5 tys. mieszkańców. W przypadku braku:
          - i. możliwości technicznych lub warunków ekonomicznych dla rozwoju sieci gazowej w oparciu o system gazu ziemnego, należy dążyć do dostarczenia gazu przez lokalizację lokalnych systemów dystrybucyjnych opartych na stacjach skroplonego gazu ziemnego,
          - ii. dostępu do dystrybucyjnej sieci gazowej na terenach o rozproszonej zabudowie oraz w jednostkach osadniczych liczących poniżej 0,5 tys. Mieszkańców należy preferować zasilanie gazem płynnym.
6. Kierunek 3.2. Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów:
  - a. rozbudowa systemów umożliwiających dostarczanie wody i odbiór ścieków, w szczególności na wrażliwych obszarach ochrony zbiorników wód podziemnych,
  - b. w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków komunalnych, na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych na rozwój zabudowy należy stosować rozwiązania zbiorcze lub grupowe.
7. Kierunek 3.5. Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy:
  - a. ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią oraz wdrażanie (po opracowaniu) wytycznych Planu Zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry w zakresie „Lokalizacyjnych i technicznych aspektów zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią”,
  - b. ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, w tym dostosowanie zagospodarowania i warunków technicznych zabudowy do stopnia zagrożenia, z uwzględnieniem cyklicznych zalewów.

8. Kierunek 3.6. Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców;
  - a. planowanie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach znajdujących się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.

Dla miasta Kłodzko w PZPWD wyznaczone zostały następujące ustalenia:

1. Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich:
  - a. uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji gminy. Wyznaczone na rysunkach Planu nr 2 i 3 korytarze ekologiczne mają przebieg orientacyjny – szczegółowy przebieg i szczegółowe zasady zagospodarowania korytarzy ekologicznych należy wyznaczać w lokalnych opracowaniach planistycznych w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficzne i inwentaryzacje przyrodnicze, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych.
  - b. Zwiększanie lesistości lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności (docelowa odległość między płatami lasów, zadrzewień lub zakrzaczeń nie powinna przekraczać kilkuset metrów do 1km i nie powinna być przecięta innymi barierami dla zwierząt); nie należy zalesiać cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, bogate zespoły łąkowe, obszary podmokłe oraz osi i ciągów widokowych.
2. Kierunek 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:
  - a. wskazanie w studiach regionalnych szlaków turystycznych, w tym planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego o przebiegu w korytarzach określonych na rysunku Planu nr 2 System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych zgodnie z „Koncepcją sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego” przyjętą Uchwałą nr 5425/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 maja 2018 roku.
3. Kierunek 3.5: Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych- powodzi i suszy:
  - a. uwzględnienie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ustalonych w dokumentach krajowych, wskazanych w pozycjach od K31 do K143 w aneksie nr 1 i na rysunku Planu nr 9 w tym m.in.:
    - i. zabezpieczenie lokalizacji suchych zbiorników przeciwpowodziowych w Kotlinie Kłodzkiej, Kamieniec Ząbkowicki (Kamieniec Ząbkowicki), Nagodzice (Międzylesie), Goszów (Stronie Śląskie), Pawłowice (Kamieniec Ząbkowicki),
    - ii. zabezpieczenie lokalizacji 5 suchych zbiorników retencyjnych w Kotlinie Jeleniogórskiej: Kamienica (Stara Kamienica), Karpniki, Kostrzyca (Mysłakowice), Sędziszów, Stara Białka (Kamienna Góra),

- iii. zabezpieczenie lokalizacji suchych zbiorników przeciwpowodziowych: Świecie (Leśna), Jurków (Leśna), Pawłowice (Ząbkowice Śląskie).
- b. Stosowanie w studiach gmin zasad ochrony środowiska i jego zasobów uwzględniających ograniczanie odpływu wód opadowych i roztopowych (np. doły chłonne, studnie chłonne, zbiorniki retencyjne).
- c. Ustalanie kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów oraz wytycznych umożliwiających:
  - i. lokalizowanie w bezpośrednim sąsiedztwie cieków, w lokalnych obniżeniach, zbiorników małej retencji,
  - ii. stosowanie rozwiązań renaturalizacyjnych koryt cieków i ich brzegów oraz spowalniających spływ wody w cieku (zakola, meandry),
  - iii. utrzymanie w użytkowaniu rolniczym terenów podmokłych,
  - iv. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych,
  - v. ograniczanie i kontrolowanie spływu powierzchniowego (retencja skokowa) poprzez przeznaczanie terenów o spadkach powyżej 15% na zalesianie.
- 4. Kierunek 4.1: Zwiększenie dostępności zewnętrznej w ramach sieci TEN-T:
  - a. uwzględnianie inwestycji wskazanych w aneksie nr 1 na poz. K1-K29, K163, K166, K170-K173, K302-K304, K312, KW2-KW11 i na rysunku Planu nr 9, ustalonych w następujących dokumentach:
    - i. Kontrakt Terytorialny dla Województwa Dolnośląskiego,
    - ii. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
    - iii. Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.),
    - iv. Krajowy Program Kolejowy do 2023 r.,
    - v. Master Plan dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2023 r.,
    - vi. Koncepcja przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność – Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskiej,
    - vii. Program Inwestycji Dworcowych na lata 2016-2023.]¹

Studium przyjmuje następujące kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów oraz użytkowania terenów dla poszczególnych funkcji:

3.1. MU – obszary zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrotwórczym

Obszary istniejącej oraz projektowanej zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowo - usługowej w tym: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna; jednorodzinna; zamieszkania zbiorowego, usługi komercyjne o charakterze centrotwórczym w szczególności: handlu, gastronomii, rozrywki, obsługi

---

[¹] Zmiana Studium

finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe, kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji; usługi publiczne i inne wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się usługi turystyki, sport i rekreację oraz produkcję nie zaliczoną do inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zaleca się dostosowanie charakteru usług do historycznej (istniejącej) zabudowy,
- 2) zaleca się sytuowanie usług w parterach budynków lub piwnicach,
- 3) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru zabudowy istniejącej,
- 4) zaleca się eliminację substandardowej zabudowy gospodarczej i garażowej,
- 5) zakazuje się lokalizacji stacji paliw,
- 6) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 7) w przypadku lokalizacji funkcji zaleca się wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych poza granicami inwestycji,
- 8) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych,
- 9) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki lub terenu w przypadku działek zabudowanych (posiadających powierzchnię zabudowy wyższą niż 80% powierzchni działki lub terenu) nie więcej niż 100% powierzchni działki lub terenu,
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu, w przypadku działek zabudowanych posiadających powierzchnię zabudowy wyższą niż 80% - nie ustala się powierzchni biologicznie czynnej,
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej nie wyżej niż 30 m.

3.2. MN, [MN1]¹ – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Obszary istniejącej oraz projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; usług komercyjnych wbudowanych i wolnostojących; usług sportu i rekreacji wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się produkcję nie zaliczoną do inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

[¹] Zmiana Studium

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 3) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z zastrzeżeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, infrastruktury technicznej i dróg,
- 5) należy uwzględnić lokalizację stanowisk zwierząt i roślin chronionych w tym przebieg cieków wraz z obudową biologiczną, wzdłuż których obowiązuje zakaz zabudowy w odległości 1,5 m do granicy cieku,
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 15 m ,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 25% powierzchni działki lub terenu.

3.3. 2MN – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Obszary istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; usług komercyjnych wbudowanych i wolnostojących; usług sportu i rekreacji wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się produkcję nie zaliczoną do inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) wszystkie przyszłe inwestycje muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 3) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z zastrzeżeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, infrastruktury technicznej i dróg,
- 5) należy uwzględnić lokalizację stanowisk zwierząt i roślin chronionych w tym przebieg cieków wraz z obudową biologiczną, wzdłuż których obowiązuje zakaz zabudowy w odległości 1,5 m do granicy cieku,

- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania nowoprojektowanej zabudowy.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 15 m ,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 25% powierzchni działki lub terenu.

3.4. MW, [MW1]¹ - obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Obszary istniejącej oraz projektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o wysokiej lub niskiej intensywności wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się: usługi komercyjne w tym usługi handlu, gastronomii, rozrywki, sportu i rekreacji, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe, kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, oświaty, sportu i rekreacji i inne.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru zabudowy,
- 2) zaleca się eliminację zabudowy gospodarczej i garażowej o niskim standardzie oraz niskiej jakości architektonicznej,
- 3) należy przeprowadzić rehabilitację zabudowy oraz dążyć do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej na terenach zdewastowanych, poprzez usuwanie lub modernizację zużytych zabudowań gospodarczych (komórek) i garażowych,
- 4) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 5) w przypadku lokalizacji funkcji zaleca się wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych poza granicami inwestycji.
- 6) [dla obszarów MW1 zlokalizowanych w sąsiedztwie obszaru kolejowego należy dążyć do ograniczenia możliwości lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie w sąsiedztwie linii kolejowych ze względu na uciążliwości związane z ruchem pociągów (hałas, drgania). W przypadku lokalizacji budynków chronionych akustycznie w zasięgu uciążliwości należy dla tych obiektów przewidzieć zastosowanie zabezpieczeń gwarantujące dotrzymanie standardów jakości środowiska. Obowiązek stosowania zabezpieczeń spoczywa na inwestorze realizującym taką zabudowę.
- 7) dla obszarów MW1 obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego.] ¹

[¹ Zmiana Studium

[¹ Zmiana Studium

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) powierzchnia zabudowy nie większa niż 70% powierzchni działki lub terenu,
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu,
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej nie wyżej niż 25 m.

3.5. MW/U [MW/U1]¹ - obszary zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej

Obszary istniejącej oraz projektowanej zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej o wysokiej lub niskiej intensywności w tym: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi komercyjne w tym handlu, gastronomii, rozrywki, sportu i rekreacji, obsługi finansowej, obsługi ruchu turystycznego, drobne usługi bytowe, kultury, zdrowia, opieki społecznej, administracji, oświaty i inne wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się sytuowanie usług w osobnych budynkach pod warunkiem dostosowania formy budynku do charakteru zabudowy,
- 2) zaleca się eliminację zabudowy gospodarczej i garażowej o niskim standardzie oraz niskiej jakości architektonicznej,
- 3) należy przeprowadzić rehabilitację zabudowy oraz dążyć do zwiększania powierzchni biologicznie czynnej na terenach zdewastowanych, poprzez usuwanie lub modernizację zużytych zabudowań gospodarczych (komórek) i garażowych,
- 4) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów mieszkaniowo-usługowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 5) w przypadku lokalizacji funkcji zaleca się wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo, dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych poza granicami inwestycji,
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) powierzchnia zabudowy nie większa niż 70% powierzchni działki lub terenu,
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu,
- 3) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej nie wyżej niż 25 m.

3.6. RM, [RM1]¹ - obszary zabudowy zagrodowej

Obszary istniejącej oraz projektowanej zabudowy zagrodowej, wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się istniejącą i projektowaną zabudowę usług komercyjnych oraz produkcję nie zaliczoną do inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko, usługi sportu i rekreacji i zabudowę rekreacji indywidualnej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów zagrodowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 3) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 4) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 5) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych,
- 7) [dla obszarów RM1 obowiązuje zakaz budowy nowych lub rozbudowy istniejących obiektów oraz zakaz zmiany przeznaczenia na cele mieszkaniowe budynków o innej funkcji,
- 8) dla obszarów RM1 obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 11.1. Obszary zagrożenia powodzią,
- 9) w przypadku remontu lub modernizacji istniejącej zabudowy na obszarach RM1 obowiązuje nakaz stosowania odpowiednich technologii i materiałów budowlanych o ograniczonej nasiąkliwości i odpornych na działanie wody z zabezpieczeniem wszelkich obiektów infrastruktury technicznej (sieci, urządzeń i instalacji) przed uszkodzeniami w czasie powodzi.]¹

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 15 m ,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 35% powierzchni działki lub terenu.

3.7. 2RM - obszary zabudowy zagrodowej

Obszary istniejącej zabudowy zagrodowej, wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się istniejącą i projektowaną zabudowę usług komercyjnych oraz produkcję nie zaliczoną do inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko, usługi sportu i rekreacji i zabudowę rekreacji indywidualnej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,

---

[¹] Zmiana Studium

- 2) wszystkie przyszłe inwestycje, muszą uznać priorytet ochrony terenów zagrodowych, uciążliwość obiektów i urządzeń (hałas, emisja spalin itp.) nie może przekraczać dopuszczalnych norm na granicy działki zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 3) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 4) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 5) na terenie objętym ochroną konserwatorską obowiązuje prowadzenie działań inwestycyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 6) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania nowoprojektowanej zabudowy.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 15 m ,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 35% powierzchni działki lub terenu.

3.8. U, [U1]¹ - obszary zabudowy usługowej

Obszary istniejących i projektowanych usług komercyjnych wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami, zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się zabudowę mieszkaniową oraz usługi publiczne.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 3) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 22 m,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 75% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.9. 2U - obszary zabudowy usługowej

Obszary istniejących usług komercyjnych wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami, zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się zabudowę mieszkaniową oraz usługi publiczne.

[¹] Zmiana Studium

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 3) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania nowoprojektowanej zabudowy.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 22 m ,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 75% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.10. UP- obszary usług publicznych

Obszary istniejących i projektowanych usług publicznych na wydzielonych działkach związanych z: administracją, szkolnictwem, oświatą i wychowaniem, porządkiem publicznym, kulturą i sztuką, opieką zdrowotną i ratownictwem medycznym, zaspokajaniem potrzeb religijnych (m.in. świątynie, domy parafialne i klasztorne, kaplice oraz siedziby wspólnot wyznaniowych) i inne wraz z towarzyszącą zabudową mieszkaniową (z zastrzeżeniem, iż zabudowa mieszkaniowa nie może występować samodzielnie) oraz niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami, zielenią.

Na obszarze oznaczonym symbolem UP1 jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się usługi komercyjne.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) dopuszcza się lokalizację usług komercyjnych związanych bezpośrednio lub pośrednio z rodzajem usług publicznych oraz parkingów,
- 3) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 25 m ,
- 2) dopuszcza się dominanty przestrzenne (wysokościowe) o wysokości nie większej niż 30 m,
- 3) powierzchnia zabudowy nie większa niż 75% powierzchni działki lub terenu,
- 4) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.11. US- obszary usług sportu i rekreacji

Obszary istniejących oraz projektowanych usług sportu i rekreacji wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 3) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) maksymalna wysokość zabudowy nie więcej niż 15 m,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 30% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 70% powierzchni działki lub terenu.

3.12. US1- obszary usług sportu i rekreacji (Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owczka Góra”)

Obszary istniejących oraz projektowanych usług sportu i rekreacji oraz usług komercyjnych wbudowanych i wolnostojących w szczególności usług handlu, gastronomii, rozrywki, oświaty, obsługi ruchu turystycznego, kultury, wystawienniczych i inne wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się drobne rzemiosło.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 3) dopuszcza się lokalizację wieży widokowej,
- 4) dopuszcza się skomunikowanie terenów US1 Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owczka Góra” kolejką linową.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy w dostosowaniu do zabudowy sąsiedniej nie wyżej niż 15 m. Nie określa się wysokości dla lokalnych dominant w tym wieży widokowej,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 30% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 70% powierzchni działki lub terenu.

3.13. UC- obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Obszary istniejących i projektowanych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² wraz z niezbędnymi urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami,

zielenią. Za zgodne ze studium uznaje się także lokalizację usług komercyjnych oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) budowa lub rozbudowa istniejących obiektów powinna nawiązywać skalą i gabarytami do lokalnej tradycji budownictwa,
- 2) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 3) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 4) dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 5) dopuszcza się usługi publiczne.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 30 m,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki lub terenu, powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.14. P/U, [P/U1]¹ - obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług)

Obszary istniejącej i projektowanej aktywności gospodarczej - obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz usługi (rzemiosło, handel hurtowy i detaliczny, działalność usługowo- produkcyjna i produkcyjna, działalność związana z wytwórczością i przetwórstwem, gospodarka magazynowa, obsługa komunikacji samochodowej, usługi komercyjne i inne) wraz z urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami, zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się lokale mieszkalne dla właścicieli, wbudowane w budynki o funkcji podstawowej. Nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w innej formie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 2) dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 3) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 4) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 18 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych) dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 70% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

[¹] Zmiana Studium

3.15. 2P/U - obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług)

Obszary istniejącej aktywności gospodarczej - obiekty produkcyjne, składy i magazyny oraz usługi (rzemiosło, handel hurtowy i detaliczny, działalność usługowo - produkcyjna i produkcyjna, działalność związana z wytwórczością i przetwórstwem, gospodarka magazynowa, obsługa komunikacji samochodowej, usługi komercyjne i inne) wraz z urządzeniami towarzyszącymi, infrastrukturą techniczną, drogami, zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się lokale mieszkalne dla właścicieli, wbudowane w budynki o funkcji podstawowej. Nie dopuszcza się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w innej formie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) obowiązuje wydzielenie w obrębie inwestycji miejsc postojowych dla samochodów użytkowników stałych i przebywających okresowo,
- 2) dopuszcza się lokalizację stacji paliw,
- 3) dopuszcza się lokalizację parkingów,
- 4) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania nowoprojektowanej zabudowy.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 18 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych), dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) powierzchnia zabudowy nie większa niż 70% powierzchni działki lub terenu,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.16. PE - obszary powierzchniowej eksploatacji złóż

Obszary eksploatacji powierzchniowej złóż, istniejących i projektowanych terenów i obszarów górniczych wraz z niezbędnymi obiektami, urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią. Po zakończeniu procesu eksploatacyjnego należy zrekultywować teren, zgodnie z przepisem szczególnymi i ustaleniami planu miejscowego.

Na terenach, na których niemożliwe będzie prowadzenie eksploatacji powierzchniowej złóż za zgodne z ustaleniami studium uznaje się przeznaczenie dotychczasowe.

Dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu.

3.17. R, [R1]¹ - obszary rolnicze

Istniejące obszary rolnicze rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z wyłączeniem ogrodów działkowych.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z nowej zabudowy za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg w tym dróg transportu rolnego,
- 2) dopuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania w tym przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i odbudowy istniejących obiektów budowlanych, [z wyłączeniem przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i odbudowy istniejących obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowanych na obszarach R1,
- 3) dla obszarów R1 obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 11.1. Obszary zagrożenia powodzią,]¹
- 4) dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych, w szczególności na gruntach o niskiej przydatności rolniczej, tj. na glebach o niskiej bonitacji, na stokach,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

3.18. R/EE- obszary rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji ogniw fotowoltaicznych

Tereny projektowanych obszarów rolniczych, na których dopuszcza się lokalizację ogniw fotowoltaicznych o mocy powyżej 100kW, zarówno pojedynczych jak i farm fotowoltaicznych

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy - zakaz zabudowy za wyjątkiem ogniw fotowoltaicznych, urządzeń infrastruktury technicznej oraz budynków związanych z obsługą ogniw fotowoltaicznych oraz dróg,
- 2) wysokość zabudowy nie większa niż 6 m,.

Dla obszarów R/EE obowiązują strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu, określone na załączniku graficznym Kierunków (szczegółowe ustalenia dla stref zawarte zostały w rozdziale 18).

3.19. ZL, [ZL1]¹ - lasy

Obszary istniejących lasów rozumianych zgodnie z przepisami ustawy o lasach.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z zabudowy kubaturowej z zastrzeżeniem pkt 2,

---

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

- 2) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących gospodarce leśnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, [z wyłączeniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowanych na obszarach ZL1,
- 3) dla obszarów ZL1 obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 11.1. Obszary zagrożenia powodzią]¹.
- 4) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 12 m

3.20. Z, [Z1]¹ - obszary zieleni nieurządzonej

Istniejące i projektowane obszary zieleni nieurządzonej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) tereny wyłączone z nowej zabudowy za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i dróg,
- 2) opuszcza się zachowanie istniejącego zagospodarowania,
- 3) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych,
- 4) [dla obszarów Z1 obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 11.1. Obszary zagrożenia powodzią,
- 5) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje nakaz zabezpieczenia wszelkich obiektów infrastruktury technicznej (sieci, urządzeń i instalacji) przed uszkodzeniami w czasie powodzi].¹

3.21. ZP, [ZP1]¹- obszary zieleni urządzonej

Istniejące i projektowane obszary zieleni urządzonej oraz zespoły zieleni o charakterze reprezentacyjnym i rekreacyjnym takie jak: parki, zieleńce, skwery.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) nie dopuszcza się zabudowy za wyjątkiem placów zabaw, boisk sportowych, terenowych urządzeń sportowych, altan i toalet publicznych,
- 2) dopuszcza się lokalizację małej architektury,
- 3) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Parametry i wskaźniki urbanistyczne:

- 1) maksymalna wysokość zabudowy nie więcej niż 12 m,
- 2) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 80% powierzchni działki lub terenu,

---

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

- 3) powierzchnia zabudowy nie większa niż 10 % powierzchni działki lub terenu.

3.22. ZD- obszary ogrodów działkowych

Istniejące i projektowane obszary ogrodów działkowych rozumiane zgodnie z przepisami ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych wraz z infrastrukturą techniczną. Dopuszcza się zmianę przeznaczenia pod zieleń urządzoną.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 7 m,
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi rodzinnych ogrodów działkowych.

3.23. ZC- cmentarze

Tereny cmentarzy nowych i istniejących. Dopuszcza się lokalizację obiektów sakralnych, domów pogrzebowych, kolumbariów oraz usług komercyjnych towarzyszących bezpośrednio funkcji podstawowej (pochówkowi zmarłych), infrastrukturę techniczną, drogi oraz zieleń.

W strefie sanitarnej 50 i 150 metrów od cmentarza obowiązują przepisy odrębne w tym w strefie 50 m zakaz lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej, zakładów produkujących żywność, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywnościowe oraz lokalizowania nowych indywidualnych ujęć wody. Strefy nie obowiązują dla zamkniętego cmentarza żydowskiego.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 2) wysokość zabudowy nie większa niż 11 m,
- 3) powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 10% powierzchni działki lub terenu.

3.24. E- obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka

Obszary istniejących i projektowanych obiektów i urządzeń zaopatrzenia w energię elektryczną wraz z niezbędnymi obiektami administracyjnymi i gospodarczymi, urządzeniami towarzyszącymi i urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 10 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.25. W- obszary infrastruktury technicznej- wodociągi

Wyznacza się obszary istniejących i projektowanych urządzeń zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi wraz z niezbędnymi obiektami administracyjnymi i gospodarczymi, urządzeniami towarzyszącymi i urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 10 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.26. K- obszary infrastruktury technicznej- oczyszczalnia ścieków

Wyznacza się obszary istniejących i projektowanych urządzeń kanalizacyjnych wraz z niezbędnymi obiektami administracyjnymi i gospodarczymi, urządzeniami towarzyszącymi i urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie wyżej niż 10 m , za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi,
- 3) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązuje zakaz lokalizowania nowoprojektowanej zabudowy.

3.27. C- obszar infrastruktury technicznej- ciepłownictwo

Obszary istniejących i projektowanych obiektów i urządzeń ciepłowniczych wraz z niezbędnymi obiektami administracyjnymi i gospodarczymi, urządzeniami towarzyszącymi i urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się usługi komercyjne.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 25 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.

3.28. KD- obszary komunikacji drogowej

Projektowane obszary komunikacji drogowej obejmujące w szczególności węzły drogowe wraz z urządzeniami towarzyszącymi i urządzeniami infrastruktury technicznej, drogami i zielenią.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy: wysokość zabudowy nie wyżej niż 15 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,

3.29. KK, [KK1]¹ - obszar komunikacji kolejowej

Istniejące obszary komunikacji kolejowej, na których zlokalizowano obiekty i urządzenia związane z obsługą ruchu kolejowego takie jak: dworce i przystanki kolejowe, torowiska, bocznice kolejowe, drogi i obiekty inżynierskie.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 15 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych), dla których nie określa się maksymalnej wysokości,
- 2) [dla obszarów KK1 wysokość zabudowy nie większa niż 50 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych (technologicznych), dla których nie określa się maksymalnej wysokości,]¹
- 3) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu,
3a) [dla obszarów KK1 dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu, zieleń izolacyjną należy lokalizować poza obszarem kolejowym,]¹
- 4) dopuszcza się budowę obiektów radiokomunikacyjnych (wieże strunobetonowe),
- 5) [w granicach obszaru komunikacji kolejowej obowiązują przepisy odrębne z zakresu transportu kolejowego,
- 6) dla obszarów KK1 zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, w szczególności art. 390 ustawy Prawo Wodne.]¹

3.30. WS, [WS1]¹ - wody powierzchniowe śródlądowe

Obszary istniejących i projektowanych wód powierzchniowych śródlądowych rozumianych zgodnie z przepisami Prawa wodnego wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej i drogami.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) dopuszcza się lokalizację urządzeń hydrotechnicznych, melioracyjnych, zgodnie z przepisami Prawa wodnego,
- 2) ustala się dla terenów przylegających do wód prowadzonych otwartymi korytami konieczność zachowania po obu stronach brzegów stref o szerokości min 1,5 m umożliwiających przeprowadzenie prac konserwacyjnych i przebudowy.

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

[¹] Zmiana Studium

3.31. GP- Droga klasy głównej ruchu przyspieszonego

Istniejąca (w budowie) droga publiczna klasy głównej ruchu przyspieszonego.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi.

3.32. GP2- Droga klasy głównej ruchu przyspieszonego - obwodnica

W ramach realizacji projektu europejskiego ED- CIII "Via Regia" ustalono przebieg tej trasy na odcinku Wrocław – Kłodzko - Lanskronek (długość ok. 160 km). Obecnie droga jest realizowana. Droga jednocześnie będzie pełnić funkcję obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46. Obwodnica połączy drogi krajowe nr 8 i nr 33 z drogą krajową 46 na kierunku północ- południe. Obejście południowo-zachodnie miasta stanowi kontynuację trasy drogi krajowej nr 8 (ul. Piłsudskiego) od skrzyżowania z ul. Dusznicką na południe do włączenia z istniejącą trasą drogi nr 33 w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową nr 3261 do Marcinowa. W granicach miasta Kłodzka znajduje się obwodnica w ciągu drogi krajowej nr 33.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) szerokość w liniach rozgraniczających min. 50 m, linia zabudowy min. 20 m od linii rozgraniczającej drogi,
- 3) dopuszcza się dotychczasowe użytkowanie terenów do czasu realizacji inwestycji z zakazem zabudowy i lokalizacji infrastruktury technicznej,
- 4) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu,
- 5) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi.

3.33. G - Droga klasy głównej

Istniejące i projektowane drogi klasy głównej.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi.

3.34. G2- Droga klasy głównej – łącznik drogi krajowej

W ramach realizacji projektu europejskiego ED - CIII "Via Regia" ustalono przebieg tej trasy na odcinku Wrocław - Kłodzko- Lanskronek (długość ok. 160 km). Obecnie droga jest realizowana. Droga

jednocześnie będzie pełnić funkcję obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46. Obwodnica łączy drogi krajowe nr 8 i nr 33 z drogą krajową 46 na kierunku północ - południe. Obejście południowo-zachodnie miasta stanowi kontynuację trasy drogi krajowej nr 8 (ul. Piłsudskiego) od skrzyżowania z ul. Dusznicką na południe do włączenia z istniejącą trasą drogi nr 33 w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową nr 3261 do Marcinowa. W granicach miasta Kłodzka znajduje się fragment łącznika drogi krajowej 46 z drogą krajową nr 43.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi,
- 2) dopuszcza się wyznaczenie pasa zieleni izolacyjnej, który minimalizowałby negatywne oddziaływanie wzdłuż granic terenu,
- 3) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi.

3.35. Z, [Z1]¹ - Droga klasy zbiorczej

Istniejące i projektowane drogi klasy zbiorczej.

Zasady zagospodarowania terenu:

- 1) parametry techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korektę przebiegu wyznaczonych na rysunku "kierunków" zagospodarowania przestrzennego dróg zgodnie z warunkami technicznymi.

3.36. Składowisko odpadów (zamknięte)

Obszar istniejącego zamkniętego składowiska odpadów. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane przy ul. Sierpowej w Kłodzku zostało zamknięte zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z 37/2012 z dnia 26 września 2012 r.

Obszar składowiska wskazany do rekultywacji został zaznaczony na rysunku „Kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

3.37. [EW1 - Infrastruktura techniczna: elektrownia wodna OZE o mocy do 500 kW

Obszar projektowanej elektrowni wodnej OZE o mocy do 500 kW, obejmujący teren wód publicznych płynących wraz z terenami sąsiednimi o powierzchni niezbędnej do realizacji przedsięwzięcia.

Zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy:

- 1) wysokość zabudowy nie większa niż 10 m, za wyjątkiem obiektów i urządzeń, których wysokość wynika z wymagań technicznych i technologicznych, dla których nie określa się maksymalnej wysokości,

---

[¹] Zmiana Studium

- 2) dla obszarów EW1 obowiązują ustalenia zawarte w rozdziale 11.1. Obszary zagrożenia powodzią,
- 3) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne, w szczególności art. 390 ustawy Prawo Wodne,
- 4) pozostałe zagospodarowanie zgodnie z przepisami odrębnymi i normami branżowymi.]¹

[¹ Zmiana Studium

OGÓLNE ZASADY DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. Dokładny przebieg granic obszarów określonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO winien zostać ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych opracowań szczegółowych (dopuszcza się korektę tych granic do granic własności lub maksymalnie o 20 m w terenie).
2. Określone na rysunku STUDIUM – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO oraz w tekście studium przeznaczenia terenów oznaczają funkcje dominujące, a nie wyłączne. Ich zakres może zostać uzupełniony, wzbogacony innymi funkcjami, które nie mogą być przeciwstawne, sprzeczne z funkcją dominującą i nie mogą pogarszać warunków użytkowania.
3. Przebieg dróg oznaczonych na rysunku STUDIUM – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO należy traktować, jako obowiązujący w zakresie klas technicznych, dopuszcza się korekty przebiegu wynikające z warunków technicznych.
4. Podane klasy techniczne dróg i ulic należy traktować, jako docelowe, dopuszcza się uwzględnienie istniejącego zainwestowania, jako powodu nie zachowania parametrów na całym ciągu drogi.
5. Za zgodne z ustaleniami Studium uważa się ponadto:
  - zalesienie terenów rolnych nie wskazanych w Studium do zalesienia,
  - wprowadzenie zieleni przydrożnej i śródpolnej na terenach rolnych,
  - wprowadzenie zieleni w każdym terenie,
  - realizację urządzeń służących zapobieganiu klęsce powodzi i urządzeń melioracyjnych, prowadzących do nawodnienia lub odwodnienia gruntów rolnych i odprowadzania wód deszczowych z terenów zainwestowania,
  - realizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej w każdym terenie pod warunkiem braku kolizji z istniejącym lub projektowanym zagospodarowaniem oraz przepisami odrębnymi,
  - istniejące zagospodarowanie w tym zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu i dotychczasowe przeznaczenie,
  - zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu oraz przeznaczenie wynikające z obowiązującego mpzp,
  - wprowadzenie dróg publicznych i wewnętrznych nieujętych na rysunku studium,
  - zachowanie istniejącej klasy drogi.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

4.1. Podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego

Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska oraz ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w politykach, planach, strategiach lub programach dotyczących gospodarki przestrzennej należy uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z powyższą zasadą zakłada się, że rozwój społeczno-gospodarczy gminy odbywać się będzie z poszanowaniem zasobów środowiska. Oznacza to, że na każdym etapie rozwoju miasta Kłodzka równoważone będą potrzeby gospodarcze, społeczne i ekologiczne, a podejmowane działania będą umożliwiały zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej, w szczególności:

- racjonalne kształtowanie środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom,
- przywracanie elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- zachowanie różnorodności biologicznej.

Ze względu na istniejące uwarunkowania oraz biorąc pod uwagę powyższe zasady, Studium określa następujące podstawowe kierunki polityki przestrzennej prowadzące do zachowania, ochrony i rozwoju środowiska przyrodniczego gminy:

- sprawny monitoring zanieczyszczeń wraz z wyposażeniem gminy w proekologiczne media,
- ograniczenie emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,
- wykorzystanie przy zaopatrywaniu w ciepło budynków proekologicznych źródeł tj.: gaz, energia elektryczna, olej opałowy oraz odnawialne źródła energii,
- nowoczesny system gospodarki odpadami,
- przeciwdziałanie niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska, wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej, priorytetowa realizacja kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,
- optymalne zabezpieczenie terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- nie dopuszczenie na terenie miasta zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

4.2. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych

4.2.1. Ochrona gatunkowa- siedlisko przyrodnicze

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się siedlisko przyrodnicze o kodzie 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

4.2.2. Pomniki przyrody

Dla pomników przyrody zlokalizowanych w granicach miasta Kłodzka obowiązują ustalenia szczegółowe (zakazy, nakazy) zawarte w ustawie o ochronie przyrody.

Ochroną na podstawie Rozporządzenia nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 221 z dnia 19 sierpnia 2008 r. poz. 2494) objęto trzy pomniki przyrody, w skład których wchodzi Tulipanowiec amerykański (*Liliodendron tulipifera*), Jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) oraz Cis pospolity (*Taxus baccata*).

4.2.3. Lasy ochronne

Lasy podlegają ochronie, polegającej na trwałym utrzymaniu lasu oraz konieczności zapewnienia przez właścicieli lasów ciągłości ich użytkowania szczególnie poprzez zachowanie w lasach roślinności leśnej. Szczegółowe zasady ochrony w tym zakresie określają aktualne przepisy.

4.2.4. Stanowiska roślin i zwierząt chronionych

Istniejące uwarunkowania wynikające ze środowiska przyrodniczego zostały szczegółowo omówione w części Uwarunkowania.

Stanowiska roślin i zwierząt chronionych oznaczone zostały na rysunku studium, zgodnie z opracowaniem „Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego - miasto Kłodzko”, Wrocław 2002 r. Szczegółowe zasady ochrony w tym zakresie określają aktualne przepisy.

4.2.5. Wody podziemne

Część miasta leży w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 340 – Dolina Kopalna rzeki Nysa Kłodzka, na terenie którego obowiązuje zasady ochrony określone w przepisach odrębnych.

4.2.6. Udokumentowane złoża kopalin

W myśl przepisów odrębnych złoża kopalin podlegają ochronie, której wyrazem jest m.in. zabezpieczenie warunków do ich eksploatacji (obecnie lub w przyszłości). Obowiązuje wyłączenie spod zabudowy udokumentowanych złóż kopalin (z zastrzeżeniem istniejącej zabudowy oraz zabudowy ustalonej na podstawie wcześniej obowiązujących dokumentów planistycznych) oraz zaleca się nie wprowadzanie na omawianych terenach infrastruktury technicznej. Za zgodne ze studium na terenach w granicach udokumentowanego złoża uznaje się podjęcie eksploatacji.

4.3. Obszary powiązań systemu ekologicznego

W sąsiedztwie cieków wodnych obowiązuje nakaz szczególnego zabezpieczenia wód powierzchniowych przed zagrożeniami i nakaz ochrony obudowy biologicznej cieku. Zaleca się zaniechanie intensywnego użytkowania gospodarczego i wprowadzenie wzbogacenia ekologicznego.

Obowiązuje zakaz realizacji inwestycji lub prowadzenia czynności, których skutkiem mogłoby być uszczuplenie wartości tego ekosystemu, jego części bądź osłabienie roli, jaką odgrywa, zakaz zwiększania intensywnego użytkowania gospodarczego nakaz utrzymanie walorów ekologicznych

i zalecenie wprowadzenia wzbogacenia ekologicznego. Na rysunku Kierunków wyznaczono postulowane pasy zieleni, które wzbogaciłyby system ekologiczny oraz zapewniły jego ciągłość na terenie Kłodzka.

4.4. Urządzenia pomiarowe Państwowej Służby Hydrogeologiczno- Meteorologicznej

Ustanowienie stref ochronnych dla urządzeń pomiarowych zlokalizowanych na terenie Stacji Hydrologiczno - Meteorologicznej w Kłodzku jest niezbędne w celu zapewnienia homogeniczności i reprezentatywności dokonywanych pomiarów i obserwacji meteorologicznych. Lokalizację urządzeń pomiarowych Państwowej Służby Hydrologiczno - Meteorologicznej uwzględniono na rysunkach Studium. Dla urządzeń pomiarowych wyznacza się następujące strefy:

- strefa I - zasięg o promieniu 30 m od ogródka meteorologicznego, w której zabrania się wznoszenia wszelkich obiektów budowlanych, sadzenia drzew i krzewów oraz sztucznego zraszania upraw,
- strefa II - zasięg o promieniu 30 - 100 m od ogródka meteorologicznego, w której zabrania się wznoszenia zabudowy zwartej wyższej od piętrowej, sadzenia drzew i krzewów, a wysokość znoszonych przeszkód nie może być większa niż 10-krotna odległości od klatki meteorologicznej,
- strefa III - zasięg o promieniu 100 - 500 m, w której zabrania się wznoszenia zwartej zabudowy piętrowej oraz sadzenia drzew w zwartych zespołach.

Strefa I i II została już ustanowiona prawomocną Decyzją Starosty Kłodzkiego z dnia 17.06.2014 r.

4.5. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów

W ramach ochrony środowiska, krajobrazu i krajobrazu kulturowego oraz zapobiegania jego przekształceniom należy dążyć do:

- 1) zachowania zrównoważonego rozwoju,
- 2) ochrony areалу gleb o wysokiej bonitacji (klasa I-III, IV) oraz obszarów leśnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania,
- 3) racjonalnego kształtowania środowiska i gospodarowanie jego zasobami,
- 4) przeciwdziałania zanieczyszczeniom,
- 5) przywracania elementów przyrodniczych do stanu właściwego,
- 6) zachowania różnorodności biologicznej,
- 7) ograniczenia emisji substancji szkodliwych dla środowiska, stosowanie najlepszych dostępnych technologii i urządzeń, minimalizacja istniejących uciążliwości związanych głównie z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, emisją niską i komunikacją drogową,
- 8) przeciwdziałania niewłaściwemu korzystaniu ze środowiska w tym wdrożenie programu segregacji i utylizacji odpadów, usuwanie dzikich wysypisk odpadów,
- 9) poprawy stanu infrastruktury technicznej w tym szczególnie drogowej,
- 10) poprawy realizacji kompleksowych systemów oczyszczania ścieków,

- 11) optymalnego zabezpieczenia terenów, ludności i infrastruktury technicznej przed skutkami powodzi,
- 12) prowadzenia stałego monitoringu środowiskowego,
- 13) prowadzenia produkcji rolniczej opartej na tzw. "dobrych praktykach gospodarowania", przeciwdziałanie degradacji i erozji gleb, prowadzenia edukacji ekologicznej, propagowania działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- 14) zachowania właściwej ochrony wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych,
- 15) ochrony terenów na których występują chronione gatunki flory, fauny i grzybów, ochrony przed zainwestowaniem wymagają obszary występowania chronionych roślin i siedlisk przyrodniczych, terytoria i miejsca lęgowe chronionej ornitofauny oraz obszary wchodzące w skład systemu ekologicznego,
- 16) ochrony pomników przyrody, wskazuje się na konieczność respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej,
- 17) zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi i wolnymi od zabudowy zwłaszcza poprzez zachowanie istniejących lasów, parków i skwerów oraz zaplanowanie na przyszłych osiedlach terenów zielonych,
- 18) działań które przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz uniknięcia ich zanieczyszczenia,
- 19) respektowania zasad zagospodarowania na obszarach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej,
- 20) nie dopuszczenie na terenie miasta zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych. Przede wszystkim są one objęte ochroną konserwatorską, wynikającą z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W odniesieniu do obiektów ujętych w rejestrze zabytków zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich przy realizacji robót budowlanych oraz innych zmianach zagospodarowania i użytkowania obiektów. Wszelkie działania przy zabytku mogą odbywać się za pozwoleniem właściwego konserwatora zabytków.

Wykaz obiektów zabytkowych, znajdujących się w granicach administracyjnych Kłodzka, sporządzony został na podstawie danych uzyskanych od WUOZ Wrocław (listopad 2017 r.) i znajduje się w części Uwarunkowania.

5.1. Wytoczne konserwatorskie

Miasto Kłodzko posiada opracowane przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu, studium wartości kulturowych dla pięciu części miasta: Starego Miasta wraz z Twierdzą Główną i Przedmieściem Południowym, Owczej Góry i Przedmieścia Wschodniego, Mariańskiej Górki i Przedmieścia Wschodniego, Dworca Głównego i północnej i zachodniej części miasta

oraz południowej części miasta, w ramach których wyznacza się poszczególne strefy konserwatorskie, dla których przypisane są odrębne wytyczne konserwatorskie opisane poniżej.

Ponadto Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu opracował również Katalog Zabytków dla Wyspy Piasek w Kłodzku, który swoim zasięgiem obejmuje głównie ośrodek historyczny miasta Kłodzko z niekompletnie zachowanymi miejskimi murami obronnymi wraz ze średniowiecznym mostem wpisany do rejestru zabytków decyzją nr KL-V-1/10/57 z dnia 25 listopada 1956 r. pod numerem 370. Zasięg historycznego ośrodka miasta wpisanego do rejestru zabytków uwidoczony został na rysunku studium. Obszary wpisane do rejestru zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim są one objęte ochroną konserwatorską, wynikającą z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

5.1.1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta Kłodzka wyróżnia się następujące obszary wchodzące w skład strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej:

- obszar Starego Miasta oraz Twierdzy Głównej w granicach dwóch odrębnych a zarazem powiązanych ze sobą systemów obronnych: fortyfikacji miejskich i twierdzy,
- założenie kalwaryjne usytuowane na Mariańskiej Górze, składające się z kaplicy p.w. Matki Boskiej Pocieszenia Strapionych, pustelni oraz Drogi Krzyżowej,
- strefa obejmująca swoim zasięgiem Owczą Górę oraz przedmieście południowe, której granicę od północy, wschodu i południa wyznacza przebieg umocnień ziemnych twierdzy, od zachodu ul. Korfantego i Podgrodzie,
- cmentarz żydowski przy ul. Bohaterów Getta,
- zespół młyna przy młynówce rzeki Bystrzycy Dusznickiej oraz kaplica mauzoleum księcia Jana Ziębickiego,
- zespół budynków szpitalnych przy ul. Szpitalnej 1, 3 wraz z dawną kaplicą szpitalną- obecnym kościołem parafialnym p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP,

W strefie „A” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic i miedzuchów, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg: linii zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne istniejące elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, historyczną zabudowę i zieleń),
- b) w przypadku zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru oraz wpisanych do gminnej ewidencji należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewitalizacyjnym,
- c) dla dawnych zespołów ruralistycznych leżących obecnie w granicach administracyjnych Kłodzka, w zakresie kolorystyki należy uwzględniać walory estetyczne otoczenia a także rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej.

Dla zespołów kościelnych, niezależnie od powyższych uwarunkowań, jako nadrzędne obowiązują

ustalenia:

- a) obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- b) należy zachować i konserwować zachowany zabytkowy układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu,
- c) nowe inwestycje dopuszczalne wyłącznie, jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia.

Na terenie cmentarzy obowiązują następujące warunki konserwatorskie:

- a) jeżeli są one nadal użytkowane, należy zachować ich dotychczasową funkcję,
- b) cmentarze nieużytkowane należy zachować jako tereny zielone,
- c) należy utrzymać i konserwować zachowane elementy historycznego układu przestrzennego oraz poszczególne elementy tego układu, w tym historyczne ogrodzenie, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń,
- d) nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie stworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób ,
- e) należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza poprzez ogrodzenie go w sposób trwały (funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny, np. mur, estetyczne ogrodzenie metalowe, jak i naturalne, np. żywopłot).

Strefa „A”, obejmująca założenia kościelne wraz z cmentarzami oraz obszary ruralistyczne równoznaczna jest ze ścisłą strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych. Dla planowanej zabudowy uzupełniającej obowiązuje wymóg przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologiczno-architektonicznych. Ratownicze badania archeologiczne mogą określić pierwotne linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie w projektowanych elewacjach budynków. Należy liczyć się także z koniecznością zachowania w nowej zabudowie czy zagospodarowaniu terenu wartościowych relikwów historycznej zabudowy (piwnic, murów) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp. Nakazuje się odtworzenie historycznej zabudowy uzupełniającej (plombowej) zgodnie z przekazami ikonograficznymi oraz wynikami badań archeologiczno-architektonicznych.

5.1.2. Strefa „B” ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta Kłodzka wyróżnia się następujące obszary wchodzące w skład strefy „B” ochrony konserwatorskiej:

- obszar osiedla wzniesionego w latach 1924-38 wzdłuż ul. Sienkiewicza i al. Walecznych, ograniczony od wschodu i zachodu terenami zielonymi obecnie zagospodarowanymi jako ogródki działkowe oraz ul. Reja i Kołłątaja,
- podnóże Mariańskiej Górki dla dawnego zajazdu usytuowanego przy ul. Mariańskiej 2,

- obszar obecnego przedmieścia wschodniego łączącego dawne Przedmieście Angel i Przedmieście Wojciechowickie,
- część dawnego przedmieścia południowego stanowiąca kontynuację i dopełnienie strefy B wytyczonej dla terenu przedmieścia w części dotyczącej Owczej Góry,
- teren dawnego cmentarza katolickiego przy ul. Kościuszki, obecnie Park Młodzieży pod pergolą,
- teren wsi Zagórze, stanowiący obecnie część dzielnicy Zagórze;
- obszar przedmieścia południowego oraz plant,
- obszar dawnego przedmieścia kłodzkiego Ustronie (*Halbendorf*), rozciągającego się wzdłuż ul. Półwiejskiej wraz z zespołem zabudowań dawnej rzeźni miejskiej,
- dawny cmentarz szpitalny przy ul. Szpitalnej- obecny cmentarz parafialny parafii p. w. Niepokalanego Poczęcie NMP,
- dawny cmentarz katolicki- obecna część cmentarza komunalnego, u zbiegu ulic Korytowskiej i Dusznickiej,
- dawny cmentarz garnizonowy i ewangelicki przy ul. Noworudzkiej- obecny Park Św. Wojciecha.,
- zespół folwarczny przy ul. Półwiejskiej 3 (w granicach historycznych), gdzie ochronie podlega układ przestrzenny zespołu oraz wszystkie elementy założenia: dom właściciela folwarku ze stajnią i domem wycużnym, obora, stodoła, budynek inwentarsko-gospodarczy oraz brama wjazdowa.

W strefie „B” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- a) zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: dawnych wnętrz ruralistycznych, zabudowy, zieleni, zespołów zabudowy,
- b) obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
- c) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne,
- d) należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenia lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,
- e) przy inwestycjach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymagane jest uwzględnienie warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, po rozbudowie budynek winien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią (w przypadku obiektów objętych wojewódzką i gminną ewidencją zabytków obowiązują odrębne uwarunkowania),
- f) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy

i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy poszczególnych miejscowości,

- g) zakazuje się wprowadzania przegrodzeń dzielących optycznie historyczne zespoły,
- h) nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
- i) ustala się dachy symetryczne: dwuspadowe, naczółkowe, o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 38°; dopuszcza się wzbogacenie formy dachu poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn,
- j) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorach ceglastym, matowym) natomiast w obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu.

5.1.3. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego

W granicach administracyjnych Kłodzka strefą ochrony krajobrazu „K” kulturowego objęte są historyczne obszary oraz związane z nimi tereny krajobrazu przyrodniczego lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka, w skład których wchodzi:

- dwa osiedla urzędników i robotników wzniesione przy ul. Walecznych w latach 1937-1939, a także zespół koszar z budynkami mieszkalnymi dla podoficerów,
- obszar osiedla mieszkaniowego wzniesionego w latach 1928-36 przy ul. Wolności, Partyzantów, Jana Pawła i Hołdu Pruskiego,
- obszar osiedla mieszkaniowego powstałego w latach 20 i 30. XX wieku przy ul. Wyspiańskiego, Orkana, Przerwy Tetmajera, Ptasiej, Jaskółczej, Jasnej i Myśliwskiej,
- obszar osiedla wzniesionego w latach 1936- 1939 przez towarzystwo *Schlesische Heimstätte* wyznaczony przez granice działek siedliskowych zabudowy usytuowanej wzdłuż ulic Św. Wojciecha, J. Kromera, J. Długosza i Słonecznej,
- obszar Szpitalnej Górki stanowiący naturalne wzniesienie terenu.

Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego, przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania:

W strefie „K” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego i kompozycję zieleni,
- b) nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej,
- c) wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne.

5.1.4. Obiekty w ewidencji zabytków

Wykaz obiektów ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podany jest w części Uwarunkowania. Wykaz ten podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

Należy uwzględnić ochronę obiektów budowlanych ujętych w ewidencji zabytków, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- a) zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane, utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
- b) zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,
- c) w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
- d) stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
- e) należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym lub inne właściwe dla danego obiektu),
- f) elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów.

5.1.5. Stanowiska archeologiczne

Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podany jest w części Uwarunkowania i podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom. W obrębie stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie objętym opracowaniem, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dodatkowo obszar stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesień.

5.1.6. Strefa „OW” ochrony zabytków archeologicznych

Na całym terenie objętym sporządzeniem studium, z uwagi na domniemanie zawartości relikwów archeologicznych (w sąsiedztwie nagromadzenia udokumentowanych stanowisk archeologicznych, a także w obszarze miejscowości o metryce średniowiecznej), wprowadza się strefę ochrony zabytków archeologicznych. Na obszarze tym dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.1.7. Strefa „W” ochrony archeologicznej

Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wskazano strefę „W” ścisłej ochrony zabytków archeologicznych, wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla tego typu obiektów w strefie wprowadza się priorytet wymogów

konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu – dopuszcza się jedynie prowadzenie badań naukowych, prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem.

5.1.8. Forteczny Park Kulturowy - Twierdza Kłodzko

Przedmiotem ochrony Fortecznego Parku - Kulturowego - Twierdza Kłodzko jest materialne i kulturowe dziedzictwo oraz krajobraz kulturowy. Szczegółowe zalecenia, zakazy i dopuszczenia dla poszczególnych obiektów znajdujących się na terenie parku kulturowego określa „Plan ochrony parku kulturowego dla Fortecznego Parku Kulturowego – Twierdza Kłodzko w Kłodzku”.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

6.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

System komunikacji, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, powinien współtworzyć przestrzeń ze swoim otoczeniem, poprzez korzystanie z istniejących dróg oraz budowę nowych ciągów komunikacyjnych, które będą umożliwiały równoprawne korzystanie z dróg użytkowników samochodów, transportu zbiorowego, ruchu towarowego i pieszego.

Konieczne wydaje się planowanie ścieżek rowerowych oraz wyznaczanie i tworzenie nowych miejsc do parkowania.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego możliwe jest wyznaczenie dodatkowych dróg niewskazanych na rysunku Studium – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

6.1.1. Podstawowy układ drogowy

Podstawowy układ drogowy gminy stanowić będą:

- 1) droga krajowa nr 8 (międzynarodowa trasa E67 Czechy- Litwa),
- 2) droga krajowa nr 33 będąca łącznikiem drogi krajowej nr 8 z drogą krajową nr 46,
- 3) droga krajowa nr 46 (Kłodzko - Częstochowa przez Opole),
- 4) droga wojewódzka 381 Kłodzko- Nowa Ruda –Wałbrzych.

Inwestycja polegająca na budowie obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej nr 46 spowoduje zmianę układu dróg krajowych. Docelowo odcinek obecnej drogi krajowej nr 33 od DK 8 do planowanego łącznika, tj. ul. Warty, Podgrodzie, Korfantego, Witosa, Łużycka i części ul. Wyspiańskiego zostanie pozbawiona kategorii drogi krajowej. Ponadto istniejący odcinek drogi krajowej nr 46 tj. część ul. Mickiewicza (od DK 33 do planowanego odcinka drogi) zostanie zastąpiony przez nowo wybudowany odcinek drogi (od obecnej DK 6 do obecnej DK 33- tzw. łącznik) oraz odcinek DK 33 na terenie gminy Kłodzko (od projektowanego ronda do połączenia obecnej i nowej drogi DK 33) – zostanie pozbawiony na mocy ustawy o drogach publicznych, kategorii drogi krajowej i zostanie zaliczony do kategorii dróg wojewódzkich. Z informacji uzyskanych w Dolnośląskiej Służbie Dróg i Kolei we Wrocławiu wynika, że zarządca dróg

wojewódzkich nie zamierza ww. odcinków wprowadzić do swojej sieci. Zostaną wobec tego przekazane Zarządowi Dróg Powiatowych w Kłodzku lub Miastu Kłodzko jako zarządcy dróg gminnych.

Układ drogowy zarówno w skali lokalnej jak i regionalnej wymaga modernizacji i uzupełnienia o nowe drogi, w tym celu w studium wskazuje się zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego:

- budowę obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowa 46,
- modernizację linii CE59 na odcinkach Wrocław - Zielona Góra- Szczecin, Kędzierzyn Koźle - Chałupki oraz Wrocław Międzylesie.

Infrastruktura około drogowa – stacje paliw, obiekty obsługi technicznej itp. powinny być lokalizowane przy podstawowym układzie drogowym. Geometria skrzyżowania dróg powinna być dostosowana do prognozowanego ruchu, o ile pozwalają na to warunki terenowe. Projektowana infrastruktura drogowa powinna uwzględniać wymagania techniczno – obronne wynikające z potrzeb obronności państwa.

W Programie Budowy Dróg Krajowych i Autostrad ujęto zadanie „Przebudowa drogi krajowej nr 8 odc. Wrocław (Magnice) – Kłodzko”. Aktualnie trwają prace studialne nad opracowaniem koncepcji przebiegu drogi. W chwili obecnej wskazano 5 różnych wariantowych przebiegów przyszłej drogi krajowej nr 8. Na czas sporządzenia studium nie ma możliwości wskazania ostatecznego przebiegu drogi, studium zapewnia jednak możliwości realizacji drogi w przyszłości.

6.1.2. Uzupełniający układ drogowy

Uzupełniający układ komunikacyjny stanowią drogi lokalne i dojazdowe oraz drogi wewnętrzne, których przebiegi nie zostały zdefiniowane na rysunku Studium - Kierunki. Elementy układu uzupełniającego nie powinny umożliwiać przejazdów tranzytowych z pominięciem sieci podstawowej. Gruntowe nawierzchnie dróg należy, co najmniej utwardzić dla zapewnienia przejezdności przez cały rok. Ponadto dla dróg wewnętrznych zaleca się stosowanie parametrów jak dla dróg publicznych klasy technicznej D (dojazdowej).

6.1.3. Parkowanie i miejsca postojowe

Stanowiska postojowe dla samochodów powinny być lokalizowane i urządzone w sposób nieuciążliwy na działce obiektu generującego potrzeby parkowania pojazdów lub na terenie inwestycji, zgodnie z podanymi w poniższej tabeli wymaganiami:

Tabela 1 Minimalna liczba miejsc postojowych w zależności od funkcji obiektu

FUNKCJA OBIEKTU	JEDNOSTKA ODNIESIENIA	MIEJSCA DO PARKOWANIA
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	1 dom / mieszkanie	Nie mniej niż 2
zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	1 mieszkanie	Nie mniej niż 1,5
biura i urzędy	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 1,5
obiekty handlowe	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
gastronomia	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 2
szpitale	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3
hotele, pensjonaty	200 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1
cmentarz	1000 m ² powierzchni cmentarza	Nie mniej niż 2
szkoły, przedszkola	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 4
zakłady produkcyjne, składy, magazyny	10 zatrudnionych	Nie mniej niż 3
teren usług sportu i rekreacji	1000 m ² powierzchni terenu	Nie mniej niż 1
obiekty kultury	100 m ² pow. obiektów	Nie mniej niż 1

Powyższe ustalenia nie dotyczą istniejącej zabudowy.

Zaleca się trwałe oddzielenie powierzchni przeznaczonych dla pojazdów od pieszych.

Parkowanie związane z ruchem turystycznym i rekreacyjnym powinno spełniać następujące warunki:

- 1) lokalizacja parkingu powiązana z terenami usług i handlu, a także sportu i rekreacji, tras rowerowych, szlaków pieszych, powierzchnia parkingu- zalecana powierzchnia parkingu na co najmniej 10 stanowisk,
- 2) wyposażenie parkingu: miejsca piknikowe (stoły, ławy), docelowo w sanitariaty,
- 3) wydzielenie w ramach parkingu miejsc dla obsługi turystów tj. małej gastronomii, drobnego handlu, pamiątkarstwa, wypożyczalni sprzętu sportowego np. rowerów.

Liczba miejsc postojowych przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową nie może być mniejsza niż ustalona w przepisach odrębnych.

6.1.4. Ruch pieszy i rowerowy

Zaleca się utrzymanie istniejących oraz realizację nowych chodników, tras rowerowych i ciągów pieszo- rowerowych. Zaleca się wyraźne oznakowanie tras na terenie oraz modernizację istniejących dróg na odcinkach przeznaczonych dla ruchu rowerowego. Proponuje się w atrakcyjnych miejscach urządzenie miejsc postojowych (ławki, pola biwakowe, miejsca na ogniska). Ruch rowerowy może odbywać się także po trasach dróg powiatowych, wojewódzkich. W każdym z tych przypadków zaleca się wydzielenie osobnego pasa dla rowerzystów. Szczegółowy przebieg tras rowerowych należy zweryfikować i ostatecznie określić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6.1.5. Komunikacja kolejowa

Zasadnym wydaje się konieczność modernizacji istniejącej linii kolejowej nr 276, czynnej częściowo dwutorowej znaczenia państwowego o długości ok. 136 km, na całej jej długości, łączącej Wrocław

Główny z Międzyzlesiem, gdzie znajduje się ostatnia stacja po polskiej stronie, z Międzyzlesia tor prowadzi na południe do punktu granicznego i stacji Lichkov, gdzie linia kolejowa nr 276 łączy się z czeską linią kolejową nr 024 oraz pozostałych linii przebiegających przez miasto: nr 286 relacji Kłodzko Główne- Wałbrzych Główny oraz nr 309 relacji Kłodzko Nowe- Kudowa Zdrój. Zgodnie z Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, na rysunku Studium Kierunki zaznaczono tereny obejmujące wymienione linie kolejowe. Lokalizacja przyszłych inwestycji w sąsiedztwie terenów PKP musi zapewnić sprawny i bezpieczny ruch pociągów na linii oraz w momencie jej modernizacji. Sposoby zagospodarowania terenów w zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych określają przepisy odrębne.

[Dla obszarów objętych zmianą studium jako tereny zamknięte oznaczono tereny wymienione w Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe. W granicach terenów sąsiadujących z obszarem kolejowym należy uwzględnić nakazy, zakazy oraz ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu transportu kolejowego mające na celu zapewnienie eksploatacji linii kolejowej, działania urzędów związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także bezpieczeństwa ruchu kolejowego.]¹

6.1.6. Transport publiczny

W celu poprawy dostępności terenów, należy dążyć do rozwoju zasięgu i dostępności transportu publicznego, zarówno na terenie miasta jak i w powiązaniu regionalnym i ponadregionalnym. W Studium w pierwszej kolejności zostały wyznaczone tereny wzdłuż istniejącej sieci transportu zbiorowego, tak aby w pełni wykorzystać istniejącą już infrastrukturę.

6.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Dla rozwoju infrastruktury technicznej możliwe jest uruchomienie każdej potrzebnej powierzchni terenów na etapie planów miejscowych zarówno na terenach mieszkaniowych jak i na terenach aktywności gospodarczej. Za zgodną z ustaleniami Studium uważa się również lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach rolnych objętych zakazem zabudowy.

Za zgodne ze studium uznaje się lokalizację sieci i urządzeń przesyłowych nieoznaczonych na rysunku studium, pod warunkiem nie kolidowania z istniejącym i projektowanym zagospodarowaniem oraz uwarunkowaniami wynikającymi z położenia np. na terenach objętych ochroną.

Kompleksowe wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną jest podstawowym uwarunkowaniem jej rozwoju. Infrastruktura techniczna i komunalna pełni funkcję usługową wobec innych obszarów kształtowania zrównoważonego rozwoju gminy. Przyjmuje się więc, iż jej rozwój będzie polegał na:

- 1) działaniach poprawiających jakość dostarczanych usług w systemach już istniejących poprzez ich modernizację i przebudowę, poprawie niezawodności i standardu realizowanych usług,

---

[¹ Zmiana Studium

zmniejszeniu zagrożenia dla środowiska, energooszczędności, poprawie efektywności ekonomicznej i organizacyjnej działania systemów,

- 2) rozbudowie systemów poprzez obejmowanie obsługą obszarów dotychczas nieuzbrojonych, a leżących wewnątrz granic zasięgu systemu, a także obszarów na zewnątrz tych granic, niezależnie, czy są to obszary już zainwestowane czy przewidywane do zainwestowania.

[Dla obszarów objętych zmianą studium w zakresie ustaleń dotyczących instalacji, w których następować będzie spalanie paliw, a których eksploatacja nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza od dnia 1 lipca 2018 r., obowiązują przepisy uchwały nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. U. Województwa Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155).]¹

6.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Podstawowym źródłem wody pitnej są i pozostaną nadal wody podziemne. Istniejące i zatwierdzone zasoby wodne są w stanie pokryć prognozowane średniodobowe zapotrzebowanie wody z pozostawieniem rezerwy. Głównym zadaniem gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę jest prawidłowe gospodarowanie zasobami wód podziemnych, ich ochrona przed nadmierną eksploatacją oraz ochrona przed zanieczyszczeniem.

Studium zakłada budowę i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w celu obsługi mieszkańców, w tym lokalizację obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do ich prawidłowego funkcjonowania. Dopuszcza się stosowanie bezodpływowych zbiorników oraz przydomowych oczyszczalni ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi.

Utrzymuje się istniejący system odprowadzenia wód opadowych do kanalizacji deszczowej lub powierzchniowo oraz istniejącymi rowami i ciekami z wyjątkiem wód opadowych i roztopowych z terenów potencjalnie zanieczyszczonych, w tym z terenów utwardzonych przy obiektach usługowych i produkcyjnych, z parkingów i ewentualnych stacji paliw oraz terenów komunikacyjnych, gdzie wody należy przed odprowadzeniem podczyścić do wartości zawartych w przepisach odrębnych. Zakłada się rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej.

6.2.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenach przewidzianych na rozwój nowych inwestycji, niezbędna będzie realizacja nowych sieci i stacji transformatorowych, w związku z czym dopuszcza się ich realizację na każdym terenie.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się za pomocą Głównego Punktu Zasilania (GZP) 110/20kV zlokalizowanego przy ul. Dusznickiej w Kłodzku, który zasilany jest napowietrznymi liniami 110 kV S-262 kierunek stacja 110/20 kV R- Bystrzyca, S-260 kierunek stacja 110/20 kV R- Skąleczno oraz S-264 kierunek stacja 110/20 kV R- Duszniki. Przy planowaniu nowych obiektów należy zachować od istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych:

[¹] Zmiana Studium

- wysokiego napięcia 110 kV, odległość 20 m po obu stronach linii, licząc w poziomie od osi linii (pas technologiczny o szerokości 40 m),
- średniego napięcia 20kV, odległość 11 m po obu stronach linii, licząc w poziomie od osi linii (pas technologiczny o szerokości 22 m).

Uwzględnia się lokalizację projektowanej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji: stacja R- Kłodzko dl linii L-S- 200 (tor rezerwowy) oraz stacja R- Kłodzko do stacji R- Przylęk (dwutorowa), za realizację której odpowiedzialna jest EnergiaPro Grupa TAURON S.A. Dopuszcza się budowę i rozbudowę przesyłowej sieci elektroenergetycznej i lokalizację niezbędnych urządzeń przesyłowo-dystrybucyjnych.

6.2.3. Zaopatrzenie w gaz

Dopuszcza się budowę i rozbudowę dystrybucyjnej i rozdzielczej sieci gazowej, w tym gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno - pomiarowych niezbędnych do zaopatrzenia w gaz sieciowy terenów przeznaczonych pod zainwestowanie. Projektowane gazociągi zaleca się układać poza liniami rozgraniczającymi istniejących i projektowanych dróg.

Przez Miasto Kłodzko przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia relacji Ołtaszyn- Kudowa-Jeleniów o średnicy nominalnej DN300 i ciśnieniu nominalnym PN 6,3 MPa, sieć gazowa o ciśnieniu do 0,5 MPa oraz sieć gazowa podwyższonego średniego ciśnienia DN 250 o ciśnieniu do 1,6 MPa, dla których wyznacza się strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi. Strefy kontrolowane stanowią obszar w którym operator sieci jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłową eksploatację, obowiązek uzgodnienia z operatorem sieci, lokalizacji obiektów wzdłuż strefy kontrolowanej oraz sposobu jej zagospodarowania.

6.2.4. Telekomunikacja

Studium zakłada rozbudowę sieci przewodowych zgodnie z występującym zapotrzebowaniem, w szczególności tam gdzie powstają nowe zgrupowania zabudowy. W Studium przewiduje się docelowe skablowanie napowietrznych sieci telekomunikacyjnych.

W przypadku realizacji stacji bazowych telefonii komórkowej o wysokości równej i większej niż 50 m n.p.t. niezbędne jest zgłoszenie tej inwestycji do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się lokalizację nowych inwestycji w tym zakresie na wszystkich terenach z zastrzeżeniem zachowania warunków wynikających z przepisów odrębnych.

6.2.5. Gospodarka odpadami

W studium nie przewiduje się nowej lokalizacji składowiska odpadów komunalnych, zasady odbioru odpadów zgodnie z ustaleniami przyjętego przez gminę Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kłodzka.

Gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych mieści się przy ul. Sierpowej.

7. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym

Cele publiczne, o których mowa w Studium, określone zostały w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

7.1. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W zakresie realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym Studium zakłada, że wszystkie tego typu inwestycje mogą być zlokalizowane w granicach każdego z terenów. Do głównych inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym należą przede wszystkim wszystkie drogi publiczne, cmentarze, usługi publiczne, usługi sportu, tereny urzędzeń służących zaopatrzeniu w wodę, energię elektryczną oraz odprowadzaniu i utylizacji odpadów (tereny obiektów i sieci infrastruktury technicznej - wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, telekomunikacji), tereny związane z ochroną przeciwpowodziową, wodne zbiorniki retencyjne.

7.2. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów o których mowa w art. 48 ust. 1

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego¹ przewiduje realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim w szczególności:

- budowa obwodnicy Kłodzka w ciągu drogi krajowej nr 33 wraz z łącznikiem drogi krajowej 46 wpisane do zestawienia inwestycji zawartych w programie budowy dróg krajowych na lata 2011-2015,
- modernizacja linii CE59 na odcinkach Wrocław - Zielona Góra- Szczecin, Kędzierzyn Koźle - Chałupki oraz Wrocław Międzyzlesie ujęte w zestawieniu inwestycji zawartych w Master Planie dla Transportu Kolejowego w Polsce do 2030 r.,
- Ochrona przed powodzią Ziemi Kłodzkiej. Przedsięwzięcia ochrony bezpośredniej miasta Kłodzka.

Na terenie miasta Kłodzka przewidziane są również następujące zadania:

- przebudowa drogi krajowej nr 8 na odc. Wrocław (Magnice) – Kłodzko – ujęta w Programie Budowy Dróg Krajowych i Autostrad,
- rewitalizacja linii kolejowej nr 286 Wałbrzych – Jedlina Zdrój – Głuszycza – Nowa Ruda – Kłodzko wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Remont linii nr 286 na odcinku Wałbrzych – Kłodzko”,

---

¹ Uchwała nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

- prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Kamieniec Ząbkowicki – Międzylesie wpisane na listę projektów podstawowych i rezerwowych CEF i POIiŚ finansowanych z Funduszu Spójności objętych Krajowym Programem Kolejowym do 2023r.,
- rewitalizacja linii kolejowej nr 309 na odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój – wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Rewitalizacja linii kolejowej nr 309 na odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój”,
- rewitalizacja linii nr 322 Kłodzko Nowe – Stronie Śląskie wpisana na listę projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego objęta Krajowym Programem Kolejowym do 2023r. Inwestycja zamieszczona jest również w Planie inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020 pod nazwą „Rewitalizacja linii kolejowej nr 322 Kłodzko Nowe – Stronie Śląskie”,

[Dla obszarów objętych zmianą studium Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. U. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036, przewiduje realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zakresie:

- K6 – Budowa drogi ekspresowej S8 na odcinku Wrocław (Magnice) – Kłodzko,
- K17 – Rewitalizacja linii kolejowej nr 309 a odcinku Kłodzko Nowe – Polanica Zdrój,
- K37 – Ochrona przeciwpowodziowa doliny Nysy Kłodzkiej (Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej, Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki),
- K103 – Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Dusznickiej i rzeki Kamienny Potok. Zadanie obejmuje odcinek Bystrzycy Dusznickiej od m. Duszniki- Zdrój do ujścia rzeki Nysy Kłodzkiej, rzeki Kamienny Potok od km 9+900 do km 0+000 a także strefy cofkowe ich dopływów. Poza korytem cieku głównego planowane jest wykonanie szeregu prac w obrębie doliny rzeki (między innymi obwałowań, przebudowa mostów, przesiedlenia, itp.) oraz podobny zakres robót na dopływach wyżej wymienionych cieków w obrębie odcinka objętego zadaniem (zlewnia cieków). Planowane prace związane są z przebudową i remontem ubezpieczeń brzegowych oraz zwiększeniem przepustowości koryta, budowa i przebudowa obwałowań i murów ochronnych, zwiększeniem przepustowości budowli mostowych i kładek pieszych, zwiększenie przepustowości jazów i progów regulacyjnych oraz przeniesienia zabudowań mieszkalnych i gospodarczych poza granice zalewów powodziowych;
- K142 – Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich.] 1

---

[1] Zmiana Studium

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W Studium nie wyznacza się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

W Studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami. Dopuszcza się scalanie i wymianę gruntów rolnych i leśnych na podstawie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów, dla całego terenu gminy. Dopuszcza się również wskazanie takich terenów na etapie sporządzania planów miejscowych.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

W studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych. Wyznacza się, jako tereny służące organizacji imprez masowych, tereny oznaczone na rysunku studium symbolem US i US1.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

9.1. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Ze względu na występujące szczególne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz bogate i cenne elementy środowiska przyrodniczego, zaleca się, aby gmina sporządziła miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące wszystkie tereny, które do tej pory nie zostały objęte zakresem obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Celem zabiegu jest opracowanie ustaleń spójnych dla całości miasta, których realizacja spowoduje uniknięcie lokalizacji rozproszonej zabudowy, a także zapewni odpowiednią ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacja opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następować będzie w miarę powstających potrzeb oraz dostępnych środków finansowych.

Przed przystąpieniem do sporządzenia zmiany lub opracowania nowego miejscowego planu miejscowego zaleca się wykonanie analizy zasadności przystąpienia uwzględniającej: stan własności i władania gruntów i ich wpływ na możliwość przeprowadzenia procedury formalno-prawnej, określenie zakresu niezbędnych ustaleń koniecznych do uwzględnienia w planie miejscowym oraz analizę dostępności materiałów źródłowych (w szczególności: opracowanie ekofizjograficzne, przygotowanie podkładów geodezyjnych).

9.2. Obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszarem, w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jest:

- 1) część terenu, która nie została dotychczas objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, jeśli tworzy jeden zwarty obszar;
- 2) część terenu o powierzchni co najmniej 10 ha, na której w Studium przewiduje się możliwość wznoszenia budynków;
- 3) cały teren wyznaczony liniami rozgraniczającymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) dowolna enklawa terenu istniejącej lub planowanej drogi lub ulicy.

W zakresie przeznaczenia gruntów na cele nieleśne w trakcie opracowania planu należy przeanalizować konieczność uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów na cele nieleśne.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Z uwagi na znaczny stopień wykorzystania rolniczego, wskazane jest oszczędne dysponowanie gruntami wysokich bonitacji w przeznaczaniu ich na cele nierolnicze. W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się następujące kierunki i zasady:

- określono obszary wyłączone z zainwestowania, wskazane do wykorzystania wyłącznie rolniczego. Tereny te należy chronić poprzez zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów oraz zapobieganie szkodom w produkcji rolnej powstałym wskutek działalności nierolniczej,
- w niniejszym studium na cele nierolnicze wskazano grunty położone w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania lub stosunkowo łatwych do uzbrojenia ze względu na położenie wzdłuż dróg publicznych,
- na terenach, które obecnie są wykorzystywane rolniczo, a znajdują się na terenach udokumentowanych złóż, dopuszcza się ich eksploatację.

Zakłada się rozwój działalności towarzyszących rolnictwu.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się następujące kierunki i zasady:

- w obrębie lasów ochronnych obowiązuje podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka leśna winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez: dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów, preferowanie naturalnego odnowienia lasów, dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych, ograniczenie stosowania zrębów zupełnych,
- obowiązuje ochrona lasów na terenie miasta ze względu na niską lesistość.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

11.1. Obszary zagrożenia powodzią

Skutki powodzi w bardzo rzadkich przypadkach dotyczą terenu jednej gminy, stąd wszelkie działania związane z ochroną przeciwpowodziową powinny mieć charakter kompleksowy, obejmujący swoim oddziaływaniem obszar powiatu, a nawet całego regionu.

Dla terenów gdzie możliwy jest przepływ wód powodziowych nie można ustalić zalesienia lub zakrzewienia oraz należy ustalić ochronę przed zmianami ukształtowania powierzchni polegającymi na wykonaniu przegród utrudniających spływ wód powodziowych.

Na rysunkach studium zostały wniesione obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%), średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%).

Wskazano również obszary na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy przewidziane w ustawie Prawo wodne.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu "Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu. Przekazanie przez Prezesa KZGW ostatecznych wersji map jednostkom administracji, o którym mowa w ustawie Prawo wodne nastąpiło w dniu 15 kwietnia 2015r. [Zaktualizowane i nowe mapy zagrożenia powodziowego zostały podane do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r.

Obszar zmiany Studium częściowo zlokalizowany jest w granicach:

- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszaru zagrożenia powodzią gdzie prawdopodobieństwo jest niskie i wynosi 0,2%.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy oraz nakazy przewidziane w ustawie Prawo wodne, w szczególności w art. 390. Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiada, zgodnie z ustawą Prawo wodne, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGWWP).

Dla obszarów objętych zmianą studium, zlokalizowanych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% w całości oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% w zakresie głębokości do 0,5m, obowiązuje bezwzględny zakaz zabudowy.]¹

11.2. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie Kłodzka nie występują udokumentowane zagrożenia geologiczne związane z osuwaniem się mas ziemnych.

Niemniej miejscowe pochylenie powierzchni terenu powyżej 20% w powiązaniu z istnieniem w podłożu słabych utworów zwietrzelinowych wraz z wysiękami wody, stwarza warunki dla powstania

---

[ ]¹ Zmiana Studium

ruchów masowych, osuwisk i obrywów, co należy każdorazowo uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

12. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W myśl przepisów odrębnych złoża kopalin podlegają ochronie, której wyrazem jest m.in. zabezpieczenie warunków do ich eksploatacji (obecnie lub w przyszłości). Obowiązuje wyłączenie spod zabudowy udokumentowanych złóż kopalin (z zastrzeżeniem istniejącej zabudowy oraz zabudowy ustalonej na podstawie wcześniej obowiązujących dokumentów planistycznych) oraz zaleca się nie wprowadzanie na omawianych terenach infrastruktury technicznej. Za zgodne ze studium na terenach w granicach udokumentowanego złoża uznaje się podjęcie eksploatacji, w tym wprowadzenie nowych terenów i obszarów górniczych. Nie wyznacza się w złożu kopaliny filara ochronnego, ze względu na brak takiej konieczności. Udokumentowane złoża kopalin wraz z obszarami i terenami górniczymi, występującymi na terenie Kłodzka, opisane zostały w części Uwarunkowania.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej

Nie wyznacza się ze względu na brak ich występowania w granicach Studium.

14. Obszary wymagające przekształceń, rekultywacji lub remediacji

Przekształceniom funkcjonalno – przestrzennym będą podlegały obszary, dla których studium przewiduje zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy.

Na podstawie przepisów odrębnych wydawane są decyzje administracyjne dotyczące terenów wskazanych do rekultywacji. W studium wskazuje się jeden teren (nieczynnego wysypiska) wskazanego do rekultywacji.

Pod pojęciem remediacji rozumiane jest poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu. Remediacja może polegać na samooczyszczaniu, jeżeli przynosi największe korzyści dla środowiska. W studium nie wyznacza się obszarów wymagających remediacji.

15. Obszary zdegradowane

W studium nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Zasięg i granice terenów zamkniętych na terenie miasta Kłodzka wyznaczono na podstawie Decyzji Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.:

- obręb Centrum: dz. 1/6,
- obręb Centrum: dz. 12,
- obręb Jurandów: dz. 3/5,
- obręb Jurandów: dz. 3/7,
- obręb Jurandów: dz. 3/8,
- obręb Jurandów: dz. 3/9,
- obręb Jurandów: dz. 3/11,
- obręb Jurandów: dz. 3/23,
- obręb Jurandów: dz. 3/24,
- obręb Jurandów: dz.3/25,
- obręb Jurandów: dz. 12/1,
- obręb Jurandów: dz. 12/2,
- obręb Jurandów: dz. 12/7,
- obręb Jurandów: dz. 12/8,
- obręb Jurandów: dz. 12/10,
- obręb Jurandów: dz. 12/11,
- obręb Jurandów: dz. 12/12,
- obręb Stadion: dz. 3,
- obręb Stadion: dz. 8,
- obręb Twierdza: dz. 11,
- obręb Twierdza: dz. 22,
- obręb Ustronie: dz. 1,
- obręb Ustronie: dz. 20,
- obręb Ustronie: dz. 59/2,
- obręb Zagórze: dz. 1/4,
- obręb Zagórze: dz. 1,
- obręb Zagórze: dz. 4,
- obręb Zagórze: dz. 5/3,
- obręb Zagórze: dz. 6,
- obręb Zagórze: dz. 7,
- obręb Zagórze: dz. 7,
- obręb Zagórze: dz. 8,
- obręb Zagórze: dz. 12,
- obręb Zagórze: dz. 13,
- obręb Zagórze: dz. 15/3,
- obręb Zagórze: dz. 20;

Strefy ochronne dla terenów kolejowych ograniczają się do granic działek, ze względu na brak innych dokumentów w tym zakresie. Granice terenów zamkniętych wskazano na rysunku studium oraz nadano im przeznaczenie oznaczone symbolem KK. Ustalono szczegółowe

warunki zagospodarowania na tych terenach zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie, które szczegółowo opisane zostały w punkcie [3-23 3.29]¹.

Zgodnie z Decyzją nr nr 36/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 12.04.2018 r. zmieniającej decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z dnia 2018 r poz. 42) na terenie opracowania występują tereny zamknięte będące w trwałym zarządzie MON, w skład których wchodzi następujące działki ewidencyjne:

- obręb Centrum: dz. 53, AM-2,
- obręb Zacisze: dz. 9, AM-3,
- obręb Zacisze: 47/4, 47/5, 47/6 AM-4,
- obręb Kukułka: dz. 1/10, AM-5,
- obręb Ptasia Góra: dz. 8/14, 107/17, 107/18, AM-3,
- obręb Ptasia Góra: dz. 108/4 AM-3,

Tereny zamknięte będące pod zarządem MON pozostają wyłączone z opracowania, na rysunku Studium oznaczone zostały jedynie ich granice.

[Zasięg i granice terenów zamkniętych dla zmiany studium miasta wyznaczono na podstawie Decyzji Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych:

- obręb Centrum: dz. 1/6,
- obręb Centrum: dz. 12,
- obręb Jurandów: dz. 3/5,
- obręb Jurandów: dz. 3/7,
- obręb Jurandów: dz. 3/8,
- obręb Jurandów: dz. 3/9,
- obręb Jurandów: dz. 3/11,
- obręb Jurandów: dz. 3/23,
- obręb Jurandów: dz. 3/24,
- obręb Jurandów: dz.3/25,
- obręb Jurandów: dz. 12/26,
- obręb Jurandów: dz. 12/2,
- obręb Jurandów: dz. 12/7,
- obręb Jurandów: dz. 12/8,
- obręb Jurandów: dz. 12/10,
- obręb Jurandów: dz. 12/11,
- obręb Jurandów: dz. 12/12,
- obręb Stadion: dz. 3,
- obręb Stadion: dz. 8,
- obręb Twierdza: dz. 11,

[ ]¹ Zmiana Studium

- obręb Twierdza: dz. 22,
- obręb Ustronie: dz. 1,
- obręb Ustronie: dz. 20,
- obręb Ustronie: dz. 59/2,
- obręb Zagórze: dz. 1/4,
- obręb Zagórze: dz. 1,
- obręb Zagórze: dz. 4,
- obręb Zagórze: dz. 5/3,
- obręb Zagórze: dz. 6,
- obręb Zagórze: dz. 7,
- obręb Zagórze: dz. 7,
- obręb Zagórze: dz. 8,
- obręb Zagórze: dz. 12,
- obręb Zagórze: dz. 13,
- obręb Zagórze: dz. 15/3,
- obręb Zagórze: dz. 20.]¹

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Nie wyznacza się ze względu na brak ich wyznaczenia przez Samorząd Lokalny.

18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Na obszarze miasta Kłodzko obecnie brak jest obiektów produkujących energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100kW. Odnawialne źródła energii (OZE) są źródłami wykorzystującymi w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowanie słoneczne, spadku rzek, produktów ubocznych rolnictwa oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych). Do 2017 r. Polska zobowiązała się uzyskać 16% udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym kraju, a do 2021 roku jej udział powinien wynosić 20%.

Energię słoneczną można wykorzystać zarówno do ogrzewania, jak i do produkcji prądu, a także do pozyskania paliwa, jakim jest wodór, w fotokatalitycznym rozkładzie wody. Słoneczna energia elektryczna (fotowoltaika), uważana za najbardziej obiecujące i przyjazne środowisku źródło energii, jest wyjątkowa ze względu na szerokie możliwości osiągnięcia korzyści energetycznych i poza energetycznych. Przemysł fotowoltaiczny gwarantuje konkurencyjną, tanią, bezpieczną i czystą słoneczną energię elektryczną, a także ochronę zasobów naturalnych. Z kolei energetyka słoneczna

---

[¹] Zmiana Studium

termiczna (fototermika) należy do najbardziej efektywnych technologii produkcji ciepła, z punktu widzenia ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Dla całego terenu miasta dopuszcza się lokalizację obiektów energetyki odnawialnej (OZE) obejmującej obiekty energetyki słonecznej - ogniwa fotowoltaiczne na użytek własny inwestora (bez konieczności przyłączenia do sieci) o mocy nie przekraczającej 100kW.

Zgodnie ze „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim” przyjętym przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 4857/III/10 z dnia 31 sierpnia 2010 r. zmienionym uchwałą nr 2082/IV/12 z dnia 3 kwietnia 2012 r.) Kłodzko znajduje się w następujących kategoriach terenów:

- kategoria I- obszary całkowicie wyłączone z lokalizacji,
- kategoria II- lokalizacje wysokiego ryzyka (niebezpieczne).

W związku z powyższym dla całego terenu obowiązuje zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych o dowolnej mocy.

18.1. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW

W myśl ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

W związku z powyższym wyznacza się granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW oznaczone na rysunku STUDIUM – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, które są tożsame z granicami stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu – dla planowanych ogniw fotowoltaicznych.

Dopuszcza się możliwość lokalizowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wyłącznie na terenach R/EE w postaci elektrowni fotowoltaicznych lub zespołów takich elektrowni.

W granicach gminy nie dopuszcza się innych urządzeń wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100kW.

18.2. Granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu

Wyznacza się granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, oznaczone na rysunku STUDIUM – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Granice stref ochronnych zostały wyznaczone dla elektrowni fotowoltaicznych w postaci granic stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu, które tożsame są z granicami obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z

odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW. W granicach strefy obowiązuje zakaz zabudowy z zastrzeżeniem rozdziału 3.14.

18.3. [Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 500 kW

Wyznacza się granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 500 kW tożsame z granicami zmiany studium w obrębie Zagórze w rejonie linii kolejowej oraz rzeki Nysa. Granice obszarów zostały wyznaczone dla elektrowni wodnych o mocy nieprzekraczającej 500 kW. Ograniczenia w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu zgodnie z przepisami odrębnymi.]¹

19. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

W studium wyznacza się obszary, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży ponad 2000 m² (art. 10. ust. 3a) zgodnie z rysunkiem "Kierunki zagospodarowania przestrzennego", na którym są one oznaczone symbolem UC.

[ ]¹ Zmiana Studium

część IV

Synteza i uzasadnienie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Kłodzko opracowano:

- zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073) wraz z aktualnie obowiązującymi przepisami odrębnymi;
- na podstawie uchwały nr VII/81/2011 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka”.

Istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy miejskiej Kłodzko można ocenić, jako zadowalającą oraz zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, ich usprawnieniu oraz stworzeniu warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy, mając na uwadze ochronę ładu przestrzennego. W rozwiązaniach rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane istniejące zespoły osadnicze. Rozwój osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych terenów przylegających do niej.

Przy wyznaczaniu terenów pod zainwestowanie uwzględniono wyniki analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy, w tym bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W strukturze docelowych jednostek terenowych wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- **MU-** obszary zabudowy mieszkaniowo- usługowej o charakterze centrotwórczym,
- **MN-** obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **2MN-** obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MW-** obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MW/U-** obszary zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- **RM-** obszary zabudowy zagrodowej,

- **2RM-** obszary zabudowy zagrodowej,
- **U-** obszary zabudowy usługowej,
- **2U-** obszary zabudowy usługowej,
- **UP-** obszary usług publicznych,
- **US-** obszary usług sportu i rekreacji,
- **US1-** obszary usług sportu i rekreacji (Twierdza Główna oraz zespół fortów „Owca Góra”)
- **UC-** obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- **P/U-** obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług),
- **2P/U-** obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług),
- **PE-** obszary powierzchniowej eksploatacji złóż,
- **R-** obszary rolnicze,
- **R/EE-** obszary rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji ogniw fotowoltaicznych,
- **ZL-** lasy,
- **Z-** obszary zieleni nieurządzonej,
- **ZP-** obszary zieleni urządzonej,
- **ZD-** obszary ogrodów działkowych,
- **ZC-** cmentarze,
- **E-** obszary infrastruktury technicznej- elektroenergetyka,
- **W-** obszary infrastruktury technicznej- wodociągi,
- **K-** obszary infrastruktury technicznej- oczyszczalnia ścieków,
- **C-** obszar infrastruktury technicznej- ciepłownictwo,
- **KD-** obszary komunikacji drogowej,
- **KK-** obszary komunikacji kolejowej,
- **WS-** wody powierzchniowe śródlądowe,
- **GP-** droga klasy głównej ruchu przyspieszonego,
- **GP2-** droga klasy głównej ruchu przyspieszonego – obwodnica,
- **G-** droga klasy głównej,
- **G2-** Droga klasy głównej – łącznik drogi krajowej
- **Z-** droga klasy zbiorczej.

Dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wskazano istniejące obiekty i tereny o wysokich walorach kulturowych. Działania takie mają na celu zachowanie tożsamości

kulturowej gminy, jak również dają możliwość wykreowania nowych miejsc atrakcji turystycznych.

Dla zachowania walorów przyrodniczych, Studium zakłada utrzymanie zdecydowanej większości terenów o wysokich walorach przyrodniczych, w celu utrzymania i ciągłego polepszania warunków przyrodniczych na terenie gminy.

Dla poprawy bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy, określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg.

W celu zapewnienia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców gminy oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych, określono warunki dalszego rozwoju systemów infrastruktury technicznej, jak również modernizację istniejących.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokument Studium pozwoli władzom gminy na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.

[SYNTEZA I UZASADNIENIE ZMIANY STUDIUM]

Celem opracowania zmiany Studium dla obszarów wyznaczonych na podstawie uchwały nr LVIII/521/2023 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kłodzka”, było sporządzenie dokumentu zawierającego kierunki rozwoju poszczególnych funkcji na terenach jednostek objętych zmianami. Zmiany wniesione do dokumentu polegają przede wszystkim na dostosowaniu ustaleń studium w zakresie możliwych przeznaczeń, zasad zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy oraz parametrów i wskaźników urbanistycznych do aktualnego zapotrzebowania na obszarach objętych zmianami.

Wprowadzone zmiany uwzględniają ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, w tym m. in. w zakresie ochrony środowiska. Powyższe opracowanie wykonane zostało zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w nawiązaniu do art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – stosownie do problematyki dotyczącej terenu objętego niniejszą zmianą.

Na obszarze zmiany Studium nie przewiduje się wyznaczenia obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w nawiązaniu

do art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowania przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

W części uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, aktualizacji danych dla zmiany studium wymagały kwestie dotyczące:

- uwarunkowań zewnętrznych,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W pozostałym zakresie część uwarunkowań dla zmiany studium uznaje się za aktualne.

W strukturze docelowych jednostek terenowych na obszarze objętym zmianą Studium wyróżniono następujące ich typy funkcjonalne (przeważające przeznaczenie):

- MN1 – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MW1 – obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MW/U1 - obszary zabudowy o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- RM1 – obszary zabudowy zagrodowej,
- U1 – obszary zabudowy usługowej,
- P/U1 – obszary aktywności gospodarczej (obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług),
- R1 – obszary rolnicze,
- ZL1 – lasy,
- Z1 – obszary zieleni nieurządzonej,
- ZP1 – obszary zieleni urządzonej,
- KK1 – obszary komunikacji kolejowej,
- WS1 – wody powierzchniowe śródlądowe,
- Z1 – droga klasy zbiorczej,
- EW1 - infrastruktura techniczna: elektrownia wodna OZE o mocy do 500 kW.

Ponadto na terenie oznaczonym symbolem MW1, położonym w rejonie ul. Korczaka, planowana jest realizacja inwestycji polegającej na budowie budynków mieszkalnych socjalnych na potrzeby mieszkańców Gminy Miejskiej Kłodzko.

Postanowieniem Nr 123/5350/23 z dnia 20.10.2023 r. (znak pisma: ITR.ZPP.5350.190.2023) Zarząd Województwa Dolnośląskiego odmówił uzgodnienia projektu zmiany studium w zakresie jego zgodności z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Ponadto określono warunki, pod jakimi może nastąpić uzgodnienie, które zostały uwzględnione i uzupełnione w projekcie. Jednym z nich było wprowadzenie na załączniku nr 3 inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, tj. budowy drogi ekspresowej S8 na odcinku Wrocław (Magnice) – Kłodzko.

Decyzją Nr 709/RPP/S-1336/2023 z dnia 6 października 2023 r. (znak pisma: WR.RPP.610.1336.2023.og) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie uzgodnił projekt zmiany studium pod warunkami wymienionymi w ww. piśmie. Postulowane zmiany zostały uwzględnione i uzupełnione w projekcie, przy czym: nie ujednotwiono zmiany terminologii w pierwotnej legendzie rysunków w zakresie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z aktualną terminologią wprowadzoną ustawą Prawo Wodne, ze względu na wykroczenie poza ustawowy zakres zmiany studium.

Ze względu na specyfikę obszaru objętego zmianą studium, a także brak występowania na obszarze studium, nie zachodzi potrzeba m.in.:

- uwzględniania istniejących analiz krajobrazowych i wytycznych zawartych w planach ochrony dla parków krajobrazowych;
- wskazania obiektów regionalnej architektury drewnianej wraz z otoczeniem do objęcia ochroną konserwatorską;
- wskazania obszarów planowanych do rozwoju turystyki i rekreacji;
- wskazania węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej zintegrowanych ze szlakami turystycznymi prowadzącymi na obszarze gminy,
- zintegrowania systemów szlaków turystycznych w obszarze pogranicza i wskazania powiązań z systemami tras turystycznych po stronie czeskiej;
- wskazanie przebiegu planowanych głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego;
- określania warunków i wskaźników lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE na dachach i zadaszeniach obiektów na terenach zabudowy usługowej i produkcyjnej;
- uwzględniania inwestycji wskazanych w aneksie nr 1 oraz na rysunku nr 9 PZPWD;
- dostosowywania rozwoju zaplecza turystyki i rekreacji do zmian klimatu;
- realizacji funkcji turystycznych w ramach rewitalizacji obszarów zdegradowanych;
- realizacji regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązania ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin;
- uwzględniania założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego”;
- weryfikacji przebiegu i modernizacji Drogi Śródsudeckiej (Via Montana);
- wskazania obiektów i obszarów, które powinny uzyskać ustawową formę ochrony zabytków;
- ograniczania przeznaczania zwartych kompleksów gruntów rolnych na zabudowę mieszkaniową i usługową – obszar zmiany studium w granicach administracyjnych miasta Kłodzka;

- uwzględnienia ochrony udokumentowanych złóż o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym;
- uwzględnienia występowania wpływów eksploatacji górniczej w zasięgu terenów górniczych;
- uwzględnienia ograniczeń dla rozwoju energetyki wiatrowej wynikających z „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”;
- uwzględnienia preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych;
- uwzględnienia bilansu energetycznego;
- budowy miejskich sieci szerokopasmowych;
- opracowania miejskich planów adaptacji do zmian klimatycznych;
- uwzględnienia granic i funkcji polderów, ustaleń z zakresu małej retencji;
- wyznaczania w opracowaniach ekofizjograficznych obszarów o dużej zdolności retencyjnej i obniżonej pojemności retencyjnej;
- planowania nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej;
- uwzględniania rezerw terenowych dla korytarzy transportowych wskazanych w PZPWD.

Wszelkie ustalenia zmiany Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dokument zmiany Studium pozwoli władzom gminy na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.]¹

[ ]¹ Zmiana Studium